

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

UMOWA nr 16/2025

**o warunkach i sposobie realizacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego
przez społeczność, w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata
2021-2027 ze środków Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury,
zwana dalej „umową ramową”**

zawarta w dniu 26 lutego 2025 r. w Warszawie

między:

Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, działającym jako Instytucja Zarządzająca programem Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021-2027 zwanym dalej „IZ”, reprezentowanym przez pana Piotra Dąbrowskiego, zastępcę dyrektora Departamentu Rybołówstwa w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, działającego na podstawie upoważnienia nr BDG.or.0103.1.219.2024 z dnia 8 października 2024r., którego kopia stanowi załącznik nr 1 do umowy ramowej,

a

Stowarzyszeniem Lokalna Grupa Działania PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy, z siedzibą w Miliczu, plac Ks. E. Waresiaka 7, 56-300 Milicz, NIP 9161373691, numer KRS 0000319202, zwanym dalej „RLGD”, reprezentowanym przez:

- 1) Ingę Demianiuk-Ozga - Prezes Zarządu;
- 2) Jana Bernackiego – Skarbnika Zarządu;

razem zwanymi dalej „Stronami”,

o następującej treści:

§ 1.

Określenia i skróty

Użyte w niniejszej umowie ramowej określenia oznaczają:

- 1) Agencja – Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa;
- 2) beneficjent – beneficjenta w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy EFMRA;

- 3) CST2021 – system teleinformatyczny, o którym mowa w art. 2 pkt 5 ustawy EFMRA;
- 4) EFMRA - Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury;
- 5) grant - wysokość kwoty środków finansowych pochodzących z programu na realizację zadań służących osiągnięciu celu projektu grantowego przez grantobiorcę;
- 6) grantobiorca – podmiot, o którym mowa w art. 2 pkt 2 ustawy EFMRA;
- 7) konflikt interesów – konflikt interesów w rozumieniu art. 61 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylającego rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz. Urz. UE L 193 z 30.07.2018, str. 1, z późn. zm.);
- 8) LSR – strategię rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, o której mowa w art. 32 rozporządzenia 2021/1060, w ramach EFMRA, realizowaną przez RLGD, stanowiącą załącznik nr 2¹ do umowy ramowej;
- 9) operacja – operację w rozumieniu art. 2 pkt 3 ustawy EFMRA;
- 10) organ decyzyjny – organ RLGD, o którym mowa w art. 28 ust. 2 pkt 3 oraz ust. 3 ustawy EFMRA;
- 11) pomoc – pomoc finansową na realizację LSR w ramach programu, w tym na realizację operacji w ramach działań, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 lit. a lub c ustawy EFMRA;
- 12) portal Fundusze Europejskie – stronę internetową, określoną w art. 1 ust. 1 pkt 19 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz.U. z 2024 r. poz. 1717 z późn. zm.), dostępną pod adresem: <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl>;
- 13) Priorytet 3. – Priorytet 3. Sprzyjanie zrównoważonej niebieskiej gospodarce na obszarach przybrzeżnych, wyspiarskich i śródlądowych oraz wspieranie rozwoju społeczności rybackich i sektora akwakultury, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy EFMRA;
- 14) program – program Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021-2027;
- 15) projekt grantowy – projekt grantowy, o którym mowa w art. 2 pkt 4 ustawy EFMRA;

¹ Uzupełnić numer załącznika (2 albo 3)

- 16) RLGD – rybacką lokalną grupę działania, będącą lokalną grupą działania, o której mowa w art. 31 ust. 2 lit. b rozporządzenia 2021/1060, w ramach EFMRA;
- 17) RLKS – rozwój lokalny kierowany przez społeczność, o którym mowa w tytule III w rozdziale II rozporządzenia 2021/1060, w ramach EFMRA;
- 18) RODO – przepisy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 4.05.2016 r., str. 1, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781);
- 19) rozporządzenie 2021/1060 – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 159, z późn. zm.);
- 20) rozporządzenie 2021/1139 – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1139 z dnia 7 lipca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury oraz zmieniające rozporządzenie (UE) 2017/1004 (Dz. Urz. UE. L 247 z 13.07.2021, str. 1);
- 21) rozporządzanie trybowe – rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 października 2023 r. w sprawie szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty pomocy finansowej na realizację operacji w ramach priorytetów 1-4 objętych programem Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021-2027 (Dz. U. poz. 2289);
- 22) rozporządzenie w sprawie kontroli – rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 października 2023 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu oraz terminów przeprowadzania kontroli programu Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021–2027 oraz wzoru upoważnienia do wykonywania czynności w ramach tych kontroli (Dz. U. poz. 2394);
- 23) rozporządzenie w sprawie Priorytetu 3. – rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i

wypłaty pomocy finansowej na realizację operacji w ramach Priorytetu 3. Sprzyjanie zrównoważonej niebieskiej gospodarce na obszarach przybrzeżnych, wyspiarskich i śródlądowych oraz wspieranie rozwoju społeczności rybackich i sektora akwakultury objętego programem Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021-2027 (Dz. U. poz. 2655);

- 24) siła wyższa – każde zdarzenie charakteryzujące się następującymi cechami łącznie: zewnętrżnością, niemożliwością jego przewidzenia w świetle obiektywnej oceny sytuacji oraz niemożliwością zapobieżenia jego skutkom. Do siły wyższej zalicza się w szczególności takie zdarzenia, jak: klęski żywiołowe, pożary, susze, powodzie, wojny;
- 25) strona programu – stronę internetową programu, o której mowa w art. 4 ust. 2 ustawy EFMRA, dostępną pod adresem: <https://www.rybactwo.gov.pl>;
- 26) umowa o dofinansowanie – umowę o dofinansowanie, o której mowa w art. 21 ust. 1 ustawy EFMRA oraz § 12 rozporządzenia w sprawie Priorytetu 3;
- 27) umowa o powierzenie grantu – umowę o powierzenie grantu, o której mowa w § 5 ust. 3 rozporządzenia w sprawie Priorytetu 3;
- 28) ustawa EFMRA – ustawę z dnia 26 maja 2023 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury (Dz. U. poz. 1273);
- 29) wniosek o dofinansowanie – wniosek o dofinansowanie, o którym mowa w art. 15 ust. 1 ustawy EFMRA;
- 30) wniosek o płatność – wniosek o płatność, o którym mowa w art. 23 ust. 1 ustawy EFMRA;
- 31) wytyczne – wytyczne wydane przez ministra właściwego do spraw rybołówstwa na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 4 ustawy EFMRA, lub ich zmiany, zamieszczone na stronie programu w zakładce Prawo i dokumenty.

§ 2.

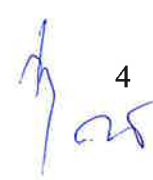
Przedmiot umowy ramowej

Umowa ramowa określa prawa i obowiązki Stron w zakresie warunków i sposobu realizacji LSR w ramach programu, finansowanej ze środków EFMRA.

§ 3.

Podstawy realizacji LSR

RLGD zobowiązuje się do realizacji LSR zgodnie z warunkami wynikającymi z:

- 1) rozporządzenia 2021/1060;
- 2) rozporządzenia 2021/1139;
- 3) ustawy EFMRA;
- 4) rozporządzenia w sprawie Priorytetu 3.;
- 5) rozporządzenia trybowego;
- 6) rozporządzenia w sprawie kontroli;
- 7) wytycznych;
- 8) umowy ramowej;
- 9) innych właściwych przepisów prawnych mających zastosowanie do realizacji umowy ramowej.

§ 4.

Termin i miejsce realizacji LSR

1. RLGD zrealizuje LSR w okresie od 2025 roku do 2029 roku, zwanym dalej „okresem realizacji LSR”, na warunkach wynikających z umowy ramowej.
2. RLGD zrealizuje LSR na obszarze następujących gmin:

L.p.	Gmina	Powiat	Województwo
1.	Cieszków	milicki	dolnośląskie
2.	Krośnice	milicki	dolnośląskie
3.	Milicz	milicki	dolnośląskie
4.	Odolanów	ostrowski	wielkopolski
5.	Przygodzice	ostrowski	wielkopolski
6.	Sośnie	ostrowski	wielkopolski
7.	Twardogóra	oleśnicki	dolnośląskie
8.	Żmigród	trzebnicki	dolnośląskie

3. Liczba mieszkańców zamieszkujących obszar objęty LSR na dzień 31 grudnia 2020 r.² wynosi **96 365** (słownie: dziewięćdziesiąt sześć tysięcy trzysta sześćdziesiąt pięć).

§ 5.

Wysokość pomocy

1. Wysokość pomocy ustala się na kwotę³: 2 640 000,00 euro (słownie euro: dwa miliony sześćset czterdzieści tysięcy), z czego przeznacza się:

² Zgodnie z art. 29 ust. 3 w zw. z ust. 1 pkt 2 lit. c ustawy EFMRA, liczbę mieszkańców obszaru objętego LSR wg stanu na dzień 31.12.2020 r. ustala się na podstawie wynikowych informacji statystycznych ogłaszanych, udostępnianych lub rozpowszechnianych zgodnie z przepisami o statystyce publicznej.

³ Uwaga: kurs euro nie jest stały w całym okresie programowania przy ustalaniu wysokości dostępnych środków na nabory wniosków o dofinansowanie. Aktualny kurs dla celów rozliczania funduszy europejskich ustalany jest co miesiąc w Arkuszu kalkulacyjnym programu.

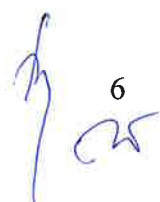
- 1) 2 244 000,00 euro (słownie euro: dwa miliony dwieście czterdzieści cztery tysiące) – na realizację operacji w ramach działania 3.1. „Realizacja LSR i współpraca”;
- 2) 396 000,00 euro (słownie euro: trzysta dziewięćdziesiąt sześć tysięcy) – na realizację operacji w ramach działania 3.3. „Funkcjonowanie RLGD”, z zastrzeżeniem ust. 4.
2. Pomoc na realizację operacji w ramach działań, o których mowa w ust. 1 będzie udzielana zgodnie z warunkami wynikającymi z regulacji, o których mowa w § 3, w ramach określonej w ust. 1 wysokości pomocy i dostępnych środków, zgodnie z planem finansowym oraz planem realizacji budżetu zawartym w LSR.
3. Pomoc na realizację operacji w ramach działań, o których mowa w ust. 1, będzie udzielana na podstawie odrębnych umów o dofinansowanie lub umów o powierzenie grantu, zawieranych zgodnie z warunkami wynikającymi z regulacji określonych w § 3.
4. Łączna kwota wypłaconej w okresie realizacji LSR pomocy na realizację operacji w ramach działania, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, nie może przekroczyć 15% kwoty pomocy wskazanej w ust. 1, uwzględniając korekty wynikające z § 13 i 15.

§ 6.

Obowiązki w zakresie organizacji oraz rozpoczęcia funkcjonowania RLGD

1. W zakresie organizacji RLGD jest zobowiązana:

- 1) w terminie 30 dni od dnia zawarcia umowy ramowej do:
 - a) zorganizowania biura RLGD:
 - wyposażonego w telefon z dostępem do sieci telekomunikacyjnej,
 - wyposażonego w niezbędny sprzęt biurowy i komputerowy z dostępem do sieci Internet, zapewniające bezpieczny dostęp do CST2021, strony programu oraz portalu Fundusze Europejskie,
 - gwarantującego bezpieczne przechowywanie dokumentacji związanej z wyborem operacji lub grantobiorców, w tym zgodnie z przepisami RODO,
 - b) utworzenia strony internetowej RLGD;
- 2) w terminie 60 dni od dnia zawarcia umowy ramowej do:
 - a) zmiany zawartego w LSR planu finansowego oraz planu realizacji budżetu, a także wskaźników realizacji LSR oraz harmonogramu planowanych naborów wniosków o dofinansowanie, w celu dostosowania do wartości środków finansowych określonych w § 5 ust. 1 w przypadku, gdy wystąpiła zmiana wartości środków finansowych w stosunku do LSR przedłożonej w konkursie na wybór LSR,
 - b) przekazania do zatwierdzenia do IZ:

6

- procedur wyboru i oceny operacji w ramach LSR,
 - procedury ustalania niebudzących wątpliwości interpretacyjnych kryteriów wyboru operacji,
 - regulaminu organu decyzyjnego,
 - procedur wyboru i oceny grantobiorców uwzględniających kryteria wyboru grantobiorców w ramach projektów grantowych, niebudzący wątpliwości interpretacyjnych szczegółowy opis wyjaśniający ich znaczenie oraz sposób oceny wraz z procedurą ustalania lub zmiany tych kryteriów, a także wzoru umowy o powierzenie grantu – jeżeli RLGD przewiduje w LSR realizację projektów grantowych,
 - procedur wewnętrznych RLGD w zakresie polityki bezpieczeństwa oraz przetwarzania danych przez RLGD w CST2021 oraz portalu Fundusze Europejskie, w zakresie naborów ogłaszanych przez RLGD,
 - planu szkoleń członków organu decyzyjnego i pracowników biura RLGD w zakresie niezbędnym do zadań wynikających z ich kompetencji.
2. IZ, w terminie 30 dni od dnia otrzymania planów lub dokumentów, o których mowa w ust. 1 pkt 2, zastrzega sobie prawo zgłaszania do nich uwag.
3. RLGD zobowiązuje się do dokonania ewentualnych poprawek lub uzupełnień planów lub dokumentów, o których mowa w ust. 1 pkt 2, zgodnie z uwagami, o których mowa w ust. 2, w terminie 14 dni od dnia ich otrzymania.
4. RLGD nie może rozpocząć realizacji LSR, w tym nie może ogłosić naboru wniosków o dofinansowanie ani o powierzenie grantów, do czasu:
- 1) przekazania do IZ zmiany planów, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a;
 - 2) zatwierdzenia przez IZ dokumentów, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b.
5. RLGD zobowiązana jest do niezwłocznego informowania IZ o okolicznościach mogących mieć wpływ na wykonanie umowy ramowej oraz niezwłocznego powiadamiania IZ o zmianie swoich danych zawartych w umowie ramowej.
6. Do zmiany treści dokumentów, o których mowa w ust. 1 pkt 2, postanowienia ust. 2-4 stosuje się odpowiednio.

§ 7.

Obowiązki w zakresie funkcjonowania RLGD

W zakresie funkcjonowania, RLGD jest zobowiązana do:

7

- 1) osiągnięcia celów i wskaźników, o których mowa w LSR, przy wykorzystaniu środków finansowych, o których mowa w § 5 ust. 1;
- 2) prawidłowego funkcjonowania RLGD oraz rzetelnej realizacji LSR, w tym do:
 - a) zapewnienia swobodnego i niedyskryminującego dostępu do członkostwa w RLGD wszystkim podmiotom z obszaru RLGD,
 - b) zapewnienia kadencyjności organów RLGD,
 - c) działania RLGD zgodnie z art. 28. ustawy EFMRA, w tym zapewnienia, by członkowie organu decyzyjnego spełniali przesłanki, o których mowa w art. 28 ust. 3 i 4 w związku z ust. 2 pkt 3 ustawy EFMRA,
 - d) zapewnienia szkoleń członków organu decyzyjnego i pracowników biura RLGD, zgodnie z planem, o którym mowa w § 6 ust. 1 pkt 2 lit. b tiret szóste, w celu nabywania lub poszerzania wiedzy w zakresie niezbędnym do realizacji zadań wynikających z kompetencji przy realizacji LSR,
 - e) stosowania wytycznych,
 - f) udzielania wszelkich informacji i udostępniania dokumentów związanych z realizacją LSR na każde wezwanie IZ,
 - g) udzielania informacji i udostępniania dokumentów związanych z realizacją naborów wniosków o dofinansowanie i udzielaniem pomocy w ramach LSR na każde wezwanie Agencji,
 - h) posiadania i stosowania procedur wewnętrznych RLGD eliminujących konflikt interesów, w szczególności:
 - zakazujących świadczenia przez pracowników RLGD, członków organu decyzyjnego RLGD oraz członków zarządu RLGD odpłatnego doradztwa na rzecz podmiotów ubiegających się o pomoc na realizację operacji lub o powierzenie grantu w ramach realizowanej LSR,
 - uniemożliwiających osobie pozostającej w konflikcie interesów realizację zadań RLGD w zakresie, w jakim dotyczy jej ten konflikt;
- 3) przechowywania dokumentów dotyczących wyboru i realizacji LSR, w tym dokumentacji związanej z oceną, wyborem i ustaleniem kwoty pomocy na operacje lub zadania służące osiągnięciu celu projektu grantowego oraz wersji archiwalnych ogłoszeń o naborze wniosków o dofinansowanie, zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu 2021/1060, nie krócej niż przez okres pięciu lat od dnia 31 grudnia roku, w którym dokonano ostatniej płatności na rzecz beneficjenta w ramach środków finansowych na realizację LSR;

- 4) poinformowania IZ o miejscu przechowywania dokumentów, o których mowa w pkt 3 oraz w § 6 ust. 1 pkt 2 lit. b, lub o zmianie miejsca przechowywania tych dokumentów, w terminie 14 dni od dnia ich wytworzenia lub zaistnienia tej zmiany w przypadku, gdy miejscem przechowywania dokumentów jest inne miejsce niż biuro RLGD;
- 5) poinformowania IZ o przypadkach naruszenia zasad działania RLGD określonych w art. 28 ustawy EFMRA;
- 6) zatrudniania osób niezbędnych do prawidłowej realizacji i zarządzania LSR, na podstawie umów o pracę lub umów cywilnoprawnych, których przedmiotem jest wykonywanie obowiązków związanych z funkcjonowaniem biura RLGD, o którym mowa w § 6 ust. 1 pkt 1 lit. a, z zastrzeżeniem, że nie mogą to być osoby, które:
 - a) świadczą odpłatne doradztwo na rzecz podmiotów ubiegających się o dofinansowanie realizacji operacji, podmiotów ubiegających się o powierzenie grantu w ramach projektu grantowego, beneficjentów lub grantobiorców w ramach LSR,
 - b) są członkami organu decyzyjnego RLGD,
 - c) pełnią funkcje w organach podmiotów ubiegających się o dofinansowanie na realizację operacji w ramach realizacji LSR, innych niż operacje własne RLGD, lub u podmiotów ubiegających się o powierzenie grantu w ramach projektu grantowego,
 - d) ubiegają się o dofinansowanie na realizację operacji w ramach realizacji LSR lub o powierzenie grantu w ramach projektu grantowego;
- 7) zapewnienia i utrzymania w okresie realizacji LSR infrastruktury technicznej i biurowej, w tym:
 - a) biura RLGD, o którym mowa w § 6 ust. 1 pkt 1 lit. a,
 - b) strony internetowej RLGD, o której mowa w § 6 ust. 1 pkt 1 lit. b – utrzymania oraz aktualizowania o bieżące wydarzenia i informacje istotne z punktu widzenia realizacji LSR, w tym wypełnianie zobowiązania w zakresie rozpowszechniania informacji, o których mowa w pkt 9 oraz zobowiązania w zakresie komunikacji i widoczności, o których mowa w § 10,
 - c) umieszczenia w widocznym, ogólnodostępnym miejscu oraz zamieszczenia na stronie internetowej RLGD informacji o czasie pracy biura RLGD wraz z danymi kontaktowymi, oznaczonych obowiązkowymi logotypami programu,
 - d) zapewnienia obecności przynajmniej jednego pracownika biura RLGD lub członka zarządu w czasie pracy biura RLGD;

9

- 8) organizacji usług doradczych, w tym:
- a) bezpłatnego świadczenia przez pracowników biura RLGD doradztwa w zakresie przygotowywania wniosków o dofinansowanie i wniosków o płatność,
 - b) prowadzenia bieżącej ewidencji udzielanego doradztwa, w formie rejestru lub pisemnych oświadczeń podmiotów, którym udzielono doradztwa, obejmującego dane dotyczące podmiotu oraz przedmiotu doradztwa, a także naboru, którego dotyczy oraz numeru zawartej umowy o dofinansowanie albo umowy o powierzenie grantu,
 - c) przekazywania Agencji ewidencji, o której mowa w lit. b wraz z wnioskami o dofinansowanie lub wnioskami o powierzenie grantu oraz dokumentacją potwierdzającą dokonanie wyboru operacji lub udzielenia grantu, zgodnie z regulacjami, o których mowa w § 3,
 - d) rozpowszechniania informacji o zasadach przyznawania pomocy, w tym wypełniając zobowiązania w zakresie komunikacji i widoczności, o których mowa w § 10;
- 9) rozpowszechniania informacji o realizacji LSR poprzez podanie do publicznej wiadomości, w szczególności poprzez niezwłoczne zamieszczanie na stronie internetowej RLGD:
- a) umowy ramowej wraz z LSR i innymi załącznikami, lub jej zmiany,
 - b) statutu RLGD,
 - c) listy członków RLGD,
 - d) listy członków zarządu oraz organu decyzyjnego RLGD,
 - e) regulaminu organu decyzyjnego RLGD,
 - f) odwołania (linka) do zamieszczonego na stronie programu harmonogramu planowanych naborów wniosków o dofinansowanie i jego aktualizacji,
 - g) ogłoszeń o naborze wniosków o dofinansowanie w ramach realizacji LSR,
 - h) ogłoszeń o naborze wniosków dla podmiotów ubiegających się o powierzenie grantu w ramach projektu grantowego,
 - i) informacji o unieważnieniu naboru wniosków o dofinansowanie,
 - j) informacji o unieważnieniu naboru dla podmiotów ubiegających się o powierzenie grantu w ramach projektu grantowego,
 - k) listy wniosków o dofinansowanie złożonych w naborze, które są zgodne z LSR, ze wskazaniem, które z operacji mieszczą się w limicie środków finansowych przeznaczonych na udzielenie pomocy w ramach danego naboru wniosków o

dofinansowanie, a także listy wybranych grantobiorców w celu realizacji zadań służących osiągnięciu celu projektu grantowego,

- l) protokołów z posiedzeń organu decyzyjnego.

§ 8.

Obowiązki RLGD w zakresie wyboru operacji lub grantobiorców

1. RLGD, w celu dokonania wyboru operacji realizowanych przez podmioty inne niż RLGD lub grantobiorców w ramach działania, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy EFMRA:

- 1) przygotowuje projekt, uzgadnia z IZ i przekazuje do publikacji na stronie programu oraz zamieszcza na stronie internetowej RLGD link do opublikowanego przez IZ:
 - a) harmonogramu planowanych naborów wniosków o dofinansowanie na kolejny rok – nie później niż do końca danego roku;
 - b) aktualizacji harmonogramu planowanych naborów wniosków o dofinansowanie na dany rok - nie rzadziej niż raz na kwartał;
- 2) ogłasza nabory wniosków o dofinansowanie nie później niż 30 dni przed dniem rozpoczęcia terminu składania wniosków o dofinansowanie, według harmonogramu, o którym mowa w pkt 1 oraz o ile są dostępne środki finansowe na realizację LSR, zamieszczając ogłoszenie o naborze wniosków w tym samym dniu na stronie internetowej RLGD oraz stronie programu;
- 3) sporządza listę wniosków o dofinansowanie złożonych w danym naborze oraz udostępnia ją Agencji, a także ogłasza ją na stronie internetowej RLGD oraz zamieszcza na stronie programu, zgodnie z wymogami określonymi w § 5 rozporządzenia trybowego;
- 4) jest zobowiązana do terminowej i prawidłowej oceny wniosków o dofinansowanie i wyboru operacji lub grantobiorców, zgodnie z regulacjami, o których mowa w § 3, w szczególności:
 - a) dokonania oceny zgodności operacji z LSR,
 - b) dokonania oceny spełnienia kryterium, o którym mowa w ppkt (i) w wierszu 13 w załączniku III rozporządzenia 2021/1139 – jeżeli dotyczy danego naboru wniosków o dofinansowanie,
 - c) dokonania oceny spełnienia dodatkowych warunków wyboru operacji, o których mowa w art. 16 ust. 2 ustawy EFMRA – jeżeli zostały określone,
 - d) dokonania wyboru operacji i ustalenia kwoty pomocy,

- e) zapewnienia zgodności danych w CST2021, w tym w zakresie ustalonej kwoty pomocy,
- f) przekazania wnioskodawcy informacji o wyniku rozstrzygnięć, o których mowa w lit. a-d,
- g) sporządzenia listy wniosków o dofinansowanie i udostępnienia jej Agencji, a także zamieszczenia na stronie internetowej RLGD oraz na stronie programu.

2. Zasady wskazane w ust. 1, RLGD stosuje również do wyboru operacji własnych RLGD.

§ 9.

Monitorowanie, ewaluacja, sprawozdawczość i kontrola realizacji LSR

1. RLGD monitoruje, dokonuje ewaluacji i kontroli realizacji LSR, w szczególności poprzez:
 - 1) monitorowanie postępów w realizacji celów LSR oraz wskaźników realizacji celów LSR;
 - 2) prowadzenie ewaluacji realizacji LSR;
 - 3) umożliwienie przedstawicielom organów i jednostek organizacyjnych upoważnionych do kontroli przeprowadzania kontroli RLGD w zakresie realizacji LSR oraz w zakresie prawidłowości realizacji zadań RLGD określonych w umowie ramowej;
 - 4) wykonanie zaleceń pokontrolnych z kontroli, o których mowa w pkt 3.
2. RLGD prowadzi rzetelną i terminową sprawozdawczość, w tym:
 - 1) składa IZ harmonogram realizacji zadań dotyczących zobowiązań w zakresie komunikacji i widoczności, w terminie do dnia 30 listopada każdego roku realizacji LSR, na rok następny, a w przypadku pierwszego harmonogramu realizacji – w terminie 60 dni od dnia zawarcia umowy ramowej;
 - 2) składa IZ sprawozdania:
 - a) roczne z realizacji LSR, za rok poprzedni,
 - b) końcowe ze zrealizowania LSR;
 - 3) współpracuje z IZ przekazując informacje w zakresie realizacji LSR i wykorzystania środków przeznaczonych na jej realizację.
3. Sprawozdanie roczne z realizacji LSR, o którym mowa w ust. 2 pkt 2 lit. a, RLGD składa na formularzu udostępnionym przez IZ, w terminie do dnia 31 stycznia roku następnego po roku, którego dotyczy to sprawozdanie, i zawiera ono informacje dotyczące zrealizowania w danym roku:
 - 1) postępu w realizacji celów i wskaźników, o których mowa w LSR, przy wykorzystaniu środków finansowych, o których mowa w § 5 ust. 1;

12

- 2) naborów wniosków o dofinansowanie lub o powierzenie grantów – zgodnie z harmonogramem naborów, o którym mowa w § 8 ust. 1 oraz regulacjami, o których mowa w § 3;
 - 3) obowiązków w zakresie prawidłowego funkcjonowania RLGD oraz rzetelnej realizacji LSR, określonych w § 7 pkt 2-3 i 5-9;
 - 4) obsługi wniosków o dofinansowanie w CST2021;
 - 5) realizacji zadań dotyczących zobowiązań w zakresie komunikacji i widoczności oraz działań informacyjno-promocyjnych RLGD.
4. Sprawozdanie końcowe ze zrealizowania LSR, o którym mowa w ust. 2 pkt 2 lit. b, RLGD składa na formularzu udostępnionym przez IZ, za okres wskazany w § 4 ust. 1, po jego zakończeniu, w terminie do dnia 31 marca następnego roku, w zakresie zrealizowania celów i wskaźników, o których mowa w LSR, przy wykorzystaniu środków finansowych, o których mowa w § 5 ust. 1, a także odpowiednio w zakresie określonym w ust. 3 pkt 2-5.
 5. IZ, w terminie 30 dni od dnia otrzymania sprawozdań, o których mowa w ust. 2 pkt 2, zastrzega sobie prawo zgłaszania do nich uwag.
 6. RLGD zobowiązuje się do dokonania ewentualnych poprawek lub uzupełnień sprawozdań, o których mowa w ust. 2 pkt 2, zgodnie z uwagami, o których mowa w ust. 5, w terminie 14 dni od dnia ich otrzymania.
 7. RLGD realizuje zadania w zakresie monitorowania, ewaluacji i sprawozdawczości zgodnie z regulacjami, o których mowa w § 3 oraz procedurami RLGD.

§ 10.

Wykonywanie zobowiązań w zakresie komunikacji i widoczności

1. RLGD jest obowiązana do wypełniania zobowiązań w zakresie komunikacji i widoczności, w tym informowania społeczeństwa o otrzymanym dofinansowaniu ze środków Unii Europejskiej, zgodnie z art. 47, art. 50 oraz załącznikiem IX - Komunikacja i widoczność rozporządzenia 2021/1060 oraz wytycznymi dotyczącymi zobowiązań w zakresie komunikacji i widoczności⁴, w szczególności poprzez:
 - 1) umieszczanie w widoczny sposób znaku programu, znaku barw Rzeczypospolitej Polskiej i znaku Unii Europejskiej na:

⁴ „Wytyczne dotyczące wypełniania zobowiązań w zakresie komunikacji i widoczności odnośnie wsparcia z UE w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021–2027” lub ich zmiany, zamieszczone na stronie programu w zakładce Prawo i dokumenty.

- a) wszystkich prowadzonych działaniach informacyjnych i promocyjnych dotyczących realizacji LSR,
 - b) wszystkich dokumentach i materiałach (m.in. produkty drukowane lub cyfrowe) podawanych do wiadomości publicznej,
 - c) wszystkich dokumentach i materiałach dla osób i podmiotów uczestniczących w realizacji LSR, również na poziomie grantobiorców,
 - d) produktach, sprzęcie, pojazdach, aparaturze itp., powstałych lub zakupionych w ramach realizacji LSR, poprzez umieszczenie trwałego oznakowania w postaci naklejek;
- 2) umieszczenie w biurze RLGD lub w widocznym miejscu na terenie siedziby RLGD tablicy informacyjnej dotyczącej realizacji LSR, podkreślającej fakt otrzymania pomocy, w tym współfinansowania ze środków Unii Europejskiej, w terminie do 60 dni od podpisania umowy ramowej;
 - 3) umieszczenie w widocznym miejscu dla ogółu społeczeństwa w miejscu realizacji LSR, w zakresie jej animowania przynajmniej jednego trwałego plakatu o minimalnym formacie A3 lub podobnej wielkości elektronicznego wyświetlacza na temat LSR, podkreślającego fakt otrzymania pomocy, w tym współfinansowania LSR ze środków Unii Europejskiej i budżetu państwa;
 - 4) umieszczenie na stronie internetowej RLGD, o której mowa w § 6 ust. 1 pkt 1 lit. b, w widoczny zaraz po wejściu sposób, znaku programu, kolorowego znaku barw Rzeczypospolitej Polskiej i znaku Unii Europejskiej, zgodnie z wytycznymi w zakresie komunikacji i widoczności oraz bezpośredniego linku do strony programu i poszczególnych zakładek;
 - 5) umieszczenie na stronie internetowej RLGD (strona główna) krótkiego opisu LSR;
 - 6) umieszczenie na stronie internetowej RLGD lub na jej stronach mediów społecznościowych opisu operacji własnej RLGD albo projektu grantowego, który zawiera elementy, o których mowa w wytycznych dotyczących zobowiązań w zakresie komunikacji i widoczności;
 - 7) zorganizowanie minimum raz w roku wydarzenia lub działania informacyjno-promocyjnego dotyczącego realizacji LSR, np. konferencji prasowej lub wydarzenia promującego LSR;
 - 8) prowadzenia i aktualizowania bazy dobrych praktyk, zawierającej w szczególności dane operacji oraz przykładową dokumentację zdjęciową, oraz przekazywania danych z bazy IZ, na jej wniosek;

- 9) dokumentowanie wypełniania zobowiązań w zakresie komunikacji i widoczności, w tym działań informacyjnych i promocyjnych prowadzonych w ramach realizacji LSR.
2. Do udziału w wydarzeniu informacyjno-promocyjnym, o którym mowa w ust. 1 pkt 7 RLGD zaprasza, na co najmniej 4 tygodnie przed wydarzeniem, za pośrednictwem poczty elektronicznej przedstawicieli: IZ – zaproszeniem przesłanym na adres: FER_2021–2027@minrol.gov.pl, Agencji – zaproszeniem przesłanym na adres: FER@arimr.gov.pl.
3. RLGD informuje IZ o:
- 1) planowanych wydarzeniach informacyjno-promocyjnych związanych z realizacją LSR;
 - 2) innych planowanych wydarzeniach i istotnych okolicznościach związanych z realizacją LSR, które mogą mieć znaczenie dla opinii publicznej i mogą służyć budowaniu marki Funduszy Europejskich.
4. RLGD przekazuje informacje o planowanych wydarzeniach, o których mowa w ust. 3, na co najmniej 14 dni przed wydarzeniem, za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres IZ: FER_2021–2027@minrol.gov.pl oraz na adres Agencji: FER@arimr.gov.pl. Informacja powinna wskazywać dane kontaktowe osób ze strony RLGD zaangażowanych w wydarzenie.
5. Raz w miesiącu, do 15 dnia miesiąca poprzedzającego dany miesiąc RLGD przekazuje IZ na adres: FER_2021–2027@minrol.gov.pl, informację o planowanych w nadchodzącym miesiącu ważnych wydarzeniach.
6. Każdorazowo, na prośbę IZ lub Agencji, RLGD jest zobowiązana do zorganizowania wspólnego wydarzenia informacyjno-promocyjnego dla mediów (np. briefingu prasowego, konferencji prasowej) z przedstawicielami IZ lub Agencji.
7. Jeżeli RLGD realizuje operację, w której przewidziany jest udział uczestników operacji⁵, RLGD zobowiązana jest do rzetelnego i regularnego wprowadzania aktualnych danych do wyszukiwarki wsparcia dla potencjalnych beneficjentów i uczestników operacji, dostępnej na portalu Funduszy Europejskich.
8. W przypadku stworzenia przez osobę trzecią utworów, w rozumieniu art. 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o Prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 24), związanych z komunikacją i widocznością (np. zdjęcia, filmy, broszury, ulotki, prezentacje multimedialne nt. operacji), powstałych w ramach realizacji LSR, RLGD zobowiązuje się do uzyskania od tej osoby majątkowych praw autorskich do tych utworów.

⁵ Uczestnik operacji to osoba fizyczna, która odnosi bezpośrednio korzyści z danej operacji, przy czym nie jest odpowiedzialna ani za inicjowanie operacji, ani za jej realizację i która nie otrzymuje pomocy na realizację operacji.

9. Każdorazowo, na wniosek IZ, Agencji, unijnych instytucji lub organów i jednostek organizacyjnych, RLGD zobowiązuje się do udostępnienia tym podmiotom utworów związanych z komunikacją i widocznością (np. zdjęcia, filmy, broszury, ulotki, prezentacje multimedialne nt. operacji) powstałych w ramach realizacji LSR.
10. Na wniosek IZ, Agencji, unijnych instytucji lub organów i jednostek organizacyjnych, RLGD zobowiązuje się do udzielenia tym podmiotom nieodpłatnej i niewyłącznej licencji do korzystania z utworów związanych z komunikacją i widocznością (np. zdjęcia, filmy, broszury, ulotki, prezentacje multimedialne nt. operacji) powstałych w ramach realizacji LSR, w następujący sposób:
- 1) na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz na terytorium innych państw członkowskich Unii Europejskiej;
 - 2) na okres 10 lat;
 - 3) bez ograniczeń co do liczby egzemplarzy i nośników, w zakresie następujących pól eksploatacji:
 - a) utrwalania – w szczególności drukiem, zapisem w pamięci komputera i na nośnikach elektronicznych, oraz zwielokrotniania, powielania i kopiowania tak powstałych egzemplarzy dowolną techniką,
 - b) rozpowszechniania oraz publikowania w dowolny sposób (w tym poprzez: wyświetlanie lub publiczne odtwarzanie lub wprowadzanie do pamięci komputera i sieci multimedialnych, w tym Internetu) – w całości lub w części, jak również w połączeniu z innymi utworami,
 - c) publicznej dystrybucji utworów lub ich kopii we wszelkich formach (np. książka, broszura, CD, Internet),
 - d) udostępniania, w tym unijnym instytucjom, organom lub jednostkom organizacyjnym Unii Europejskiej oraz ich pracownikom oraz publicznego udostępniania przy wykorzystaniu wszelkich środków komunikacji (np. Internet),
 - e) przechowywania i archiwizowania w postaci papierowej albo elektronicznej;
 - 4) z prawem do udzielania osobom trzecim sublicencji na warunkach i polach eksploatacji, o których mowa w pkt 1 - 3.
11. Znaki graficzne, w tym możliwe zestawienia znaków, zasady znakowania oraz obowiązkowe wzory tablic, plakatów i naklejek, jak również gotowe do wykorzystania szablony są określone w wytycznych dotyczących zobowiązań w zakresie komunikacji i widoczności, m.in. w Załączniku nr 2 – Karta wizualizacji programu Fundusze Europejskie

dla Rybactwa, oraz w Księdze Tożsamości Wizualnej marki Fundusze Europejskie 2021–2027, dostępnych na stronie programu, w zakładce Promocja programu.

12. RLGD przyjmuje do wiadomości, że przyznanie pomocy oznacza umieszczenie danych RLGD oraz LSR w publikowanym przez IZ wykazie operacji⁶.

§ 11.

Przetwarzanie danych osobowych

1. Przetwarzanie przez RLGD danych osobowych oraz odpowiedzialność w obszarze ochrony danych osobowych w związku z realizacją LSR ustala się w oparciu o art. 9 ustawy EFMRA.
2. RLGD, jako odrębny administrator danych osobowych pozyskanych w związku z realizacją umowy ramowej, zobowiązuje się:
 - 1) wykonywać obowiązek informacyjny wobec osób, których dane będzie pozyskiwał i udostępniał w celu realizacji umowy, wskazując pozostałych administratorów danych, tj. co najmniej Agencję oraz IZ;
 - 2) ustanowić, wdrożyć i stosować procedury wewnętrzne, a także odpowiednie środki techniczne i organizacyjne, zapewniające adekwatny stopień bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych oraz stosowanie przepisów, o których mowa w ust. 1 oraz RODO, i wynikających z nich zasad.

§ 12.

Współpraca RLGD z podmiotami zaangażowanymi w realizację LSR

1. Strony zobowiązują się do wzajemnej współpracy oraz do współpracy z Agencją, mającej na celu zapewnienie właściwej obsługi oraz realizacji LSR, dotyczącej w szczególności:
 - 1) korzystania przez RLGD z CST2021 w zakresie ogłaszanych przez RLGD naborów wniosków o dofinansowanie;
 - 2) korzystania przez RLGD z CST2021 do obsługi wniosków o dofinansowanie i wniosków o płatność jako wnioskodawca lub beneficjent;
 - 3) udostępniania danych dotyczących wysokości dostępnych środków;
 - 4) gromadzenia i wymiany danych związanych z realizacją powierzonych zadań RLGD, w szczególności danych dotyczących raportowania wskaźników realizacji operacji, w tym w ramach CST2021;

⁶ Zgodnie z art. 49 ust. 3 i 5 rozporządzenia 2021/1060

- 5) zamieszczania informacji na stronie programu, w tym publikacji harmonogramu planowanych naborów, ogłoszeń o naborze wniosków o dofinansowanie, listy operacji wybranych do dofinansowania w naborze.
2. RLGD realizuje zadania określone w ust. 1 zgodnie z regulacjami, o których mowa w § 3.

§ 13.

Kamienie milowe i korekty finansowe

1. Jeżeli do 31 grudnia 2027 r. pomoc na realizację operacji w ramach działania 3.1. „Realizacja LSR i współpraca”, o którym mowa w § 5 ust. 1 pkt 1 nie zostanie udzielona w wysokości odpowiadającej 40% wartości tej pomocy określonej w § 5 ust. 1 pkt 1, wartości pomocy, o których mowa w § 5 ust. 1 zostaną obniżone o 10% ich wartości.
2. Jeżeli do 31 grudnia 2028 r. pomoc na realizację operacji w ramach działania 3.1. „Realizacja LSR i współpraca”, o którym mowa w § 5 ust. 1 pkt 1 nie zostanie udzielona w wysokości odpowiadającej 80% wartości tej pomocy określonej w § 5 ust. 1 pkt 1, wartość pomocy określona w § 5 ust. 1:
 - 1) pkt 1 – zostanie obniżona o różnicę wartości odpowiadającej 80% wartości pomocy określonej w § 5 ust. 1 pkt 1 i sumy udzielonej już pomocy na realizację operacji w ramach tego działania, ustalonej według stanu na dzień 31 grudnia 2028 r.;
 - 2) pkt 2 – zostanie obniżona o wartość odpowiadającą procentowo zmniejszeniu pomocy określonej w § 5 ust. 1 pkt 1, wyliczonemu zgodnie z pkt 1.
3. Pomoc uznaje się za udzieloną w rozumieniu ust. 1 lub 2, jeżeli została zawarta umowa o dofinansowanie, a w przypadku projektów grantowych również umowa o powierzenie grantu, zawarte zgodnie z warunkami wynikającymi z regulacji określonych w § 3.
4. Jeżeli spełnienie warunków, o których mowa w ust. 1 lub 2 jest zagrożone z powodu przyczyn niezależnych od RLGD, RLGD niezwłocznie po ich zaistnieniu, występuje z wnioskiem do IZ dotyczącym odroczenia terminu spełnienia warunków, o których mowa w ust. 1 lub 2, informując o przyczynach wraz z uzasadnieniem ich wpływu na realizację warunków, o których mowa w ust. 1 lub 2.
5. IZ rozpatruje wniosek, o którym mowa w ust. 4, w terminie 30 dni od dnia jego wpływu i bada przyczyny oraz ich wpływ na spełnienie warunków, o których mowa w ust. 1 lub 2. IZ może odroczyć termin spełnienia warunków, o których mowa w ust. 1 lub 2 albo odmówić jego odroczenia. Stanowisko IZ wymaga uzasadnienia i może spowodować konieczność zmiany umowy ramowej.

6. O stanie zrealizowania warunków, o których mowa w ust. 1 lub 2, stanowiących kamienie milowe realizacji umowy ramowej, IZ informuje RLGD, w formie pisemnej, w terminie 60 dni od upływu terminów wskazanych w ust. 1 lub 2.
7. W przypadku niezrealizowania przez RLGD kamieni milowych, o których mowa w ust. 1 lub 2, RLGD zobowiązana jest do zmiany LSR w zakresie planu finansowego, planu realizacji budżetu i wskaźników realizacji LSR, oraz przekazania jej do IZ, w terminie 60 dni od otrzymania informacji, o której mowa w ust. 6. Postanowienia § 6 ust. 2-4 stosuje się odpowiednio. Zmiana LSR wymaga zmiany umowy ramowej.
8. Do czasu zmiany umowy ramowej RLGD nie może ogłosić naboru wniosków o dofinansowanie, ani naboru wniosków o powierzenie grantu.

§ 14.

Realizacja zobowiązań przez RLGD oraz uchybienia

1. Uznaje się, że RLGD realizuje zobowiązania określone w umowie ramowej, jeżeli nie zostało stwierdzone uchybienie w zakresie realizacji zobowiązań, o których mowa w § 3, § 6-12, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.
2. Uznaje się, że RLGD realizuje zobowiązania określone w umowie ramowej, jeżeli, mimo stwierdzenia uchybień w zakresie realizacji zobowiązań, o których mowa w § 7 pkt 2 lit. d i e, pkt 3 i 4, pkt 7 lit. b-d, § 8 ust. 1 pkt 1, § 9 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 1 i 2, § 10 ust. 1-6, § 12 ust. 1:
 - 1) IZ sformułowała zalecenia dla RLGD w związku ze stwierdzonymi uchybieniami i wskazała termin ich realizacji lub co najwyżej raz wezwała RLGD do wykonania zalecenia w zakresie danego zobowiązania;
 - 2) RLGD wykonała zalecenia, o których mowa w pkt 1 i nie stwierdzono kolejnego uchybienia w zakresie danego zobowiązania.
3. Uznaje się, że RLGD realizuje zobowiązania, o których mowa w:
 - 1) § 7 pkt 7 lit. d, w zakresie obecności pracownika biura RLGD w godzinach pracy biura, również w przypadku, gdy nieobecność pracownika jest odpowiednio uzasadniona, a właściwa informacja o jego nieobecności jest w możliwie najkrótszym terminie zamieszczona w widocznym miejscu w siedzibie RLGD lub na stronie internetowej RLGD albo w biurze RLGD obecny jest członek zarządu RLGD;
 - 2) § 8 ust. 1 pkt 4 w zakresie:

- a) terminowości przeprowadzania postępowania w sprawie wyboru operacji realizujących cele LSR, również w przypadku, gdy uchybienie terminu nastąpiło z przyczyn niezależnych od RLGD i zostało pisemnie wyjaśnione,
- b) prawidłowego przeprowadzania postępowania w sprawie wyboru operacji realizujących cele LSR, jeżeli wnioskodawcom objętym danym postępowaniem nie odmówiono udzielenia pomocy ze względu na stwierdzone przez IZ, na podstawie odmowy udzielenia pomocy przez Agencję, uchybienia stanowiące o braku zgodności z warunkami udzielania pomocy określonymi w ustawie EFMRA, a w przypadku innych uchybień – jeżeli spełnione są warunki, o których mowa w ust. 2.

§ 15.

Korekty finansowe

Środki finansowe określone w § 5 ust. 1 ulegają obniżeniu:

- 1) o 5% w przypadku gdy:
 - a) pomimo dokonanego przez Agencję wezwania, przekazanego do wiadomości IZ, RLGD nie wykona, w danym postępowaniu w sprawie wyboru operacji, zobowiązania, o którym mowa w § 7 pkt 8 lit. c,
 - b) RLGD nie wykona zaleceń pokontrolnych z kontroli, o których mowa w § 9 ust. 1 pkt 4;
- 2) o 1% w przypadku stwierdzenia przez IZ:
 - a) w trakcie oceny poprawności dokonania wyboru operacji lub grantobiorców, nieprawidłowości w ocenie i wyborze operacji lub grantobiorców przez RLGD skutkującej brakiem możliwości udzielenia pomocy co najmniej jednemu z wnioskodawców w ramach danego naboru wniosków o dofinansowanie lub brakiem możliwości udzielenia pomocy na projekt grantowy,
 - b) braku realizacji w danym roku standardu minimum w planie zadań w zakresie komunikacji i widoczności, jeżeli taki standard został opracowany. Brak realizacji standardu minimum rozumiany jest jako niezrealizowanie co najmniej jednego z jego elementów.

§ 16.

Zmiana umowy ramowej

- 1. Umowa ramowa może być zmieniana na wniosek każdej ze Stron.
- 2. Zmiana umowy ramowej wymaga zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności.

3. Zmiana umowy ramowej, w tym jej załączników nie może powodować:
 - a) zmiany celów LSR,
 - b) zmiany obszaru objętego LSR, wskazanego w § 4 ust. 2,
 - c) zmiany zobowiązań określonych w umowie ramowej,
 - d) zmiany wyniku oceny spełnienia warunków dostępu lub kryteriów oceny LSR, o których mowa w art. 29 ustawy EFMRA, na podstawie których wybrano LSR w konkursie na wybór LSR i zawarta została umowa ramowa,
 - e) takiej istotnej zmiany LSR, która spowodowałaby, że dana LSR nie zostałaby wybrana w ramach oceny kryteriów wyboru LSR, o których mowa w art. 29 ustawy EFMRA, w konkursie na wybór LSR, jeżeli nie zaszła taka konieczność z powodu siły wyższej.
4. Zmiany umowy ramowej nie wymagają zmiany LSR w zakresie członków RLGD lub członków organu decyzyjnego RLGD.
5. O zmianach LSR, o których mowa w ust. 4, RLGD każdorazowo informuje IZ. Zmianę uznaje się za uzgodnioną, jeżeli w ciągu 30 dni od poinformowania IZ nie wyrazi ona stanowiska w stosunku do proponowanych zmian.
6. Kolejny wniosek o zmianę umowy ramowej RLGD może przedłożyć po otrzymaniu stanowiska IZ w przedmiocie proponowanych uprzednio zmian lub po upływie 30 dni od dnia przekazania poprzedniego wniosku.
7. Postanowienie ust. 6 nie dotyczy wprowadzania zmian na wniosek IZ.

§ 17.

Rozwiązanie umowy ramowej

1. RLGD może wypowiedzieć umowę ramową ze skutkiem natychmiastowym, składając pod rygorem nieważności, w formie pisemnej, oświadczenie o wypowiedzeniu umowy ramowej wraz ze sprawozdaniem z realizacji LSR, o którym mowa § 9 ust. 2 pkt 2 lit. b za okres realizacji LSR. Oświadczenie o wypowiedzeniu umowy ramowej musi zawierać wskazanie przyczyn wypowiedzenia.
2. IZ wypowiada umowę ramową ze skutkiem natychmiastowym, składając pod rygorem nieważności, w formie pisemnej, oświadczenie o wypowiedzeniu umowy ramowej, w przypadku:
 - 1) stwierdzenia prawomocnym wyrokiem sądu złożenia podrobionych, przerobionych lub poświadczających nieprawdę dokumentów lub oświadczeń, mających wpływ na realizację LSR lub umowy ramowej;

- 2) niewykonania przez RLGD co najmniej jednego z zobowiązań, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 2, ust. 4, § 9 ust. 1 pkt 3;
 - 3) stwierdzenia przez IZ w trakcie realizacji umowy ramowej trzykrotnego nierealizowania przez RLGD któregośkolwiek z zobowiązań, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 1, ust. 3, ust. 5, § 7-8, § 9 ust. 1 pkt 1-2 oraz pkt 4, ust. 2-4, ust. 6-7, § 10-12, z zastrzeżeniem § 14.
3. IZ niezwłocznie przekazuje informację o rozwiązaniu umowy ramowej do wiadomości Agencji.

§ 18.

Komunikacja

1. We wszelkich sprawach dotyczących umowy ramowej Strony będą się porozumiewać pod rygorem nieważności w formie elektronicznej, za pośrednictwem elektronicznych skrzynek podawczych ePUAP Stron.
2. W przypadkach, gdy wymiana korespondencji związanej z realizacją umowy ramowej nie może być prowadzona w sposób określony w ust. 1, korespondencja między Stronami, za zgodą IZ, może być prowadzona w jednym z niżej wymienionych sposobów, wskazany przez IZ:
 - 1) na adres RLGD do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy o doręczeniach elektronicznych, wpisany do bazy adresów elektronicznych, o której mowa w art. 25 tej ustawy, w przypadku gdy RLGD posiada adres do doręczeń elektronicznych;
 - 2) na adres biura RLGD: pl. Ks. E. Waresiaka 7, 56-300 Milicz – z wykorzystaniem publicznej usługi hybrydowej, o której mowa w art. 2 pkt 7 ustawy o doręczeniach elektronicznych, w przypadku gdy RLGD nie posiada adresu do doręczeń elektronicznych;
 - 3) na adres IZ: ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa – w przypadku korespondencji przekazywanej przez RLGD w formie pisemnej w postaci papierowej.
3. RLGD niezwłocznie informuje IZ z uwzględnieniem form określonych w ust. 1-2 o zmianie danych teleadresowych objętych niniejszą umową ramową.
4. W przypadku, gdy RLGD nie powiadomiła IZ o zmianie swoich danych zawartych w umowie ramowej, wszelką korespondencję wysyłaną przez IZ zgodnie z posiadanymi przez nią danymi, Strony uznają za skutecznie doręczoną.

5. W prowadzonej między sobą korespondencji Strony zobowiązują się do powoływania numeru i daty zawarcia umowy ramowej.

§ 19.

Postanowienia końcowe

1. Wszelkie spory pomiędzy Stronami wynikające z umowy ramowej, rozstrzygane będą przez sąd powszechny właściwy dla siedziby IZ.
2. W sprawach nieuregulowanych umową ramową mają w szczególności zastosowanie przepisy aktów prawnych wymienionych w § 3 oraz przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1061 z późn. zm.).
3. Umowa ramowa została sporządzona w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach - po jednym egzemplarzu dla każdej ze Stron.
4. Załączniki do umowy ramowej stanowią jej integralną część.

ZASTĘPCA DYREKTORA Departamentu Rybołówstwa Piotr Dąbrowski <i>[Signature]</i> Miejsce, data i podpis <i>Włocławek, 26.02.2025.</i>	Prezes Zarządu „Partnerstwo dla Doliny Baryczy” Inga Demianuk: Orza <i>[Signature]</i> Miejsce, data i podpis <i>Nikla, 05.02.2025</i>	RLGD Skarbnik Zarządu „Partnerstwo dla Doliny Baryczy” Jan Bernacki <i>[Signature]</i> Miejsce, data i podpis <i>Nikla, 05.02.2025</i>
---	--	--

Załączniki do umowy:

1. Pełnomocnictwo dla Piotra Dąbrowskiego znak sprawy: BDG.or.0103.1.219.2024 z dnia 8 października 2024 r., (IZ)
2. Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2021-2027 rybactwa dla Doliny Baryczy

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania **PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy**

Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2021-2027 rybactwa dla Doliny Baryczy

Milicz, sierpień 2024

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Dokument powstała w ramach projektu: Podnoszenie kompetencji RLGD oraz społeczności lokalnych poprzez warsztaty, konsultacje w celu współpracy na rzecz opracowania rybackiej lokalnej strategii rozwoju w ramach działania Wsparcie przygotowawcze w ramach Priorytetu 3 Sprzyjanie zrównoważonej niebieskiej gospodarce na obszarach przybrzeżnych, wyspiarskich, śródlądowych oraz wspieranie rozwoju społeczności rybackich i sektora akwakultury objętego programem Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021–2027.

Spis treści

I. CHARAKTERYSTYKA RLGD	3
1. Nazwa.....	3
2. Forma prawna.....	3
Stowarzyszenie posiadające osobowość prawną, status OPP od 2012 r.....	3
3. Opis powstania i krótka historia RLGD	3
4. Opis struktury RLGD	5
5. Organ decyzyjny	6
6. Dokumenty regulujące funkcjonowanie RLGD.....	7
II. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU REALIZACJI LSR	7
1. Gminy stanowiące obszar realizacji LSR.....	7
2. Mapa obszaru realizacji LSR	8
3. Opis obszaru będącego obszarem realizacji LSR	8
4. Opis ludności obszaru realizacji LSR.	18
5. Charakterystyka rybackości obszaru realizacji LSR.	20
6. Zgodność obszaru realizacji LSR z zasadami horyzontalnymi.....	22
III. UDZIAŁ SPOŁECZNOŚCI W PRZYGOTOWANIU LSR.....	23
1. Opis metod angażowania społeczności lokalnej w proces przygotowania LSR.....	23
2. Dane z konsultacji społecznych przeprowadzonych na obszarze realizacji LSR wykorzystane do opracowania LSR	24
3. Opis metod angażowania społeczności lokalnej w proces realizacji LSR.....	27
IV. ANALIZA SWOT OBSZARU REALIZACJI LSR ORAZ WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z ANALIZY SWOT 28	
1. Tabela SWOT.....	28
2. Wnioski wynikające z analizy SWOT dla całości obszaru realizacji LSR	30
3. Wnioski wynikające z analizy SWOT dla sektora rybackiego z obszaru realizacji LSR ..	31
V. OKREŚLENIE CELÓW LSR I ŚRODKÓW SŁUŻĄCYCH DO ICH OSIĄGNIĘCIA, W TYM OPERACJE PLANOWANE DO WSPARCIA.....	32
1. Cele główne wybrane do realizacji.	32
2. Cele uzupełniające wybrane do realizacji.	33
3. Środki służące do osiągnięcia poszczególnych celów głównych i uzupełniających, w tym typy operacji planowanych do wsparcia.	34
4. Operacje związane ze wspieraniem sektora rybackiego na obszarze realizacji LSR oraz operacje, w których beneficjentem będą podmioty sektora rybackiego.	38
VI. WYKAZANIE SPÓJNOŚCI CELÓW LSR Z ANALIZOWANYM OBSZAREM	41
VII. PROCES WYBORU OPERACJI ORAZ STOSOWANE KRYTERIA WYBORU.....	43
1. Tworzenie procedur.....	43
2. Proces wyboru operacji	43
3. Kryteria wyboru operacji	44
4. Kwalifikowanie operacji jako realizowanych w interesie zbiorowym.	46
VIII. PROCES REALIZACJI LSR I ZDOLNOŚĆ RLGD DO JEJ REALIZACJI	46
1. Proces realizacji LSR.	46
2. Zdolność RLGD do realizacji LSR.	48
IX. PLAN FINANSOWY (BUDŻET) LSR.....	48
1. Opis finansowania działalności RLGD.	48
2. Powiązanie budżetu z celami LSR.	49
3. Plan realizacji budżetu.	51
X. WSKAŹNIKI REALIZACJI LSR.....	53
XI. MONITOROWANIE I EWALUACJA REALIZACJI LSR PRZEZ RLGD	61
1. Zasady i procedury monitorowania.....	61
2. Zasady i procedury ewaluacji.....	63
3. Wykorzystanie wyników ewaluacji i monitorowania.	66

I. CHARAKTERYSTYKA RLGD

1. Nazwa

Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy

Stowarzyszenie używa skrótu nazwy w brzmieniu: Stowarzyszenie PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy, w niniejszym dokumencie również RLGD

Siedziba: Pl. Ks. E. Waresiaka 7, 56-300 Milicz, woj. dolnośląskie

tel. 71/ 38 30 432, e-mail: partnerstwo@nasza.barycz.pl

2. Forma prawna

Stowarzyszenie posiadające osobowość prawną, status OPP od 2012 r.

Wpisane do rejestru Stowarzyszeń KRS VI Wydział Gospodarczego Sądu Rejonowego dla Wrocławia

Fabrycznej we Wrocławiu pod numerem KRS: 0000319202, data wpisu: 05.12.2008 r.,

NIP: 916-137-36-91, REGON: 020878218, Numer ewidencji ARMIR 062972761

3. Opis powstania i krótka historia RLGD

Obszar działania Stowarzyszenia PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy pochodzi od położenia i nazwy rzeki Barycz w potocznym rozumieniu oraz w niniejszym dokumencie funkcjonuje jako obszar Doliny Baryczy.

Współpraca partnerów publicznych, społecznych i gospodarczych obszaru Doliny Baryczy zapoczątkowana została już w latach 90-tych XX wieku przez proekologiczne organizacje pozarządowe z Wrocławia: Dolnośląską Fundację Ekorozwoju oraz PTPP „pro Natura”. Do współpracy na rzecz zrównoważonego rozwoju oraz ochrony walorów przyrodniczych obszaru zlewni rzeki Baryczy, pomimo granic administracyjnych, zaproszone zostały samorządy z pogranicza Dolnego Śląska i Wielkopolski, **które łączył spójny obszar Natura 2000** tj. (z obszaru woj. dolnośląskiego gminy: Cieszków, Milicz, Krośnice, Twardogóra, Żmigród, z obszaru woj. wielkopolskiego gminy: Odolanów, Sośnie, Przygodzice). Samorządy te, pod patronatem Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Doliny Baryczy, stworzyły Partnerstwo i opracowywały kierunki współpracy.

Perspektywa 2006-2008

Dzięki dostępności środków w ramach Pilotażowego Programu Leader+ Schemat I, możliwa była konsolidacja działań Partnerstwa w ramach projektu „Ekorozwój Doliny Baryczy – partnerstwo człowieka i przyrody” a w nim aktywizacji lokalnych liderów do współpracy, czego efektem było sformalizowanie działań Partnerstwa w formie Fundacji Doliny Baryczy i opracowania Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich dla Doliny Baryczy. Założenia Strategii wdrożone zostały w latach 2006 -2008 w ramach projektu pt. „Dolina Baryczy - rozwój w harmonii z przyrodą” w ramach II schematu Pilotażowego Programu Leader+.

Realizacja projektu zaowocowała utrwaleniem lokalnego międzywojewódzkiego Partnerstwa a także wieloletniej wizji obszaru Doliny Baryczy jako miejsca przyjaznego przyrodzie i rozwijającego się w sposób zrównoważony. **Misją Partnerstwa jest budowa marki turystycznej Doliny Baryczy w oparciu o rozwój turystyki, aktywności gospodarczej oraz animacji świadomych walorów przyrodniczych i kulturowych mieszkańców.** Zainicjowane zostały kierunki systemowych działań takich jak: system certyfikacji producentów i usługodawców lokalnych Dolina Baryczy Poleca (od 2008), promocja oferty turystycznej na bazie zasobów obszaru m. in. poprzez budowanie kalendarza imprez turystycznych w ramach Dni Karpia w Dolinie Baryczy (od 2006), wsparcie gospodarcze i promocyjne oferty na bazie szlaków turystycznych.

Perspektywa 2007-2013

Wymogi formalno-prawne kolejnego okresu programowania zadecydowały o zmianie formy prawnej Partnerstwa i powołaniu **Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy** – w skład którego weszły wszystkie dotychczas współpracujące podmioty publiczne: gminy woj. dolnośląskiego: Cieszków, Milicz, Krośnice, Twardogóra, Żmigród, Powiat Milicki oraz woj. wielkopolskiego, gminy: Odolanów, Sośnie, Przygodzice, a także szereg podmiotów społecznych i gospodarczych. W 2008 r. Stowarzyszenie opracowało i zostało wybrane do realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju dla Doliny Baryczy PROW 2007-2013 (budżet 13 mln zł).

Ponad 800 letnie tradycje rybackie, największe w Europie stawy hodowlane, duża obszar Doliny Baryczy od rybactwa a także trafna identyfikacja problemów branży, w 2009 r. pozwoliła na wybranie Stowarzyszenia PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy w formie Lokalnej Grupy Rybackiej do realizacji

Lokalne Strategii Rozwoju Obszarów Rybackich ze środków Programu Operacyjnego RYBY 2007 – 2013 (budżet 41 mln zł).

W ramach obu strategii kontynuowane i rozwijane były zainicjowane w latach poprzednich działania, w szczególności ukierunkowujące środki na rozwój turystycznej marki obszaru Doliny Baryczy, zachowanie rybackiego charakteru obszaru, wspólną promocję, aktywizację organizacji i liderów lokalnych. W szczególności wsparte zostały gospodarstwa rybackie, które rozwinęły sprzedaż bezpośrednią, zdywersyfikowały działalność w zakresie oferty turystycznej, gastronomicznej, noclegowej czy edukacyjnej. Karp i rybacki charakter obszaru stały się podstawą budowania marki Doliny Baryczy.

Uzupełnieniem rozwoju nowych ofert było rozwiniecie koordynowanych przez Stowarzyszenie systemowych działań aktywizacyjnych i promocyjnych tj. certyfikacji producentów i usługodawców lokalnych Dolina Baryczy Poleca, wsparcie oferty rybackiej i turystycznej w ramach kolejnych edycji Dni Karpia w Dolinie Baryczy. Powstał unikatowy w skali kraju sieciowy produkt turystyczny – Kolorowy Szlak Karpia. Niezwykle ważnym dla zachowania specyfiki obszaru stało się zainicjowanie w działań na rzecz edukacji lokalnej w oparciu o aktywność szkół i ośrodków pozaszkolnych (w tym gospodarstw rybackich) w ramach Programu Edukacja dla Doliny Baryczy.

Od 2010 r. Stowarzyszenie rozszerzyło swoją działalność i zostało operatorem ogólnopolskiego programu grantowego Działaj Lokalnie (środki Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności). Od tego czasu nieprzerwanie realizuje zadania Lokalnej Organizacji Grantowej (udzielając co roku granty na ponad 55 000 zł) w znaczny sposób przyczyniając się do wsparcia i powstania licznych organizacji społecznych.

Perspektywa 2014-2020

Doświadczenia oraz przyjęte kierunki rozwoju pozwoliły na ich kontynuację w ramach kolejnej, tym razem wielofunduszowej, lokalnej strategii rozwoju dla Doliny Baryczy, wdrażanej w perspektywie 2014-2020 ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Programu Rybactwo i Morze (budżet 34 mln zł). Wypracowane kierunki i zasady partnerstwa stały się po raz kolejny osią wydatkowania środków na wsparcie oferty turystycznej tworzonej zarówno przez podmioty publiczne jak i podmioty gospodarcze, które to przyczyniły się do znacznego wzrostu ofert: gastronomicznej na bazie produktów lokalnych w tym ryb, noclegowej, rekreacyjnej. Rezultatem ukierunkowania środków jest utrzymanie rybactwa, wzmocnienie krótkiego łańcucha dostaw, współpracy partnerów a także znacznego wzrostu rozpoznawalności marki turystycznej Doliny Baryczy wśród mieszkańców, ale też na terenie całego kraju, jak i za granicą - co było głównym celem wdrażanej strategii. Ponadto w dalszym ciągu rozwijane były systemowy Dolina Baryczy Poleca (ponad 70 certyfikowanych ofert) kolejne edycje Dni Karpia w Dolinie Baryczy - czyli ponad 100 wydarzeń trwających co roku od września do listopada, przyciągających już tysiące uczestników, a także Programu Edukacja dla Doliny Baryczy. w ramach którego udało się wesprzeć ponad 600 wyjazdów do oferty edukacyjnej z Doliny Baryczy dla blisko 18 tys. mieszkańców - uczniów lokalnych szkół i seniorów. Rozwijane były sieciowe produkty turystyczne bazujące na specyfice obszaru i rybactwie tj. szlak kajakowy Doliny Baryczy czy kolorowy szlak karpia.

W ramach opracowanego, w latach 2022-2024 w sposób partycypacyjny, dokumentu strategiczno-planistycznego - Międzygminnego Planu Adaptacji do zmian klimatu dla Doliny Baryczy 2024-2050 (MGPA) zidentyfikowane zostały kolejne istotne kierunki niezbędne dla zachowania specyfiki obszaru, w szczególności ochrony zasobów wodnych (rybactwa), edukacji oraz koniecznych do podejmowania działań adaptacyjnych do zmian klimatu.

Perspektywa 2021-2027

Ze względu możliwość ubiegania się o finasowanie (pełen RLKS) przez samorządy części wielkopolskiej Doliny Baryczy, w 2023 r. partnerzy zdecydowali o powołaniu dla obszaru trzech gmin Odolanów, Sośnie, Przygodzice odrębnego Stowarzyszenia Wielkopolskie Partnerstwo dla Doliny Baryczy. Pomimo podziału, oba stowarzyszenia kontynuują (zaplanowaną do w ramach wybranych do realizacji w 2024 r.: lokalnej strategii dla części dolnośląskiej (finansowanie WPR (2 462 500 euro)) i wielkopolskiej (finansowanie WPR, EFS+, EFRR (2 557 500 euro))), współpracę rzecz budowy wspólnej marki turystycznej obszaru Doliny Baryczy czy wyzwań adaptacyjnych do zmian klimatu. Samorządy części wielkopolskiej pozostają członkami Stowarzyszenia PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy, by kontynuować ponad 20 - letnią współpracę, w tym ubiegać się o środki na realizację celów z różnych funduszy tj.: Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko

2021-2027 czy środki z Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury 2021-2027- czego wyrazem jest niniejsza strategia.

4. Opis struktury RLGD

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy (RRLGD) funkcjonuje nieprzerwanie od 2008 roku liczy 98 członków jest partnerstwem trójsektorowym zrzeszającym przedstawicieli:

- **sektora publicznego:** gminy, powiaty, samorządowe instytucje kultury oraz osoby prawne utworzone na podstawie drobnych przepisów w celu wykonywania zadań publicznych,
- **sektora społecznego:** osoby fizyczne, osoby prawne, podmioty nieposiadające osobowości prawnej, działające na rzecz rozwoju obszaru Doliny Baryczy,
- **sektora gospodarczego:** podmioty wykonujące działalność gospodarczą,
- **sektora rybackiego:** jako uprawnione do chowu, hodowli lub połowu ryb, o którym mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym . Władający wodami i uprawnionych do chowu, hodowli lub połowu ryb, prowadzące na podstawie pozwoleń wodno-prawnych lub umów dzierżawy terenu objętego pozwoleniem wodnoprawnym oraz nadanego przez Powiatowego Lekarza Weterynarii numeru, działalność polegającej na chowie i hodowli oraz sprzedaży ryb lub udostępniają obiekty na potrzeby oferty wędkarskiej jako łowiska oraz podmiotami wykonującym działalność gospodarczą oznaczoną kodem PKD 10.20.Z Przetwarzanie i konserwowanie ryb, skorupiaków i mięczaków.

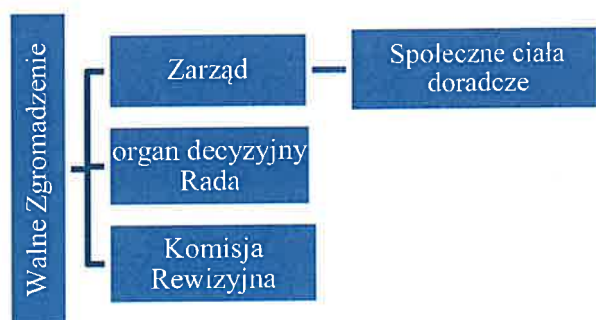
W skład Stowarzyszenia wchodzi przedstawiciele:

Tabela 1 Skład ilościowy członków RLGD w ramach poszczególnych sektorów.

L.p.	Sektor	Liczba podmiotów	Procent podmiotów (%)
1	Rybacki (gospodarczy. os fizyczne, NGO, jednostki publiczne)	43	44%
2.	Publiczny: JST	9	9%
3.	Społeczny: mieszkańcy, NGO	35	36%
4.	Gospodarczy	11	11%
	Suma	98	100%

Źródło: opracowanie własne, stan na 2024-09- 05

Stowarzyszenie działa na podstawie Statutu oraz jego ostatnich zmianach przyjętych Uchwałą XXXI/156/23 Sprawozdawczego Walnego Zgromadzenia Członków z dnia 30 maja 2023 r. uwzględniających spełnienie warunków do konkursu na wybór Stowarzyszenie do realizacji lokalnej strategii dla rybactwa w Dolinie Baryczy 2021-2027. Schemat działania Stowarzyszenia PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy, przedstawia poniższy rysunek.

Rysunek 1 Schemat Organów RLGD

Najwyższą władzą jest Walne Zgromadzenie Członków, które spośród czynnych członków wybiera bez możliwości bycia wybraną jedną osobę do kilku organów, na 4 letnią kadencję członków:

1. Zarządu (do 5 osób),
2. organu decyzyjnego - Rada (do 15 osób),
3. Komisji Rewizyjnej (do 3 osób).

Rysunek 2 Schemat Organów RLGD

Stowarzyszenie promuje otwartość (inkluzywność), współpracę i dialog między różnymi grupami społecznymi, co sprzyja budowaniu społeczności lokalnych i zwiększa szanse na osiągnięcie wspólnych celów.

W działalność Stowarzyszenia poza członkami Walnego Zgromadzenia czy poszczególnych organów zaangażowane są osoby, znające specyfikę realizacji projektów, animatorzy i liderzy działań aktywizujących,

są oni członkami powołanych przez Zarząd ciał/grup społeczno-doradczych, które działają na podstawie odrębnych Regulaminów przyjmowanych przez Zarząd.

1. Kapituła Znak Dolina Baryczy Poleca- 9 osób - liderów - producentów i usługodawców, przedstawicieli mediów, odpowiedzialnych, za planowanie kierunków wsparcia lokalnej oferty turystycznej.
2. Społeczna Rada ds. Edukacji dla Doliny Baryczy – 25 osób – liderów, nauczycieli, edukatorów dyrektorów jednostek- odpowiedzialnych za planowanie kierunków wsparcia edukacji lokalnej i klimatycznej.
3. Lokalna Komisja Grantowa – 4- 5 osób – liderów NGO, których rola jest ocena wniosków w konkursie grantowym Działaj Lokalnie.
4. Społeczna Rada ds. adaptacji do zmian klimatu w Dolinie Baryczy (planowanej do powołania 10.2024) – przedstawiciele aktywnych mieszkańców z 3 sektorów- realizacja i ewaluacja Międzygminnego Planu Adaptacji do zmian klimatu dla Doliny Baryczy (MGPA)

5. Organ decyzyjny

W skład organu decyzyjnego - Rady może wchodzić do 15 osób, reprezentujących sektory: gospodarczy, publiczny, społeczny oraz sektor rybacki, wybranych spośród aktywnych członków przez Walne Zgromadzenie. Członek Rady nie może być równocześnie członkiem Zarządu, Komisji Rewizyjnej ani pracownikiem biura. Skład Rady oddaje rybacki charakter obszaru oraz dbałość by ani władze publiczne, ani żadna pojedyncza grupa interesu, nie kontrolowała procesu podejmowania decyzji.

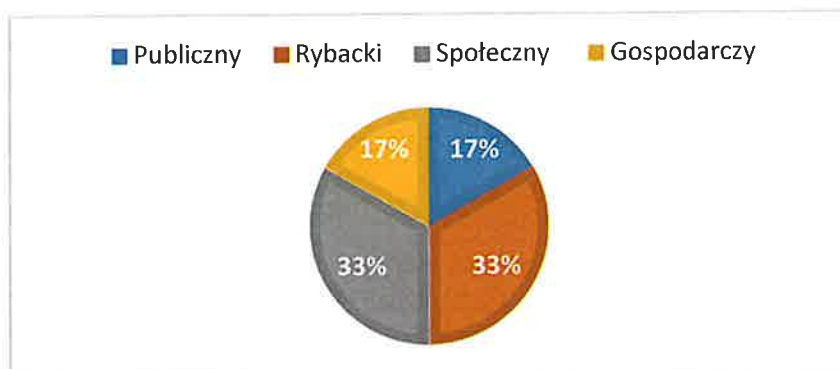
Reprezentatywność obecnego składu członków Rady Stowarzyszenia PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy przedstawia poniższa tabela:

Tabela 2 Skład Organu Decyzyjnego Rady

L.p.	Imię i nazwisko	Reprezentowany podmiot	Reprezentowany sektor	Mieszkaniec Gminy	Rok urodzenia	Płeć
1	Joanna Maja Jeż	Gmina Milicz	Publiczny	Milicz	1982	K
2	Alicja Przybylska	Stawy Milickie S.A	Rybacki	Milicz	1974	K
3	Karol Girus	Gospodarstwo rybackie Możdżanów	Rybacki	Sośnie	1972	M
4	Krajewska Grażyna	Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Cieszkowskiej	Społeczny	Cieszków	1961	K
5	Marta Lewandowska	Stowarzyszenie na Rzecz Integracji Społecznej im. Św. Jadwigi Śląskiej w Żmigrodzie	Społeczny	Żmigród	1987	K
6	Elżbieta Łaniak	Z Chaty Łaniaków	Gospodarczy	Krośnice	2000	K

Źródło: Uchwała XXXII/165/24 Sprawozdawczego Walnego Zgromadzenia Członków Stowarzyszenia PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy z dnia 09 maja 2024 r.

W skład Rady Stowarzyszenia PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy, na dzień złożenia wniosku o wybór LSR w konkursie wchodzi mieszkańcy co najmniej z 5 gmin z obszaru Doliny Baryczy, 1 przedstawiciel sektora publicznego, po 2 przedstawicieli sektora społecznego i rybackiego, 1 przedstawiciel sektora gospodarczego. 33% składu organu decyzyjnego stanowią przedstawiciele sektora rybackiego. Ponadto w skład wchodzi 1 osoba poniżej 40 roku życia, 5 kobiet, 100% składu Rady stanowią osoby zamieszkałe na terenie RLGD.

Rysunek 3 Procentowy udział członków poszczególnych sektorów w składzie Rady (stan na wrzesień 2024).

6. Dokumenty regulujące funkcjonowanie RLGD

Podstawowym dokumentem regulującym pracę Stowarzyszenia PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy jest Statut, określa on tryb i zakres zadań organów oraz sposób opracowania i zmian pozostałych dokumentów regulujących pracę Stowarzyszenia, których zakres ilustruje poniższa tabela:

Tabela 3 Zestawienie dokumentów obowiązujących w Stowarzyszeniu.

Rodzaj dokumentu	Sposób uchwalania i aktualizacji	Obszar regulacji
Statut RLGD	Uchwalany przez Walne Zgromadzenie Członków. Zmiana Statutu na Wniosek Zarządu, grupy Członków - dokonuje Walne Zgromadzenie Członków.	Cele, metody działania, sposób nabycia i utraty członkostwa, zasady powoływania i odwoływania członków organów, podział kompetencji między organami.
Regulamin Walnego Zgromadzenia	Opracowany przez członków RLGD. Aktualizacja jest podejmowana na wniosek Zarządu przez Walne Zgromadzenie Członków.	Zasady zwoływania Walnego Zgromadzenia, przeprowadzania wyborów, opłacania składek.
Regulamin Rady	Opracowany przez Radę i zatwierdzany przez Walne Zgromadzenie Członków. Aktualizacja jest podejmowana na wniosek Rady lub Zarządu przez Walne Zgromadzenie Członków.	Sposób zwoływania, procedowania, podejmowania decyzji, w tym wybór projektów, sposób dokumentowania posiedzeń. Celowość i sposób powoływania komisji lub zespołów.
Regulamin Zarządu	Opracowany przez Zarząd. Aktualizacja jest podejmowana na wniosek Zarządu przez Walne Zgromadzenie Członków.	Podział kompetencji, zasady zwoływania i procedowania, sposób dokumentowania posiedzeń.
Procedury	Procedury naborów, oceny w tym procedury ustalania i zmian kryteriów wyboru oraz te kryteria, odwołania	Zarząd zgodnie z aktami prawnymi, właściwymi wytycznymi
Regulamin Komisji Rewizyjnej	Opracowany przez Komisję Rewizyjną przyjmowany przez Walne Zgromadzenie Członków.	Sposób zwoływania, procedowania, dokumentowania posiedzeń.
Regulaminy działania grup społeczno – doradczych	Opracowany przez członków, przyjmowany Przez Zarząd	Regulaminy konkursów, zasady pracy i zadania.
Regulamin Biura	Opracowywany i zatwierdzany przez Zarząd na wniosek Dyrektor biura	Sposób zatrudniania pracowników, wymagania przewidziane dla poszczególnych stanowisk, organizacja pracy Biura, podział kompetencji, organizacja doradztwa.

Źródło: opracowanie własne RLGD

II. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU REALIZACJI LSR

1. Gminy stanowiące obszar realizacji LSR

Obszar działania Stowarzyszenia PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy – znajduje się w północno - wschodniej części województwa dolnośląskiego oraz w południowo - zachodniej części województwa wielkopolskiego.

W skład Stowarzyszenie wchodzi teren:

- Województwa Dolnośląskiego gminy: Cieszków, Krośnice, Milicz, Twardogóra i Żmigród, członkiem stowarzyszenia jest również Powiat Milicki
- Województwa Wielkopolskiego gminy: Odolanów, Przygodzice oraz Sośnie

Kontynuacja współpracy w ramach Stowarzyszenia w tym gotowość do opracowania i wdrażania lokalnej strategii rozwoju (LSR) w Priorytecie 3. programu Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021-2027 została potwierdzona uchwałami Rad Gmin i Powiatu (marzec 2023 oraz sierpień 2024).

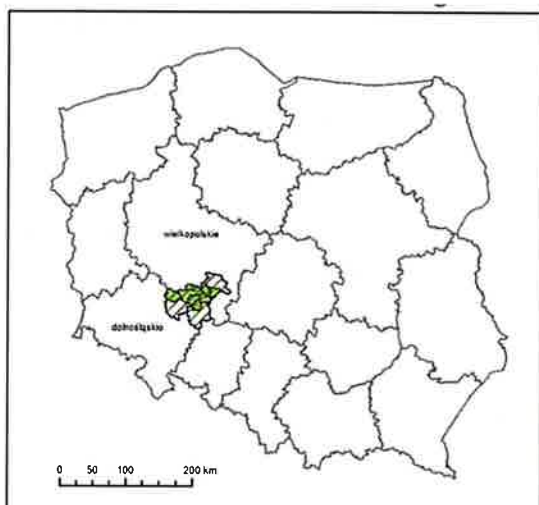
Tabela 4 Gminy partnerskie RLGD

L.p.	nazwa gminy	powierzchnia gminy (km ²)	liczba ludności (os.)
1.	Cieszków	101	4 601
2.	Krośnice	178	8 011
3.	Milicz	436	23 572
4.	Twardogóra	168	12 689
5.	Żmigród	292	14 389
6.	Odolanów	136	14 506
7.	Przygodzice	163	12 219
8.	Sośnie	188	6 378
	Suma	1662	96 365

Źródło: GUS

2. Mapa obszaru realizacji LSR

Oprócz wewnętrznej spójności obszaru Doliny Baryczy związanej ze spójnością terytorialną, opartą na bezpośrednim sąsiedztwie gmin, obszar charakteryzuje się spójnością geograficzną i przyrodniczą.

Rysunek 4 Mapa obszaru objętego LSR

3. Opis obszaru będącego obszarem realizacji LSR

Dzisiejszy krajobraz Doliny Baryczy został ukształtowany w głównej mierze przez datowaną od średniowiecza gospodarkę stawową. Obszar objęty LSR jest jednym z ważniejszych obszarów gospodarki stawowej i produkcji karpia w Polsce, Chów i hodowla ryb odbywa się na terenie 8 sąsiadujących ze sobą gmin.

Doliny Baryczy znajduje się w północno – wschodniej części województwa dolnośląskiego, na obszarze występowania stawów milickich (gminy Milicz, Krośnice, Cieszków, Twardogóra, Żmigród) oraz w południowo – zachodniej części województwa wielkopolskiego, na obszarze występowania stawów przygodzickich (gminy Przygodzice, Sośnie, Odolanów).

Uwarunkowania przyrodnicze.

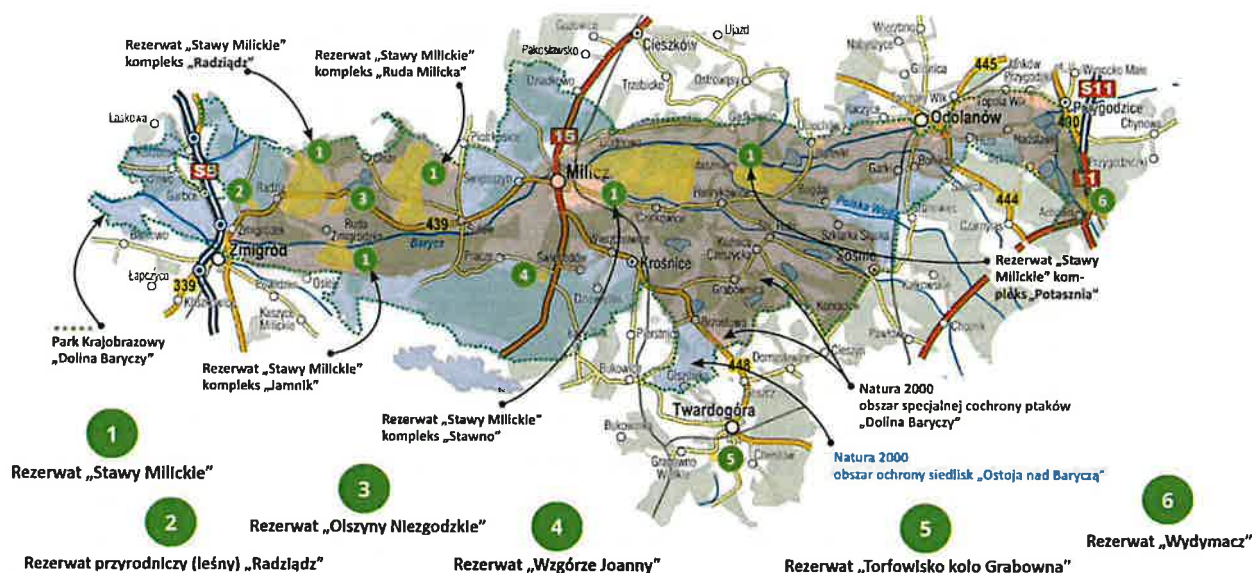
Według rejonizacji przyrodniczo - leśnej obszar leży w krainie V – Śląskiej, w północnej części Dzielnicy Wzgórz Dolnośląskich. Obszar realizacji LSR obejmuje obszary o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW) Wszystkie 8 gmin objętych jest Strefą Priorytetową o nazwie Obszar Przyrodniczo Wrażliwy „Dolina Baryczy”. Wybitna w skali Europy i świata przyroda Doliny Baryczy wykształciła się właśnie dzięki tradycyjnej gospodarce rybackiej. Stawy, przez wieki funkcjonowania, wtopiły się w krajobraz, przypominając bardziej naturalne jeziora, z nieregularną linią brzegową, zakrzewieniami, trzcinowiskami. Mimo licznych renowacji stawów, przeprowadzanych z różnym nasileniem co kilka lat, większość z nich utrzymuje charakter starych, płytkich zbiorników eutroficznych z szerokim pasem przybrzeżnych szuwarów (siedliska wielu gatunków ptaków). Na niektórych zbiornikach istnieją stale lub pojawiają się okresowo wyspy stanowiące główny biotop lęgowy miejscowych populacji ptaków z grupy wodno-błotnych.

W Dolinie Baryczy utworzono największy w Polsce Park Krajobrazowy, którego powierzchnia wynosi łącznie 87 040 ha. O walorach **Parku Krajobrazowego Doliny Baryczy** świadczą duże bogactwo terenów wodno - błotnych, stawów rybnych, olsów, łągów olszowo-jesionowych i łąk. Cechuje go niezwykle bogactwo ornitologiczne. Stwierdzono tu ponad 270 gatunków ptaków, z czego 166 to gatunki gniazdujące. Na uwagę zasługują też stanowiska rzadkich roślin: długosza królewskiego, grzybieńczyka wodnego, namulnika brzegowego i nadwodnika naprzeciwlistnego. Na terenie Parku Krajobrazowego Doliny Baryczy ochroną rezerwatową otoczono stawy milickie (**rezerwat „Stawy Milickie”** i **rezerwat „Olszyny Niezgodzkie”** część dolnośląska Doliny Baryczy), najcenniejszą ostoję wielu unikatowych, zagrożonych gatunków ptaków oraz stawy przygodzickie (**rezerwat „Wydymacz”**, część wielkopolska Doliny Baryczy). Rezerwat ornitologiczny „Stawy Milickie” utworzono już w 1963 roku na powierzchni 5324 ha a rezerwat „Wydymacz” powstał w 1987 roku i liczy 45,93 ha powierzchni (w tym staw o powierzchni 10,8 ha wchodzący w skład Stawów Przygodzickich). Na obszarze łącznie obu rezerwatów odbywa lęgi 137 gatunków ptaków. Trzcinowiska zamieszkiwane są przez żurawie, bąki i błotniaki stawowe. Na stawach gromadzą się łabędzie nieme i kaczki krzyżówki, głowienki, czernice, pogorzałki, perkozy auszniki, rybitwy rzeczne i czarne. W okolicach stawów zakładają gniazda rybożerne kormorany i czaple siwe. Okolica jest również miejscem odpoczynku i żerowania podczas przelotów dla płaskonosów, świstuna, cyranki, gągołów, rożeńców i gęsi zbożowych. Podmokłe tereny są miejscem bytowania licznych płazów, tj. żab moczarowych, trawnych, wodnych, śmieszek, jeziorkowych, pojawiają się rzekotki drzewne, ropuchy szare i zielone oraz kumaki nizinne. Okolice stawów są również miejscem bytowania mniejszych ssaków, tj. rzęsorka rzeczka, piżmaka, jenota, gronostaja, norki amerykańskiej. Występują tu również wydry i bobry, dziki, jelenie i sarny.

Ze względu na powyższe Dolina Baryczy została ujęta jako największy w Polsce i bardzo ważny obszar w ramach sieci Natura 2000. Wyróżniamy tu dwie formy ochrony: **Obszar Specjalnej Ochrony „Dolina Baryczy” sieci Natura 2000** obejmuje obszar 55516,83 ha (ok. 76% w woj. dolnośląskim i 23% w woj. wielkopolskim). Na obszarze tym zidentyfikowano łącznie 64 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, w tym 37 gatunków lęgowych i 27 gatunków migrujących. **Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000 „Ostoja nad Baryczą”** (tzw. ostoja siedliskowa), obejmuje 82026,38 ha (ok. 78% w woj. dolnośląskim i 22% w woj. wielkopolskim), o długości granic 281,6 km. SOO „Ostoja nad Baryczą” pokrywa się z niewielkimi odchyleniami z granicami Parku Krajobrazowego Doliny Baryczy. Przed przeprowadzeniem inwestycji i przedsięwzięć mogących negatywnie wpłynąć na gatunki i siedliska chronione wymagane jest przeprowadzenie oceny oddziaływania projektu na obszar Natura 2000.

Stawy milickie, jako jedyny obszar wodny w Polsce, należą do światowej sieci **Living Lakes** (Żyjące Jeziora - sieć 24 jezior odznaczających się znacznym bogactwem ekosystemów w skali świata (na liście znajdują się również m.in. Bajkał, Morze Martwe, Balaton czy Jezioro Wiktorii). Obszary wodno-błotne Doliny Baryczy objęte są również **Konwencją Ramsarską**, chroniącą obszary podmokłe i ptactwo wodno - błotne. W poczet ostoi „ramsarskich” wpisano rezerwat „Stawy Milickie”, jako jedną z sześciu ostoi w Polsce. Dolina Baryczy znalazła się również w europejskiej sieci IBA (**Important Bird Area** – istotny obszar ptasi).

To właśnie uwarunkowania przyrodnicze a nie administracyjne, zdecydowały o spójności obszaru Doliny Baryczy rozumianego jako współpraca mieszkańców wszystkich gmin źródeł i środkowej części rzeki Barycz, terenu Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy” oraz sieci Natura 2000. **Łączy nas rzeka Barycz Natura 2000.**

Rysunek 5 Obszary chronione na terenie Doliny Baryczy.

Obszar Doliny Baryczy charakteryzuje się stosunkowo niską przydatnością warunków przyrodniczych dla rolnictwa. Tym niemniej w strukturze użytkowania obszaru, mimo dużego udziału gleb nieurodzajnych V i VI klasy bonitacyjnej, dominują użytki rolne (łąki i pastwiska 23,7%) grunt pod wodami 11% ((średnia dla kraju: 2,7%) Pozostałe grunty to obszary zabudowane, zajęte przez infrastrukturę komunikacyjną, nieużytki oraz wody. Znaczne obszary Doliny Baryczy - 34% pokrywają lasy głównie iglaste oraz mieszane, prawie 10% (3500 ha) powierzchni lasów to obszary chronionych siedlisk Natura 2000.

Na terenie Doliny Baryczy znajdują się 2 leśne kompleksy promocyjna LKP Lasy Doliny Baryczy (Nadleśnictwo Milicz i Żmigród) oraz LKP Lasy Rychtańskie (Nadleśnictwo Przygodzice), każde z Nadleśnictw prowadzi w wyspecjalizowanych ośrodkach szeroko zakrojone działania edukacyjne.

Charakterystyczne dla obszaru jest występowanie dużych arealów łąk i pastwisk w gminach obejmujących przyróżdłowy odcinek Baryczy (Sośńie 16%, Przygodzice 17%, Odolanów 26%). Zachowały się tu stosunkowo duże obszary łąkowych ekosystemów otwartych, a zwłaszcza wyróżniający się, rozległy kompleks bardzo cennych pod względem przyrodniczym Łąk Odolanowskich.

Uwarunkowania historyczne.

Bagnista Dolina Baryczy stała się naturalną granicą oddzielającą ziemie Śląska od Wielkopolski. W przewężeniach doliny powstały najważniejsze grody kasztelańskie: Milicz i Żmigród, przy którym lokowano w połowie XIII wieku pierwsze w dolinie Baryczy miasto. Wraz z narastającym rozdrobnieniem feudalnym Śląska w XIII i XIV wieku, dolina Baryczy znalazła się w granicach księstwa głogowskiego, a następnie w granicach oleśnickiego, które w początku XIV wieku uznało lenną zwierzchność króla czeskiego. Górna część doliny znalazła się pod bezpośrednim panowaniem korony polskiej. Pod koniec XV wieku, wraz z wymarciem linii Piastów oleśnickich, nastąpiło dalsze rozdrobnienie księstwa. W XVI wieku państwo milickie i żmigrodzkie znalazło się w posiadaniu rodu Kurzbachów. Intensywne inwestycje w budowę stawów rybnych, melioracje i zakładanie nowych wsi, przy wystawnym trybie życia, doprowadziły jednak ten ród do bankructwa. W XVII i XVIII wieku wydzielono dalsze, mniejsze wolne państwa stanowe w Sułowie, Cieszkowie, Nowym Zamku i Goszczu. Dużego znaczenia nabrały miejscowe rody magnackie, w których prywatnym posiadaniu znajdowała się większość tych ziem aż do II wojny światowej. Do najważniejszych należeli Hatzfeldowie (Żmigród), Maltzanowie (Milicz), Reichenbachowie (Goszcz) i Hochbergowie (Nowy Zamek – Wierzchowice), Radziwiłłowie (Przygodzice). Każdy z tych rodów przyczynił się do rozwoju gospodarki rybnej w Dolinie Baryczy.

Osadnictwo w części śląskiej przebiegało w kilku odrębnych fazach, począwszy od średniowiecza aż po wiek XX. Najstarsza z nich, wczesnośredniowieczna, zachowała się w układach przestrzennych, czy w słowiańskich źródłach wielu nazw miejscowych. Druga faza lokacji wsi związana jest z działalnością kolonizacyjną dworu książęcego we Wrocławiu i Kościółu. Kolejne fazy osadnictwa nastąpiły w XVII w., (zwłaszcza po wojnie 30-letniej) oraz w XVIII w. - kolonizacja fryderycjańska, prowadzona po zajęciu Śląska przez Prusy. Mimo wielowiekowej kolonizacji i dominacji kultury niemieckiej oraz odcięcia granicą od ziem polskich, w niektórych

wioskach język polski używany był aż po początek XX wieku. To zadecydowało, że część śląskiego powiatu sycowskiego (obecna gmina Sośnie) w 1920 roku przyłączono do państwa polskiego, do którego weszła już w 1919r. wielkopolska część Doliny.

W 1945 roku ziemie Doliny Baryczy zostały zajęte przez wojska Armii Czerwonej praktycznie bez większych walk. Większość niemieckich mieszkańców uciekła jeszcze przed nadejściem frontu, pozostała część została wysiedlona w późniejszym czasie. Pochodzenie ludności, która przybyła na teren Doliny Baryczy po II wojnie światowej, po dziś dzień ma wpływ na życie społeczne i wygląd poszczególnych wsi. Rozwojowi wsi sprzyjało zasiedlenie w przeważającej części przez mieszkańców jednej miejscowości. Zasiedlenie przez rodziny pochodzące z różnych stron sprawiło, że jeszcze teraz takie społeczności są słabiej zintegrowane. Większość przesiedleńców przybyła z terenów dawnych Kresów Wschodnich, jednocześnie znaczna część ludność przybyła z sąsiedniej Wielkopolski. Rodziło to sporo antagonizmów, których echa widoczne są do dziś. Dolina Baryczy obfituje w zabytki kultury materialnej, które dobrze podkreślają charakter obszaru leżącego na pograniczu Dolnego Śląska i Wielkopolski.

Z wczesnego średniowiecza pochodzą ślady najstarszych znaczących budowli obronnych w Dolinie Baryczy (grodziska w Lelikowie czy Wrocławicach, pozostałości grodzisk wczesno- bądź średniowiecznych w Kędziach, Korzeńsku, Żmigrodzku, Osieku Małym, Szarzynie, Kaszowie, Górach i Raczycach, ruiny zamku obronnego w Miliczu). Średniowieczne zamki obronne istniały niegdyś również w Odolanowie, Sułowie i Żmigrodzie. Istniejąca w Żmigrodzie wieża mieszkalna zwana kasztelańską powstała w XVI wieku na fundamentach wieży średniowiecznej. Charakterystyczny, regularny układ wsi średniowiecznych często można dość jasno odczytać do dziś. Intensywne zasiedlanie wnętrza Doliny nastąpiło dopiero w XVI wieku. W tym czasie były prowadzone planowe melioracje, zakładano nowe wsie i stawy, co nabrało tempa w XVII wieku. Szczególnie wyróżnia się pałac w Antoninie (gm. Przygodzice), zbudowany w XIX w. przez Antoniego Radziwiłła. Oryginalny, drewniany pałac myśliwski według projektu znanego architekta Karla Schinkla, wspaniał się pobytami i koncertami Fryderyka Chopina. W Mojej Woli (gm. Sośnie) znajduje się kolejny pałac myśliwski, tym razem wniesiony dla księcia oleśnicko-brunszwickiego Wilhelma, którego ściany zewnętrzne są wyłożone korą dębu korkowego. Interesujący jest zamek myśliwski Salischów zbudowany na kształt wieży rycerskiej na Wzgórzu Joanny koło Postolina. Mniej okazałe domy lub zamki myśliwskie znajdują się także w Możdżanowie (gm. Sośnie) i Wrocławicach (gm. Milicz).

W wielu miejscowościach Doliny Baryczy znajdowały się mniejsze pałace lub dwory. Dobrze zachowany jest pałac Volmersteinów w Krośnicach (dziś urząd gminy). Pochodzący z 1830 r. klasycystyczny dwór Koszutskich we Wziachowie Wielkim (gm. Milicz), w stylu dworu polskiego, pełni funkcję pensjonatu. W ubogiej Dolinie Baryczy brakowało mieszkańcom środków na wznoszenie okazałych świątyń, powstawały one głównie z drewna i to jedynie w większych miejscowościach. Najstarsza zachowana drewniana świątynia, za to z unikalnym oryginalnym wyposażeniem, znajduje się w Trzebicku (gm. Cieszków).

Na szczególną uwagę zasługują stare budynki mieszkalne i gospodarcze, które zachowały się jeszcze w niektórych wsiach Doliny Baryczy, a które wybudowane zostały całkowicie lub częściowo z tzw. rudy darniowej. Ruda darniowa jest (była) surowcem pozyskiwanym z wyrobisk po stawach, z które w tzw. dymarkach wypalano żelazo. Tak powstały surowiec używany był w podmurówkach domów mieszkalnych, lub stanowił wypełnienie ścian budynków gospodarczych. Tradycyjne budownictwo z rudy darniowej stanowi dziś jeden z ważniejszych elementów dziedzictwa kulturowego Doliny Baryczy, podobnie jak stare budowle i urządzenia hydrotechniczne, w większości mające wartość muzealną, nie mniej jednak będące nadal w użyciu. Należą do nich jazy spietrzające wodę na stawach, mnichy, spusty.

Wyjątkowe wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe zostały objęte ochroną w ramach Park Krajobrazowego Doliny Baryczy. W ramach wdrażania lokalnych strategii istotnym, wymagającym kontynuacji, okazało się ukierunkowanie środków na zachowanie i udostępnienie zabytków oraz wsparcie nowych obiektów zachowujących tradycje architektoniczne obszaru Doliny Baryczy. Przykładem może być konsekwentne wsparcie (m.in. w ramach projektów za pośrednictwem RLGD) rewitalizacji zespołu pałacowego w Goszczu gm. Twardogóra, oferty rekreacyjnej zespołu pałacowego – parkowego w Żmigrodzie, Krośnicach oraz uratowanie i nadanie nowych funkcji turystycznych szeregu prywatnych obiektów młynów, tradycyjnych zagród wiejskich obiektów gospodarki leśnej np. zabytkowa wyluszcarnia szyszek. będą obecnie siedziba leśnego kompleksu promocyjnego „Dom Drzewa”.

Niezwykle skutecznym narzędziem promocji i dbałości o zachowanie walorów architektonicznych obszaru okazało się premiowanie w ramach lokalnych kryteriów rozwiązań wspartych opracowaniem **katalogu architektonicznego Doliny Baryczy**, stanowiącego od ponad 15 lat wskazówki do budowy, nie tylko małej architektury ale i nowych nawiązujących do lokalnych tradycji architektonicznych obiektów – niejednokrotnie nagradzanych w ramach konkursów.

Uwarunkowania gospodarczo – społeczne.

W odległości ok 50 km od granic gmin Doliny Baryczy znajdują się miasta: Wrocław, Oleśnica a także Ostrów Wielkopolski czy Kalisz co bezpośrednio wpływa na lokalny rynek pracy i sieć komunikacyjną.

Szkielet komunikacyjny obszaru oparty jest o drogę szybkiego ruchu S5, drogę krajową nr 15 oraz drogi wojewódzkie o nr 439, 448 a także drogę krajową nr 25, drogę S11 stanowiącą obwodnicę Ostrowa Wielkopolskiego, drogi wojewódzkie o nr 444, 445, 447 i 490. Ważnym elementem ułatwiającym komunikację z każdą z gmin są linie kolejowe relacji Wrocław – Poznań przez Żmigród, Wrocław – Krotoszyn przez Krośnice, Milicz, Cieszków oraz Wrocław – Ostrów Wielkopolski przez Twardogórę.

Teren RLGD to też obszary rolnicze, z przewagą gospodarstw indywidualnych, co spowodowało, że na tym terenie rozwinął się również rodzinny przemysł rolno - spożywczy. Unikatuwa bazując na tradycyjnych rozwiązaniach oferta producentów ryb, pieczywa, sadowników czy przetwórców owoców stała się podstawą utworzenia w 2008 r. i systematycznego rozwoju **Certyfikacji Dolina Baryczy Poleca**.

Tabela 5 Zestawienie ilości ofert w bazie www.dbpoleca.barycz.pl wraz ilości podmiotów certyfikowanych znakiem Dolina Baryczy Poleca

Dolina Baryczy Poleca	Kategoria certyfikacji/nie certyfikowana	Ilość ofert na stronie www.dbpoleca.barycz.pl	Oferty certyfikowane znakiem Dolina Baryczy Poleca (2024)
	Produkty (np. rybackie, rolne, rękodzieło)	40	22
	Noclegowe	34	15
	Gastronomiczne	21	9
	Rekreacyjne	54	11
	Edukacyjne	22	9
	Kulturalne	12	2
	Przewodnicy	7	1
	usługi okołoturystyczne	6	-
	informacja turystyczna	5	-
	RAZEM	201	69

Źródło: Opracowanie własne RLGD, stan na sierpień 2024

Koordynowany przez Stowarzyszenie PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy System Certyfikacji Dolina Baryczy Poleca - opiera się na społecznym cyfrowym narzędziu - stronie www.dbpoleca.barycz.pl – stanowiącej największą i najbardziej aktualną bazę ofert z obszaru Doliny Baryczy, z której w nieodpłatny sposób korzystać mogą podmioty tworzące ofertę turystyczną. Strona jest również narzędziem do przeprowadzenia on – line naboru, oraz oceny wniosków certyfikacyjnych. Oferta podmiotów w tym certyfikowanych znakiem Dolina Baryczy Poleca jest preferowana w ramach lokalnych kryteriów wyboru w zakresie rozwoju tej oferty lub utworzenia nowej lub rozwoju istniejącej. W ramach kryteriów preferowana jest również wzajemna współpraca – kupowanie produktów i usług –co znacząco wpływająca na rozwój lokalnego łańcucha dostaw. **Ilość i utrzymanie ofert turystycznych, w tym rybackich na stronie www.dbpoleca.barycz.pl będzie wskaźnikiem realizacji założeń i rezultatów planowanych do wsparcia projektów.**

Poza branżą rolniczą występuje jeszcze przemysł meblowy, wydobywczy, produkcja wyrobów z tworzyw sztucznych, przetwórstwo drzewa. Mniejsze znaczenie ma przemysł budowlany i transportowy.

Obszar Dolina Baryczy jest w zadowalający sposób wyposażony w instytucje edukacyjne. Jednak poziom nauczania jest niższy niż w miastach, zdecydowanie brakuje również oddziałów szkół wyższych, które kształciłyby z wiedzy dotyczącej zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich i rybackich a także adaptacji do zmian klimatu. Braki te uzupełniane są przez korzystanie przez placówki edukacji szkolnej z lokalnej oferty edukacyjnej podmiotów publicznych, społecznych i gospodarczych. Realizacjach zadań odbywa się nieprzerwanie w ramach zainicjowanego ze środków współpracy (PO Ryby 2007 -2014) **Programu**

Edukacja dla Doliny Baryczy a także w ramach wdrożenia Międzygminnego Planu Adaptacji do zmian klimatu dla Doliny Baryczy.

Przez szereg lat z udziałem środków z lokalnych strategii, wspierana była aktywność liderów edukacji – (nauczycieli) oraz aktywność podmiotów tworzących lub rozwijających lokalną ofertę edukacyjną. W roku szkolnym 2023/2024 Program Edukacji dla Doliny Baryczy realizowany był w 33 placówkach edukacyjnych i objętych nim było 8186 uczniów, co stanowi 67 % wszystkich uczniów objętych obowiązkiem szkolnym.

W latach 2019 – 2024 wspartych zostało w ramach Grantów Edukacja dla Doliny Baryczy 541 wyjazdów do lokalnej oferty edukacyjnej (ze strony edukacja.barycz.pl) w których uczestniczyło 15 617 uczniów - od przedszkola do szkół średnich. Ponadto wsparte został o 75 wyjazdów dla mieszkańców (seniorów i grup KGW) w których uczestniczyło 2275 osób. **Łącznie w 616 lokalnych zajęciach edukacyjnych wzięły udział 17 892 osoby**, co w znacznym stopniu przyczyniło się do poznania specyfiki obszaru Doliny Barycz, w tym jej rybackiego charakteru.

Istotnym innowacyjnym narzędziem wdrażania i monitorowania aktywności w zakresie działań edukacyjnych na obszarze jest społeczna platforma www.edukacja.barycz.pl. Pozwala ona na monitorowanie aktywności podmiotów biorących udział w Programie. Zaplanowano w ramach wskaźników realizacji planowanych do wsparcia projektów udostępnienie za pośrednictwem strony www.edukacja.barycz.pl ofert zakresu edukacji regionalnej i klimatycznej. **Ilość i utrzymanie ofert edukacyjnych na stronie www.edukacja.barycz.pl będzie wskaźnikiem realizacji założeń i rezultatów planowanych do wsparcia projektów.**

Tabela 6 Zestawienie ilościowe działań w ramach Programu Edukacja dla Doliny Baryczy i klimatu

Program Edukacja dla Doliny Baryczy i klimatu	Dane ilościowe www.edukacja.barycz.pl obszar Doliny Baryczy 2023/2024		Ilość objętych program em	Ilość realizujących obowiązek szkolny w 2023 r.	% uczniów w Programie
Placówki edukacyjne od przedszkoli do szkół podstawowych	ilość uczniów		8186	12208	67%
	ilość placówek w programie		33	91	36%
	• ilość aktywnych kont - nauczyciele/dyrektorzy, gminy	818			
Ośrodki edukacji pozaszkolnej prywatne, publiczne, NGO	• ilość ośrodków pozaszkolnych w Programie	22			
	• ilość ofert ośrodków pozaszkolnych	106			
	• ilość aktywnych kont - edukatorzy	96			
Materiały pomocnicze dla nauczycieli i edukatorów	• ilość materiałów edukacyjnych/scenariuszy lekcji	649			
	• baza wiedzy, m. in. rysunki, opisy, ilustracje do tworzenia własnych materiałów	1036			
	• ilość ścieżek edukacyjnych	42			
Narzędzia on-line wykorzystane przy tworzeniu zajęć/ofert edukacyjnych	• ilość puzzli	83			
	• ilość krzyżówek	43			
	• ilość plansz	159			

Źródło: opracowania własne RLGD, sierpień 2024

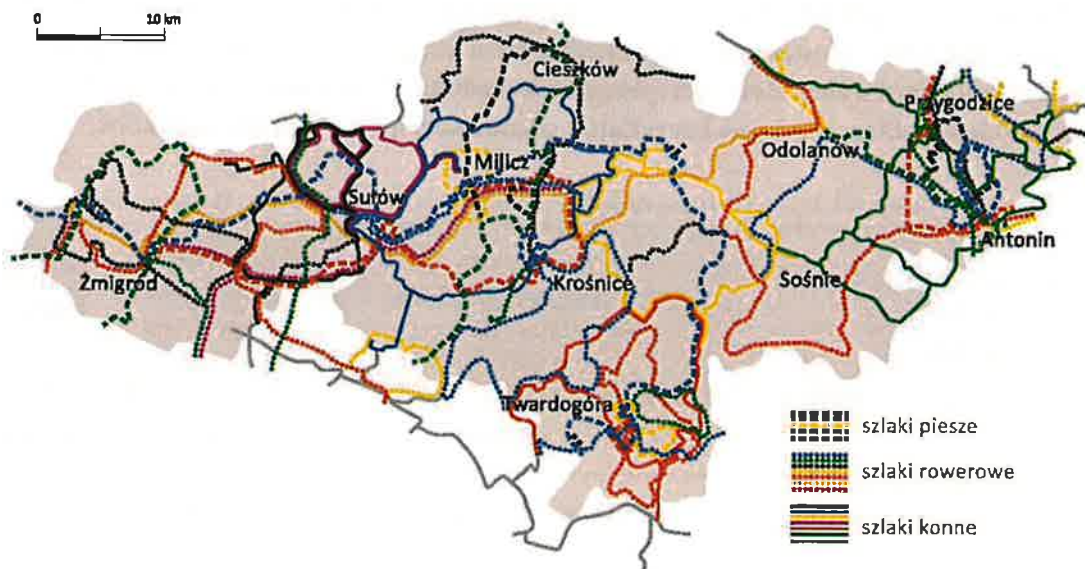
Uwarunkowania turystyczne.

Na obszarze Doliny Baryczy znajduje się gęsta sieć szlaków turystycznych **rowerowych, pieszych, kajakowych i konnych**. Szlaki turystyczne prowadzą przez najpiękniejsze miejsca w Dolinie, a ich rodzaj jest dostosowany do specyfiki terenu, przez który przebiegają. Dlatego tam, gdzie łatwo przemieszczać się rowerem, dominują **szlaki rowerowe** – blisko 700 km oznakowanych szlaków rowerowych, do tego specjalne, asfaltowe

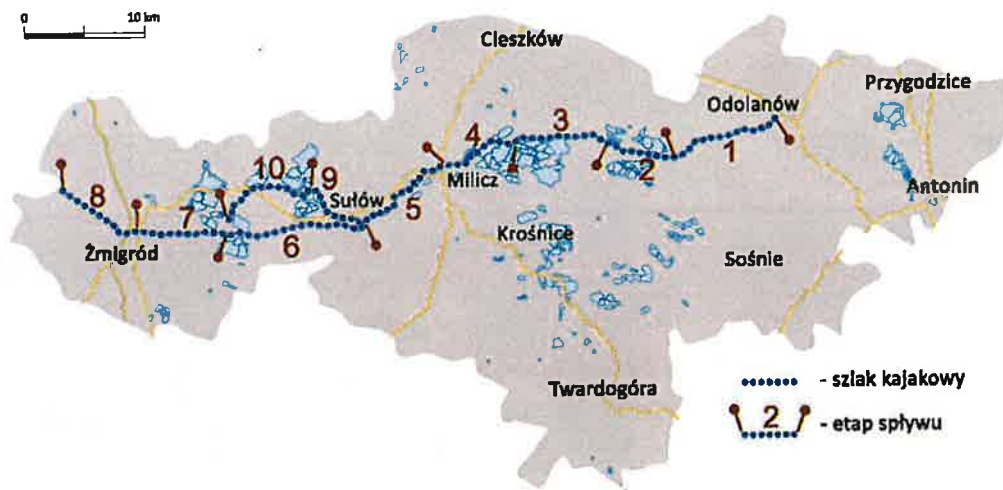

ścieżki rowerowe i drogi lokalne o małym natężeniu ruchu, a także trasy wiodące przez groble stawowe, dukty leśne i polne – Dolina Baryczy to według rowerowych ekspertów jeden z najbardziej atrakcyjnych obszarów do przemierzania go na dwóch kółkach, zwłaszcza że po drodze co rusz można spotkać ciekawy zabytek, wieże i czatownie do obserwacji ptaków albo po prostu malowniczy krajobraz. Największe zagęszczenie szlaków rowerowych znajduje się w okolicach Żmigrodu, Milicza, Twardogóry, Odolanowa i Przygodzic.

Na obszarach, gdzie rowerem poruszać się jest trudniej, a odległości do przebycia nie są zbyt duże, wytyczono więcej **szlaków pieszych** - blisko 500 km, uzupełnionych przez liczne ścieżki przyrodnicze (wytyczone są w rezerwatach przyrody), rekreacyjne (biegowe i nordic walking), dydaktyczne, historyczne i trasy adresowane do miłośników orienteeringu (przemieszczania się z mapąw formie biegu lub marszu na orientację). Dolinę Baryczy można przemierzać również **szlakami konnymi** - 480 km tras ułożonych w 6 pętli wytyczono w obrębie 8 gmin. Wiodą traktami i ścieżkami, oraz lasami dzięki czemu można w ten sposób dotrzeć niemal w każdy zakątek doliny i podziwiać rosnące tu kilkusetletnie pomniki przyrody a także znalazły zagrożone wyginięciem gatunki zwierząt i roślin.

Rysunek 6 Mapa szlaków turystycznych Doliny Baryczy

Szlak kajakowy Doliny Baryczy (powstały i wspierany przez RLGD w ramach projektów współpracy wdrażania LSR od 2007-2022) to wizytówka regionu i jedna z ciekawszych form spędzania czasu wolnego blisko przyrody. Obszar zlewni rzeki w większości objęty jest programem Natura 2000. Idealnie nadaje się dla amatorów, rodzin z małymi dziećmi. Z kajaka można w wielu miejscach podziwiać przyrodę i dziewiczy charakter Doliny. 80 km wiosłowania z prądem lub pod prąd, od Odolanowa po granice gminy Żmigrod i to bez specjalnego wysiłku, bo rzeka Barycz, prawobrzeżny dopływ Odry, ze spadkiem 0,035 % należy do najbardziej leniwych rzek w Polsce. Kajakowy szlak Doliny Baryczy jest unikatowy ze względu na znaczenie rzeki dla gospodarki rybackiej. Objęty szlakiem odcinek rzeki pogrodzony jest 15 jazami zasilającymi w wodę pobliskie stawy, w konsekwencji szlak składa się z 10 spływnych w różnych okresach roku odcinków – 8 na Baryczy, 2 na kanale Młynówka Sułowska.

Rysunek 7 Mapa szlaku kajakowego Doliny Baryczy

Ważnym i wymagającym szczególnego wsparcia i promocji elementem turystyki rekreacyjnej na bazie wody w Dolinie Baryczy są **łowiska wędkarskie**. Podmioty zarządzające łowiskami są nie tylko klientami gospodarstw rybackich – w zakresie zakupu ryby do zarybienia łowiska, ale tworzą unikatową ofertę rekreacyjną nad wodą kanalizując w ten sposób ruch turystyczny – zapobiegają antropopresji na obszarach chronionych czy kłusownictwu, bo na ogromnych akwenach stawów hodowlanych wędkowanie w niewyznaczonych miejscach jest surowo zabronione. Na łowiskach komercyjnych, w tym typu no-kill, na haczyk da się złowić karpia, jesiotra, szczupaka, amura, okonia, płoć, lina czy karasia. Rekreacyjne łowiska wędkarskie tworzone są przez samorządy lokalne i zarządzane przez ich jednostki współpracujące z organizacjami pozarządowymi w tym oddziałami PZW. Tworzą one unikatową ofertę rekreacyjną i edukacyjną dla mieszkańców. Przykładem takich obiektów są udostępniane na potrzeby rekreacji wędkarskiej stawy zamkowe w Żmigrodzie, staw przy kąpielisku czy zalew w Miliczu, Staw Szperek czy łowisko Glinianki w Gminie Przygodzice, oferta łowiska w Sośniach czy Odolanowie organizowana przez lokalne NGO. Oferta niekomercyjnych obiektów uzupełniana jest przez łowiska komercyjne, które z roku na rok przyciągają sympatyków błęgiego relaksu nad wodą. Oferta łowisk dostępna jest w ramach dywersyfikacji działalności podmiotów rybackich (Stawy Milickie S.A. Gospodarstwo Ruda Żmigrodzka) lub też stanowi główną formę funkcjonowania gospodarstwa.

Unikatową turystyczną wizytówką funkcjonującą na obszarze niemal 10 lat jest **Kolorowy Szlak Karpia** www.szlakkarpia.barycz.pl. Powstałe z inspiracji najmłodszych mieszkańców Doliny Baryczy, spod pędzla profesjonalnych artystów, ponadwymiarowe kolorowe figury karpia, usytuowane najciekawszych miejscach historycznych, rybackich, edukacyjnych – przyciągają rodziny z dziećmi (z zapalem zbierające pieczątki) są atrakcyjnym sposobem na poznanie oferty obszaru.

Rysunek 8 Mapa na pieczętki z kolorowego szlaku karpia, zdjęcie ilustrujące jedną z 30 figur

Mieszkańcy Doliny Baryczy identyfikują się z obszarem, tak określają swoje pochodzenie, co znajduje potwierdzenie w cyklicznych badaniach ewaluacyjnych LSR¹ oraz w nazewnictwie firm, organizacji, podmiotów gospodarczych i działaniach promocyjnych samorządów lokalnych, które budują swoją rozpoznawalność w oparciu o nazwę turystyczną obszaru. Obserwujemy też stale rosnące zainteresowanie inwestycjami w ofertę turystyczną. Stąd też istotne jest, by cele i lokalne kryteria wyboru ukierunkowywały środki i aktywizowały działalności w taki sposób, by chronić obszary cenne przyrodniczo, udostępniając ofertę szlaków i tworząc atrakcje oddające specyfikę Doliny Baryczy, ale w sposób nie zagrażający cennej przyrodzie. Sieć współpracy wzmacniana jest nie tylko dzięki ukierunkowanej redystrybucji środków, ale szeregu działań promocyjnych podejmowanych w ramach aktywizacji. Przykładem tego są powstałe, ale wymagające ciągłego rozwoju nowoczesne **dostępne w trzech wersjach językowych (PL, DE ,ENG) narzędzia promocji, tj.:**

- turystyczna strona www.dolinabaryczy.travel,
- aplikacja Dolina Baryczy (iPhone,Android)
- wydawnictwa turystyczne tj. mapki tematyczne (oferta kajakowa, rowerowa, rodzinna, piesza, noclegowa, rybna, konna, kolorowy szlak karpia), przewodniki Odkryj Dolinę Baryczy
- filmy dostępne na kanale <https://www.youtube.com/@partnerstwodolinybarycz> czy
- sklep internetowy www.sklep.barycz.pl udostępniający atrakcyjne pamiątki, publikacje i gry z obszaru, komis wydawnictw a także indywidualne półki dla partnerów sprzedających produkty i usługi lokalne.

Wsparcie oferty szlaków turystycznych (lokalizacja przy szlakach lub przekierowanie do oferty ze szlaku) zidentyfikowanych w mapkach dostępnych na www.dolinabaryczy.travel, aplikacji będzie kryterium premiującym planowane do wsparcia projekty.

Stowarzyszenie PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy wspiera gospodarstwa rybackie oraz powstałą ofertę turystyczną Doliny Baryczy współtworząc, promując i monitorując organizowany od 19 lat unikatowy cykl **Dni Karpia w Dolinie Baryczy**. Trwający w trakcie jesiennych odłowów od września do listopada coroczny cykl rozrósł się z organizowanych w po raz pierwszy 2006 roku - 7 wydarzeń do ponad 120 wydarzeń w edycji 2024 roku. Tym samym Dni Karpia w Dolinie Baryczy są największym w kraju, a może nawet w Europie, tego typu cyklem promującym ofertę turystyczną poprzez produkt lokalny – karpia. Program wydarzeń edukacyjnych, kulinarnych, aktywnych, wędkarskich, plenerowych czy kulturalnych organizowanych już nie tylko przez gospodarstwa rybackie, ale ponad 40 partnerów – samorządy, organizacje pozarządowe, podmioty turystyczne, przyciąga do Doliny Baryczy około 30 tys. osób rocznie.

Przygotowanie ogromnego przedsięwzięcia promocyjnego jakim są Dni Karpia możliwe jest dzięki społecznej platformie www.dnikarpia.barycz.pl – dla odbiorcy to strona promująca ofertę corocznych edycji, dla RLGD

¹ Raport z ewaluacji zewnętrznej LSR na lata 2014-2022

i partnerów to nowoczesne narzędzie on – line służące identyfikacji wydarzeń, zarządzaniu i sprzedaży oferty w połączeniu ze stroną www.sklap.barycz.pl.

Istotnym elementem monitorowania jakości wydarzeń jest system NAGRODObranie. Uczestnicy wydarzeń w zamian za opinię mogą uzyskać okolicznościowe gadżety czy produkty lokalne przekazywane przez partnerów – najczęściej certyfikowanych znakiem Dolina Baryczy Poleca producentów usługodawców lokalnych. Natomiast koordynator i organizatorzy uzyskują dzięki temu bezpośrednie informacje od uczestników oferty. Pozwalają one na zarządzanie jakością wydarzeń, ukierunkowanie działań promocyjnych, pozyskanie partnerów w tym mediów czy kreowanie charakteru wydarzeń.

NAGRODObranie

monitoring jakości usług i skuteczności promocji

NAGRODObranie – ale po co?

- sprawdzony sposób - nagroda za opinię – monitoring jakości wydarzenia w formie ankiety wykonany przez uczestników
- doskonały feedback dla organizatorów o wydarzeniu
- miernik jakości wydarzeń
- dane do analizy standardów wydarzeń

NAGRODObranie – korzyści:

- baza bezpośrednich uczestników wydarzeń - mamy ponad 3000 unikalnych adresów- uczestnicy NAGRODObrania co roku jako pierwsi, przedpremierowo otrzymują wiadomość zawierającą najnowszy program Dni Karpia :)
- promocja i nowe kanały dystrybucji lokalnych ofert przekazujących produkty/usługi do puli nagród
- informacja dla partnerów, mediów

NAGRODObranie

bezceenne informacje od ok. 30 % uczestników

Dni Karpia - kto odwiedza

- 55% kobiet / 45% mężczyzn - najczęściej to osoby w wieku od 31 do 45 lat
- 60% uczestników ma wykształcenie wyższe
- 30 % uczestników stanowią mieszkańcy obszaru Doliny Baryczy**
- 58 % woj. Dolnośląskie / 38% woj. Wielkopolskie
- z roku na rok rośnie odsetek osób spoza obszaru woj.: Małopolskie, Opolskie, Lubuskie, Pomorskie

Dni Karpia - rozwój

- 70% powracających w kolejnym roku uczestników**

- 85% uczestników przyznało wydarzeniom najwyższą ocenę

Dni Karpia- promocja

- 50% uczestników odwiedziło Dni Karpia po rekomendacjach znajomych**
- 33% uczestników czerpie wiedzę na temat wydarzeń z Internetu
- 20% materiały promocyjne – Informatory

Rysunek 9 Slajdy informacyjne o celowości i niektórych danych pozyskiwanych z ankiet NAGRODObrania w ramach Dni Karpia

Organizatorzy wydarzeń lokalnych w tym tych organizowanych w ramach Dni Karpia od ponad 10 lat wspierani są zakupionymi przez RLGD ze środków strategii rybackich, sprzętami, tj. sceną mobilną, namiotami, agregatem itp. co w znaczny sposób obniża koszty organizacji wydarzeń.

Dni Karpia w Dolinie Baryczy są modelowym świadectwem partnerskiej współpracy podmiotów i rozpoznawalną marką Doliny Baryczy – identyfikowaną przez 98% mieszkańców i turystów i wymagają dalszego wsparcia i kontynuacji².

Dzięki ukierunkowaniu środków z lokalnych strategii oraz współpracy, karp stał się realną wizytówką obszaru. Wsparcie przez RLGD ofert gospodarstw rybackich (płuczki, magazyny, sprzęt do sprzedaży bezpośredniej, gastronomii, certyfikacji) przyczyniło się do tego, że ryby z lokalnych stawów dostępne są w prawie każdej ofercie restauracji, smażalni, food-truckach, a nawet pizzeriach, nie tylko w ramach Dni Karpia czy w okresie Bożonarodzeniowym, ale przez cały rok.

W dobie zmań klimatycznych gospodarka rybacka utrzymania gospodarki rybackiej jest coraz trudniejsze. Wymaga ona dalszego wsparcia zarówno w zakresie szkoleń, stosowania działań adaptacyjnych, rozwoju jak i promocji oferty. Identyfikacja szerokiego spektrum problemów oraz celów związanych z działaniami adaptacyjnymi i mitygacyjnymi do zmian klimatycznych, zebrana została we współpracy z 8 gminami w sposób uspołeczniony w dokumencie jakim jest **Międzygminny Plan Adaptacji do zmian klimatu dla Doliny Baryczy do 2050 r.** (MGPA) Dokument ten jest obecnie procedowany pod kątem prognozy oceny oddziaływania na środowisko i konsultowany z mieszkańcami – po to, by jeszcze w 2024r. zostać przyjętym do realizacji uchwałami w Gmin. Strategiczny dokument opracowany przez RLGD, ukierunkował również zadania i środki na cele związane z zachowaniem warunków środowiskowych i ograniczeniem skutków zmian klimatu dla obszaru Doliny Baryczy. Dokument jest ogólnodostępny pod linkiem: <https://nasza.barycz.pl/miedzygminny-plan-adaptacji-do-zmian-klimatu-dla-doliny-baryczy-1992>
Cele zidentyfikowane w niniejszej LSR są zabieżne z celami MGPA³:

² Raport z ewaluacji zewnętrznej LSR na lata 2014-2022

³ Międzygminny plan adaptacji do zmian klimatu dla Doliny Baryczy do 2050 r.

Zidentyfikowane w dokumencie kluczowe czynniki klimatyczne i ich pochodne wpływające na funkcjonowanie obszaru Doliny Baryczy są bezpośrednio związane z gospodarką wodną od której zależy gospodarka rybacka a są nimi:

- Wzrost temperatury zarówno w zakresie temperatur niskich jak i wysokich, również skutkujący skracaniem czasu i zmniejszaniem grubości pokrywy śnieżnej
- Niestabilne opady, obniżające się przepływy rzek i susze we wschodniej części obszaru
- Niestabilne opady i zwiększające się przepływy rzek w zachodniej części obszaru, mogące prowadzić do podtopień i powodzi od strony rzek
- Podtopienia w szczególności wynikające z intensywnych opadów w miastach i na terenach uszczelnionych w obszarach wiejskich

Zidentyfikowane w MGPA kluczowe sektory i obszary wrażliwe na zmianę klimatu w Dolinie Baryczy pokrywają się z obszarami wsparcia w LSR, objęły:

1. gospodarkę wodną i ściekową - w tym zasoby wodne, zagospodarowanie wody w miastach, oraz woda w rolnictwie i obszarach naturalnych
2. zdrowie publiczne i jakość życia, w tym energetyka i produkcja energii,
3. gospodarowanie odpadami i goz, jakość powietrza, transport,
4. kapitał naturalny, rolnictwo, leśnictwo i rybactwo
5. turystyka

Wyjątkowa atrakcyjność przyrodnicza obszaru, niewielka odległość i dobra sieć połączeń pomiędzy większymi ośrodkami miejskimi, ukierunkowanie środków z lokalnych strategii na rozwój turystyczny obszaru, a także podejmowane przez szereg lat działania promocyjne powodują rosnące zainteresowanie obszarem Doliny Baryczy jako destynacją turystyczną. W połączeniu z działaniami edukacyjnymi i sieciami przedsiębiorców lokalnych powodują, że mieszkańcy utożsamiają się z wypracowywaną w partnerstwie marką obszaru Doliny Baryczy. Z tego powodu, w ramach LSR, kontynuowane będą działania promujące unikatowe walory przyrodnicze, budowanie sieci partnerstw gospodarczych, społecznych, edukacyjnych. Kontynuowany będzie rozwój marki turystycznej całego obszaru Doliny Baryczy, który opierać się będzie m.in. na:

- czynnym wsparciu dla obiektów zabytkowych, zachęcaniu do tworzenia małej architektury turystycznej z wykorzystaniem katalogu tradycyjnej architektury Doliny Baryczy oraz oferty szlaków,
- wsparciu i komunikowaniu oferty całego obszaru Doliny Baryczy z użyciem logo i hasła promocyjnego „Dolina Baryczy - blisko przyrody”, użycie map obszaru Doliny Baryczy w materiałach promocyjnych, w oznakowaniu obiektów turystycznych logo obszaru, promocję oferty turystycznej szlaków, rozwijanie stron dolinabaryczy.travel, aplikacji turystycznej Dolina Baryczy,
- wsparciu i preferencji w zakresie promocji i rozwoju wspólnej bazy ofert, kontynuacji certyfikacji producentów i usługodawców lokalnych w ramach systemu Dolina Baryczy Poleca, czy organizujących wydarzenia w ramach corocznych edycji Dni Karpia w Dolinie Baryczy,
- kontynuacji wsparcia dla Programu Edukacji dla Doliny Baryczy i klimatu – w zakresie edukowania mieszkańców, budowanie sieci współpracy pomiędzy partnerami,
- rozwój współpracy pomiędzy partnerami w zakresie sprzedaży on – line z wykorzystaniem platformy www.sklep.barycz.pl

4. Opis ludności obszaru realizacji LSR.

Dolina Baryczy w całości ma charakter wiejski, zamieszkuje ją 96 365 mieszkańców, z czego 69% to mieszkańcy wsi, a 31% to mieszkańcy miast powyżej 5 tys. (Milicz, Odolanów, Twardogóra, Żmigród). Obszar RLGD zaliczany jest do mało zurbanizowanych, na 1 km² przypada średnio 61 mieszkańców.

Tabela 7 Charakterystyka gmin i liczba ludności.

województwo	powiat	Gmina	rodzaj gminy	liczba ludności na dzień 31.12.2020	śr. ilość mieszkańców na km ²
dolnośląskie	Milicki	Cieszków	wiejska	4 601	46

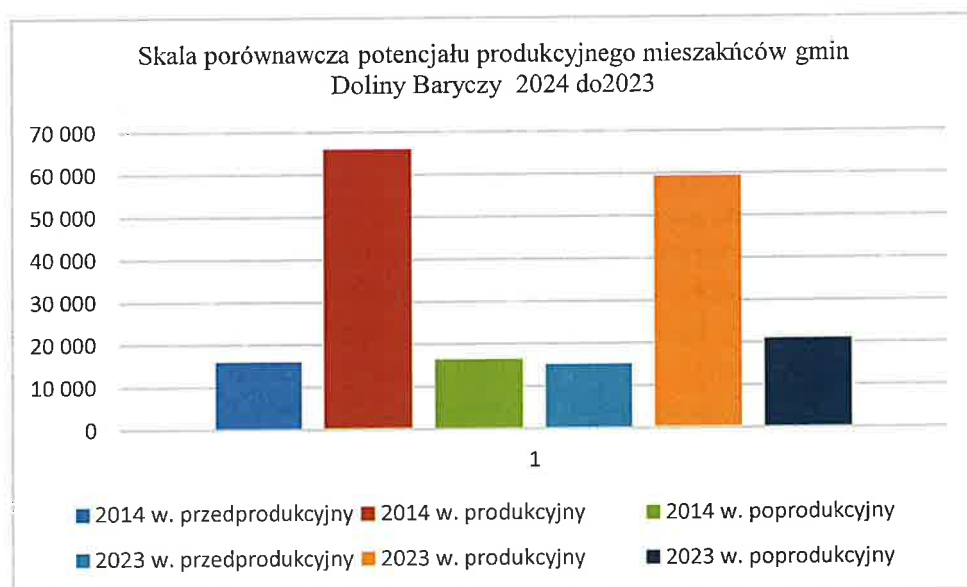
województwo	powiat	Gmina	rodzaj gminy	liczba ludności na dzień 31.12.2020	śr. ilość mieszkańców na km ²
	Milicki	Krośnice	wiejska	8 011	45
	Milicki	Milicz	miejsko-wiejska	23 572	54
	Oleśnicki	Twardogóra	miejsko-wiejska	12 689	76
	Trzebnicki	Żmigród	miejsko-wiejska	14 389	49
wielkopolskie	Ostrowski	Odolanów	miejsko-wiejska	14 506	106
	Ostrowski	Przygodzice	wiejska	12 219	75
	Ostrowski	Sośnie	wiejska	6 378	34
Razem	4	8	4/4	96 365	61

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS, www.stat.gov.pl.

Ludność obszaru jest ludnością w przeważającej części w wieku produkcyjnym. Nie napawa optymizmem fakt, że w strukturze ludności procentowo osób w wieku przedprodukcyjnym jest mniej niż poprodukcyjnym, a trend ten się pogłębia. Odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym jest dziś większy i stale rośnie. Przekłada się to na problemy z następstwem pokoleń w lokalnych firmach, a także na brak sukcesji w gospodarstwach rybackich.

Struktura wieku ludności wg ekonomicznych grup wieku przedstawia się następująco:

W 2021 roku (dane wg GUS) na obszarze RLGD zarejestrowanych było w sumie 7271 podmiotów gospodarczych, z czego 6946 to podmioty prywatne a 325 to podmioty publiczne.

Rysunek 10 Potencjał produkcyjny mieszkańców

Potencjał produkcyjny mieszkańców sprzyja jednak dalszemu rozwojowi Doliny Baryczy. Pomimo niepokojącego zjawiska - spadku ilości osób w wieku produkcyjnym i rosnącej ilości osób w wieku poprodukcyjnym wydaje się, że to właśnie osoby na emeryturze cieszące się dobrym zdrowiem oraz aktywnością fizyczną są naturalną grupą odbiorców lokalnej oferty gastronomicznej, rekreacyjnej czy turystycznej.

W ostatnich latach dzięki konsekwentnemu wdrażaniu lokalnych strategii i ukierunkowaniu **wsparcia podmiotów turystycznych (tj. np. noclegi, gastronomia, wypożyczalnie sprzętu)**- widać tendencję rosnącą w ilości podmiotów gospodarczych na obszarze, w tym w branżach okołoturystycznych. Gminy próbują zachęcać przedsiębiorców do inwestowania na swoim terenie, głównie za pomocą systemu ulg podatkowych czy tworzeniem specjalnych stref inwestycyjnych (przykładem jest gmina Żmigród).

Istotnym rezultatem wdrażania lokalnych strategii oraz wsparcia sektora rybackiego będzie utrzymanie zatrudnienia w sektorze na obszarze Doliny Baryczy. Niestety, trudno zaobserwować zainteresowania

zawodem rybaka wśród osób młodych. Dlatego tak **ważne jest kontynuowanie Programu Edukacja dla Doliny Baryczy. Świadomi mieszkańcy z pewnością będą skłonni do wyboru zawodów pozwalających na zachowanie tej unikatowej specyfiki obszaru.**

5. Charakterystyka rybackości obszaru realizacji LSR.

Obszar Doliny Baryczy jest jednym z ważniejszych obszarów gospodarki stawowej i produkcji karpia w Europie i w Polsce, poza rolnictwem i leśnictwem, to właśnie rybactwo stanowi o specyfice obszaru. Gospodarka rybacka (akwakultura), jest najbardziej charakterystyczna i kształtuje specyfikę krajobrazową, przyrodniczą, gospodarczą i kulturalną obszaru Doliny Baryczy.

Historia gospodarki rybackiej w Dolinie Baryczy

Początki gospodarki stawowej datuje się na wiek XIV i przypisuje cystersom z pobliskiego klasztoru z Lubiąża nad Odrą (w części dolnośląskiej) i nieco później, na początku XVI w. w części wielkopolskiej, gdzie kluczową rolę odgrywali członkowie rodu Radziwiłłów. Stawy budowano poprzez usypanie grobli w naturalnych rozlewiskach rzeki i dopływów Baryczy. Większość ze stawów powstałych w średniowieczu istnieje do dziś: staw Stary (700 ha; na północny – wschód od Radziądza, gm. Żmigród), staw Jamnik – 360 ha (na północ od Książęcej Wsi i Osieku, gm. Żmigród), czy staw Sanie (153 ha, na południe od wsi Sanie, gm. Żmigród). Zapoczątkowana przed wiekami gospodarka rybacka nigdy nie została zaniechana czy choćby przerwana, mimo zmieniających się granic i przynależności państwowych, uwarunkowań politycznych, władców tych ziem, gospodarzy, wojen, kryzysów gospodarczych czy trendów w rolnictwie.

Duże zasługi dla gospodarki rybackiej Doliny Baryczy przypisuje się Zygmuntowi Kurzbachowi, zaufanemu dworzaninowi króla Władysława Jagiellończyka, który był właścicielem stawów w dobrach milickich i żmigrodzkich na przełomie XV i XVI wieku. Remontował stare i wybudował wiele nowych stawów, był pionierem nowoczesnej, jak na tamte czasy, myśli hydrotechnicznej, melioracyjnej, uprawy stawów i hodowli ryb. W roku 1592 właścicielem dóbr milickich został hrabia Maltzan, a dóbr żmigrodzkich – Schaffgotsch, te ostatnie z kolei nabył w 1641 roku książę Hatzfeld. Wiek XVII i XVIII był okresem największego rozwoju i rozkwitu gospodarki stawowej w Dolinie Baryczy. W wieku XVIII gospodarstwo stawowe w Przygodzicach, będące własnością rodu Radziwiłłów, wówczas liczące 700 ha, było największym w Królestwie Polskim. Jeszcze w XVII w. rozpoczęto na większą skalę rozbudowę stawów w Goszczu (gmina Twardogóra) oraz w okolicy Krośnic. Wówczas powierzchnia stawów w Dolinie Baryczy wynosiła blisko 8500 ha i w tej wielkości utrzymała się do końca XVII wieku. Z licznych świadectw wynika, że do wybuchu wojny 30-letniej (1618 r.) gospodarka stawowa w Dolinie Baryczy była w pełnym rozkwicie. Już wtedy uwidoczniły się zmiany w sposobie gospodarowania. Mimo to, niemal te same praktyki gospodarcze stosowano jeszcze w znacznie późniejszych czasach. Od końca XVII wieku stopniowo zaczął narastać deficyt wody. Na początku XIX wieku szereg stawów zlikwidowano, przypuszczalnie z powodu braku opadów i obniżenia poziomu wód gruntowych, związanych z wycinką lasów na potrzeby rolnictwa. Szereg stawów było okresowo zamienianych na użytki rolne. Dno stawów o warstwie mułu do 40 cm służyło przez wiele lat jako pole uprawne, a następnie w tym miejscu ponownie odtwarzano stawy. W porównaniu do wieku XVII nastąpiło zmniejszenie powierzchni o 2231 ha.

Pod koniec lat 80. XIX w. wprowadzono w dziedzinie gospodarki stawowej znaczące reformy, których silne oddziaływanie trwało do lat 30-tych XX wieku. Jedną z ważniejszych reform, wprowadzonych do gospodarki rybackiej w Dolinie Baryczy, było odkrycie śląskiego rybaka Tomasza Dubisza (Thomas Dubisch), że karp nie żywi się tylko planktonem, ale przede wszystkim pokarmem znajdującym się na dnie stawu. Staw jest więc nie tylko miejscem przebywania karpia, ale również pastwiskiem, a ilość pokarmu może wystarczyć tylko na określony czas, w zależności od obsady ryb w stawie. Na podstawie tych spostrzeżeń, zaczęto na całym Śląsku, w tym w Dolinie Baryczy, w dobrach milickich, żmigrodzkich, krośnickich, stosować tzw. „przesadkową” hodowlę, polegającą na przenoszeniu ryb w trakcie ich rozwoju do świeżych stawów o większej powierzchni. Zaczęto stosować różne kategorie stawów, w zależności od stopnia rozwoju karpia: tarliska, przesadki I czy przesadki II. Nowatorstwo uwidoczniło się nie tylko w zwiększeniu powierzchni lustra wody, czy w zakładaniu nowych stawów rybnych, lecz głównie w polepszaniu metod gospodarowania. Przed rokiem 1914 stawy Doliny Baryczy dostarczały około 300 ton ryb rocznie. Przez staranne, biologiczne obserwacje dokonano szczegółowego rozpoznania trybu i warunków życia ryb, a szczególnie karpia. Przekonano się, że do dalszego chowu wolno dopuszczać tylko wysokowartościowe zwierzęta z dobrymi gospodarczymi cechami

dziedzicznymi. Podczas dokładnego studiowania pożywienia karpia przekonano się, że najlepszym jego rodzajem jest plankton. Opracowano warunki sprzyjające rozwojowi planktonu, w związku z czym starannie badano dna stawów ze skoszoną trzcina oraz nawożone organiczną i mineralną materią. Ponadto ustalono prawidłowe sposoby przechowywania karpia. **Tradycyjna metoda przesadkowa Dubisza stosowana jest do dziś w gospodarce rybackiej na terenie Doliny Baryczy.**

W roku 1945 roku, po zakończeniu II wojny światowej i przejściu wschodnich stron ówczesnej Rzeszy Niemieckiej pod administrację polską, stawy przeszły pod zarząd Państwowych Nieruchomości Ziemskich (3330 ha) i Dyrekcji Lasów Państwowych (2882 ha). Po szeregu reorganizacji gospodarstw rybackich w 1952 roku utworzono Zespół Rybacki Milicz, obejmujący m.in. gospodarstwa: Potasznia, Radziadz, Ruda Sułowska, Stawno, Wierzchowice i Zielony Dąb. Po kolejnych zmianach utworzono w 1958 r. Rejonowy Inspektorat Rybactwa, rozpoczęto intensyfikację produkcji ryb i ich eksport. W latach 1952 – 1959 produkcja ryb wynosiła 1056-1350 ton, tj. 162-250 kg/ ha. W roku 1977 powstał Dolnośląski Kombinat Rybacki Milicz z zakładami rybackimi w Potasznia – 733 ha, Stawnie – 2093 ha i Wierzchowicach – 1339 ha w obrębie dawnego powiatu (razem 6315 ha stawów). W 1990 roku Kombinat uległ rozwiązaniu pozostając do 2008 r. własnością Skarbu Państwa, w zarządzie Państwowego Zakładu Budżetowego „Stawy Milickie”, który to po likwidacji przejęty został przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego tworząc do dziś Spółkę Stawy Milickie S.A. Na stawach znajdujących prowadzona jest gospodarka ekstensywna, sprzyjająca utrzymaniu ich walorów przyrodniczych.

W ramach przekształceń własnościowych duża część stawów została kupionych przez osoby prywatne lub pozostaje w zarządzie KOWR z dzierżawionymi przez gospodarstwa (w części wielkopolskiej).

Struktura i problemy rybactwa w Dolinie Baryczy

Miejscowa gospodarka rybacka opiera się od stuleci na produkcji karpia (*Cyprinus carpio* L.), gdzie inne gatunki ryb słodkowodnych stanowią jedyne marginalne uzupełnienie głównego profilu produkcji (amur, tołpyga, lin, sum, szczupak, sandacz, okoń – razem średnio 3 – 10% całości produkcji). Obecnie powierzchnię stawów ogroblowaną w Dolinie Baryczy szacuje się na ok. 7500 ha. Roczna produkcja karpia towarowego (przedział wagowy od 1800 g do 3000 g) na obszarze wynosi ok 1200 ton a innych ryb słodkowodnych (amur, tołpyga, lin, szczupak) ok. 240 ton. Największe skupisko stawów hodowlanych znajduje się w gminach Milicz i Przygodzice. Duże obszary stawowe występują w gminach Krośnice, Żmigród i Sośnie, mniejsze w gminach Cieszków i Twardogóra, śladowe w gminie Odolanów.

Zdecydowana większość stawów hodowlanych w Dolinie Baryczy, o łącznej powierzchni ogroblowanej 6368 ha, pozostaje w zarządzie Stawów Milickich Spółki Akcyjnej. Podmiot zatrudnia rybaków, specjalistów od chowu i hodowli karpia i innych ryb słodkowodnych, ichtiologów, pracowników fizycznych oraz administracyjnych, których ilość wpływała w poprzednich okresach programowania na wysoki wskaźnik rybackości całego obszaru. Spółka w dalszym ciągu zajmują się chowem i hodowlą karpia, jednak w ostatnich latach również dzięki znacznym środkom pozyskanym w ramach wdrażania lokalnych strategii rozwoju, podobnie jak inne mniejsze gospodarstwa rybackie, dywersyfikuje swoją działalność produkcyjną m.in.: poprzez rozwój oferty noclegowej, gastronomicznej, rekreacyjnej, edukacyjnej, łowiska – uczestniczy w systemach certyfikacji Dolina Baryczy Poleca realizuje założenie Programu Edukacji dla Doliny Baryczy oraz współpracuje w promocji obszaru Doliny Baryczy w oparciu o produkt tradycyjny jakim jest karp m.in. realizując wydarzenia w ramach Dni Karpia w Dolinie Baryczy.

Pozostała część stawów w Dolinie Baryczy o łącznej powierzchni ok. 1000 ha, stanowi własność prywatną. Są to małe (do 50 ha) i średnie (od 50- 500 ha) gospodarstwa rolno – rybackie, które w 99 % zajmują się chowem karpia handlowego i sprzedają żywej ryby. Jedynie 1% gospodarstw rolno – rybackich zajmuje się wyłącznie produkcją materiału zarybieniowego. Zdecydowana większość gospodarstw rolno – rybackich, to gospodarstwa rodzinne, w których w proces chowu, hodowli i sprzedaży ryb zaangażowani są głównie członkowie rodziny wspierając się sezonowo zatrudnieniem pracowników - w okresie intensywnych prac przy odłowach lub w ramach turystycznej oferty sezonowej. Obecnie **ilość osób prowadzących działalność rybacką**, związaną z hodowlą karpia oraz zatrudnionych (umowy o pracę, samozatrudnienie, prace sezonowe) w rybactwie szacuje się na podstawie udostępnionych przez nich danych na **215 osób** z czego **161 zatrudnionych jest bezpośrednio przy produkcji**.

Istotnym problemem gospodarki rybackiej w Dolinie Baryczy jest niska opłacalność produkcji powodowana wysokimi kosztami prowadzenie gospodarki rybackiej na stawach – rybacy poza kosztami materiału zarybieniowego, czy pasz dla ryb, ponoszą również koszty utrzymania stawów (pielęgnacja, uprawa,

nawożenie), **ponadto w 100% ponoszą koszty ochrony środowiska** (brak rekompensat o tytułu prowadzenia gospodarki rybackiej na obszarach cennych przyrodniczo, brak systemu odszkodowań za szkody wyrządzone przez gatunki chronione - awifauny (ptaków), ale również ssaków (wydra, bóbr).

Powstałe starty z tytułu wyjadania zboża np. przez kaczki ok. 200 ton paszy/ rok np., starty w rybach ok. 100 ton ryb zjadanych przez kormorany i czaple i inne gatunki.

Ponadto problemem jest nieuczciwa konkurencja – rybacy z Doliny Baryczy ciężko i uczciwie pracują na markę miejscowego karpia. Mają na nią wpływ tradycyjne, przyjazne środowisku metody produkcji, długotrwały proces produkcji (3 lata) stosowanie wyłącznie naturalnych pasz (zboże, wyciągi roślin strączkowych). Dzięki temu karp milicki, przygodzicki czy z Możdżanowa jest towarem poszukiwanym na rynku. Wielu nieuczciwych handlarzy podszywa się więc pod markę ryb z Doliny Baryczy, sprzedając karpie pochodzące z innych regionów skarmianych tanimi paszami przemysłowymi (granulatami i komponentami) lub pochodzące z hodowli dotowanej (np. Czechy).

Sektor rybacki w Dolinie Baryczy bazuje głównie na gospodarstwach rodzinnych do dużych po bardzo małe – w tych większych utrzymujących się z rybactwa lub działalności turystycznej prowadzonej na bazie gospodarstwa (edukacja, gastronomia, rekreacja, noclegi) – zatrudnienie w nich znajdują często członkowie rodzin, domownicy co wpływa na zmianę struktury wieku i dobre podstawy do następstwa pokoleniowego zapewniającego dalsze funkcjonowanie sektora. Analiza sektora wg wytycznych do niniejszej strategii pozwoliła zidentyfikować aktywnych **26 podmiotów** (złożyły sprawozdania RRW za 2021r.) oraz oszacować wartość produkcji (mierzona w przychodach z działalności połowowej wraz z wartością całkowitą produkcji (wraz z rybami konsumpcyjnymi i materiałem obsadowym) za 2021 na poziomie **10 383 668,74 zł.** co zostało potwierdzone przez Instytutu Rybactwa Śródlądowego im. Stanisława Sakowicza - Państwowego Instytutu Badawczego w stosownych Oświadczeniach.

Tabela 8 Sektor rybacki w Dolinie Baryczy wg na podstawie sprawozda RRW za 2021

Gmina	liczba rybaków, gospodarstw w rybackich	powierzchnia ewidencyjna stawów	powierzchnia użytkowa stawów	wartość produkcji	ilość osób zatrudnionych na stałe w gospodarstwach rybackich (zatrudnieni bezpośrednio przy produkcji)	ilość osób zatrudnionych na stałe w gospodarstwach rybackich (administracja, inne działalności)
Cieszków	4	135,20	122,28	272 516,78 zł	11	11
Krośnice	5	23,047	19,20	132 514,00 zł	5	5
Milicz	10	6 817,34	5 789,14	5 182 472,22 zł	112	165
Przygodzice	2	664,31	596,31	2 948 022,00 zł	12	13
Sośnie	1	318,0867	282,21	1 052 836,20 zł	6	6
Twardogóra	2	10,19	8,29	59 640,00 zł	8	8
Żmigród	2	177,08	167,91	735 667,54 zł	7	7
Razem	26	8 145,2537	6 985,34	10 383 668,74 zł	161	215

Źródło : Opracowanie RLGD na podstawie RRW za 2021 r.

Wsparcie sektora rybackiego w zakresie utrzymania, ale i tworzenia nowych miejsc pracy, w szczególności dla członków lub domowników rodzin, będzie kluczowym rezultatem wdrożenia LSR. Przewiduje się utrzymanie lub tworzenie miejsc pracy również w sektorze turystycznym (prywatnym, publicznym i społecznym).

6. Zgodność obszaru realizacji LSR z zasadami horyzontalnymi.

Celem operacji jest wdrożenie Lokalnej Strategii Rozwoju dla rybactwa w Dolinie Baryczy – strategia sprzyja zrównoważonej niebieskiej gospodarce prowadzonej na obszarze śródlądowym, wspieranie rozwoju społeczności rybackich i sektora akwakultury.

Wdrożenie Lokalnej Strategii Rozwoju dla rybactwa w Dolinie Baryczy jest zgodne z **zasadą zrównoważonego rozwoju** – RLGD stworzy warunki dla takiego stymulowania działań, m.in. w ramach założeń do preferowanych zakresów konkursów czy grantów oraz lokalnych kryteriów wyboru, aby w jak najmniejszym

stopniu zagrażały one środowisku. Działania, za które odpowiadać będzie bezpośrednio RLGD: w ramach zarządzania LSR czy operacji własnych oraz projektów współpracy, będą odbywać się przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju m.in. planuje się, że materiały potrzebne do zrealizowania projektu będą wyprodukowane z surowców przyjaznych środowisku w trybie ekologicznym - dwustronnie, papier z recyklingu/ ekologiczny. Jeśli to tylko będzie możliwe będziemy promować korespondencję oraz systemy on-line, w tym na etapie oceny wniosków, czy działań aktywizacyjnych. W miejscach realizacji projektu, w tym w biurze projektu i o ile będzie to możliwe zostaną wprowadzone zasady racjonalnego korzystania z energii elektrycznej, wody, ścieków, energii cieplnej.

Podróże kadry zarządzającej zostaną ograniczone do minimum, a jeśli tylko to będzie możliwe wykorzystywana będzie "zielona" komunikacja publiczna.

Zasada Nie Czyni Znaczących Szkód zostanie zaimplementowana w ramach przeszkolenie wnioskodawców i personelu biura, Rady oraz partnerów wdrażania LSR w celu zapewnienia niewspierania ani nieprowadzenia działalności, która powoduje znaczące szkody dla celów środowiskowych. Zostaną opracowane Lokalne kryteria wyboru pozwalające wybrać do realizacji w ramach LSR inwestycje zrównoważone pod względem środowiskowym.

W sposób neutralny RLGD wdrażać będzie **zasadę równości kobiet i mężczyzn**, zapewni kobietom i mężczyznom na etapie zatrudnienia pracowników biura, szkoleń wewnętrznych oraz prowadzonych w ramach działalności RLGD szkoleń i działań doradczych - równy dostęp do korzystania z informacji i wszelkich zasobów zależnych od RLGD.

Podobnie jak w neutralny sposób realizować będzie **zasadę równości szans i niedyskryminacji**. RLGD podejmie wszelkie działania umożliwiające wszystkim osobom bez względu na ich płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub wszelkie inne poglądy, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną, sprawiedliwe i pełne uczestnictwo na każdym etapie przygotowywania, wdrażania, monitorowania, sprawozdawczości, ewaluacji, promocji i kontroli LSR. Wnioskodawca poinformuje/przeszkoli zespół projektowy oraz Radę RLGD w zakresie przestrzegania Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej.

W ramach działalności RLGD realizowana będzie **zasada dostępności dla osób z niepełnosprawnościami**. RLGD w ramach działalności zarządczej i biura zorganizuje pracę z uwzględnieniem standardów dostępności dla polityki spójności 2021-2027, zapewni dostępność dla osób z niepełnosprawnościami do biura RLGD, miejsc szkoleń (standard architektoniczny i szkoleniowy) oraz w miarę możliwości dostosuje do potrzeb osób z niepełnosprawnościami technologii i systemów informacyjno-komunikacyjnych w tym co najmniej dwie formy kontaktu doradczego - np. z wykorzystaniem telefonu, e-maila, spotkania osobistego lub przez osobę trzecią na przykład opiekuna, członka rodziny. Udostępnienie materiałów informacyjnych w formie cyfrowej i papierowej, w tym np. możliwość dostosowania materiałów czy sposobu komunikacji do potrzeb uczestniczących osób w tym osób z niepełnosprawnościami. W ramach prowadzenia stron internetowych zamierza dostosować je do standardów WCAG. Przygotowanie materiałów cyfrowych, nagrań, prezentacji zgodnych z dobrymi praktykami opisanymi dla standardów informacyjno-promocyjnych, cyfrowych. Wnioskodawca przeszkoli zespół projektowy oraz Radę RLGD w zakresie Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych.

Wdrażanie LSR będzie miało bezpośredni **wpływ na obszary Natura 2000**. Strategia dotyczy obszarów cennych przyrodniczo. Podejmowane w ramach funkcjonowania działania animacyjne, szkoleniowe i promocyjne, a także charakter planowanych do realizacji projektów (ścieżki pieszo - rowerowe) przyczynią się do udostępnienia i zachowania walorów przyrodniczych obszaru. Wnioskodawca poinformuje/przeszkoli zespół projektowy oraz Radę RLGD z tematyki działań ochronnych dla obszarów Natura 2000

III. UDZIAŁ SPOŁECZNOŚCI W PRZYGOTOWANIU LSR

1. Opis metod angażowania społeczności lokalnej w proces przygotowania LSR

Stowarzyszenie PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy dzięki bogatemu wieloletniemu doświadczeniu Zarządu, pracowników biura oraz licznej grupie lokalnych partnerów w tym reprezentujących sektor rybacki, bezpośrednio zaangażowanych w planowanie i wdrażanie dokumentów strategicznych - samodzielnie

opracowało LSR, dążąc jednocześnie do tego, by pomocą różnych metod partycypacji włączyć społeczność lokalną w proces tworzenia dokumentu.

Użyte metody partycypacji opierały się na:

- **Spotkaniach: branżowych** dedykowanych dla podmiotów rybackich, partnerów udostępniających ofertę ryb - gastronomia, oferta turystyczna, partnerów publicznych i gospodarczych odpowiadających za promocję obszaru, kluczowych instytucji tj. Wody Polskie, Inspekcja weterynaryjna, podmiotów publicznych – wóldarzy gmin, powiatu, radnych. Celem spotkań było poinformowanie o możliwościach wsparcia w ramach strategii rybackiej - przegląd możliwych celów, identyfikacja słabych i mocnych stron obszaru oraz identyfikacja potrzeb własnych (fiszki).
- **Otwartych spotkaniach konsultacyjnych** w każdej z gmin (radni, organizacje pozarządowe, mieszkańcy) z uwzględnieniem organizacji w miejscach dostępnych dla osób z niepełnosprawnościami Celem spotkań było poinformowanie o możliwościach wsparcia w ramach strategii rybackiej - przegląd możliwych celów, identyfikacja słabych i mocnych stron obszaru oraz identyfikacja kierunków rozwoju obszaru ewentualnie potrzeb własnych (fiszki) promocja procesu konsultacji (fb).
- **Posiedzeniach organów RLGD** w walnych zebraniach RLGD, warsztatów refleksyjnych, posiedzeń Zarządu, Rady, grupy roboczej
- **Akcji informacyjno- konsultacyjnej on- line**, mailing , fb zaplanuj z nami lokalną strategię – polegającej na udostępnieniu ankiety on line identyfikującej potrzeby, możliwe.
- **Dyżurach konsultacyjnych w biurze RLGD** dostępnych w ramach spotkań oraz pracy biura RLGD
- **Spotkaniach zespołu roboczego** – konsultacjach stacjonarnych, telefonicznych pomiędzy zaangażowanymi we wdrażanie LSR podmiotami w tym reprezentantami sektora rybackiego, pracownikami biura.

2. Dane z konsultacji społecznych przeprowadzonych na obszarze realizacji LSR wykorzystane do opracowania LSR

Przeprowadzanie etapów i zakresu konsultacji w tym zaangażowania społeczności lokalnej odbyło się zgodnie z planem przyjętym do dofinansowania w ramach wsparcia przygotowawczego na opracowanie lokalnej strategii.

Tabela 9 Harmonogram rodzajów spotkań ilość uczestników tym podmiotów rybackich oraz ich rodzin.

L.p	Typ / charakter spotkania	Data	Miejsce realizacji	Ilość uczestników w	w tym ilość podmiotów w rybackich
1	branżowe/sektor rybacki	16.01.2024	CAL, pl. Ks. E. Waresiaka 7, 56-300 Milicz	9	9
2	branżowe/gastronomia	31.01.2024	Restauracja Hubertówka, Nowy Zamek 8B, 56-300 Milicz	41	2
3	organów_ warsztat refleksyjny	12.02.2024	Stara Rzeźnia, ul. Szewska 1B, 56-300 Milicz	23	1
4	otwarte	28.02.2024	Urząd Gminy w Sośniach, ul. Wielkopolska 47, 63-435 Sośnie	7	4
5	otwarte	28.02.2024	Urząd Gminy w Cieszkowie, ul. Grunwaldzka 41, 56-330 Cieszków	7	6
6	otwarte	01.03.2024	Urząd Miejski w Żmigrodzie, Plac Wojska Polskiego 2-3, 55-140 Żmigród	7	2
7	otwarte	07.03.2024	Stara Rzeźnia, ul. Szewska 1B, 56-300 Milicz	7	3
8	otwarte	08.03.2024	Urząd Miejski w Twardogórze, ul. Ratuszowa 14, 56-416 Twardogóra	9	4
9	otwarte	11.03.2024	Urząd Gminy w Krośnicach, ul. Sportowa 4, 56-320 Krośnice	7	4
10	organów/Walne Wielkopolskie Partnerstwo dla Doliny Baryczy	26.03.2024	b/Kościół Ewangelicki, pl. Kościuszki 4A Odolanów	10	0
11	branżowe/podmioty turystyczne	24.04.2024	Kreatywny Obiekt Multifunkcyjny KOM, ul. J. Dąbrowskiego 3, 56-300 Milicz	98	3

L.p	Typ / charakter spotkania	Data	Miejsce realizacji	Ilość uczestników	w tym ilość podmiotów w rybackich
12	organów /Walne PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy	9.05.2024	Stara Rzeźnia, ul. Szewska 1B, 56-300 Milicz	23	2
13	branżowe/promocja	24.06.2024	Stara Rzeźnia, ul. Szewska 1B, 56-300 Milicz	14	0
14	branżowe/samorządy	10.07.2024	Karczma Rybacka w Rudzie Żmigrodzkiej, ul. Bielika 4, 55-140 Ruda Żmigrodzka	16	0
15	organów/Partnerzy rybacy, publiczni, społeczni-konsultacja LSR	27.08.2024	Górecznik Karczma &Hotel, Antonin ul. Wrocławska 7, 63-421 Przygodzice	47	6
SUMA				325	46

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych RLGD, sierpień 2024

Proces konsultacji LSR przebiegał zgodnie z przyjętym planem i posłużył do opracowania niniejszego dokumentu. Do dużego zainteresowania i włączenia się społeczności lokalnej w opracowanie LSR przyczyniło się wykorzystanie różnych narzędzi promocji a także organizacja dyżurów konsultacyjnych tj.:

- informacje na stronach Stowarzyszenia: www.nasza.barycz.pl, www.projekty.barycz.pl,
- informacje rozsyłane mailem do bazy danych RLGD (333 podmioty);
- profile Stowarzyszenia na Facebooku, informujące o spotkaniach (2039 obserwujących);
- opracowanie spójnych graficznie materiałów informacyjno-promocyjnych oraz prezentacji udostępnianych za pośrednictwem mailingu i stron internetowych oraz przesłanych do uczestników spotkań.
- strony internetowe gmin Cieszków, Krośnice, Milicz, Odolanów, Przygodzice, Sośnie, Twardogóra, Żmigród, Powiat Milicki oraz ich profile Facebook

Efektem działań konsultacyjnych informacyjnych było złożenie fiszek w formie ankiet on – line oraz fiszek – ankiet papierowych w ramach spotkań konsultacyjnych.

Tabela 10 Liczba złożonych fiszek (ankiet on –line, fiszek w ramach spotkań konsultacyjnych z podziałem na reprezentowane sektory oraz szacowaną wartość projektów)

Sektor	sektor rybacki	sektor gospodarczy	sektor społeczny	sektor publiczny	suma
ilość złożonych fiszek	38	12	8	21	79
Szacowana wartość projektów	20 555 000 zł	6 037 500 zł	2 138 500 zł	10 321 637 zł	39 052 637 zł

Źródło: opracowanie RLGD, sierpień 2024 r.

Zainteresowanie udziałem w opracowaniu i realizacji lokalnej strategii rybackiej dla Doliny Baryczy było zadowalające, a wyrażone w ilości złożonych fiszek projektowych - w znacznym stopniu przekracza wartość budżetu LSR o jaki zamierza ubiegać się RLGD. Na uwagę zasługuje **duże zaangażowanie w proces podmiotów rybackich** które do tej pory nie korzystały ze środków oraz identyfikacja **podmiotów wędkarskich** które w porozumieniu z samorządami lokalnymi zamierzają realizować zadania publiczne tworząc ofertę rekreacyjną i edukacyjną na bazie wody.

Tabela 11 Etapy angażowania społeczności lokalnej wraz wskazaniem użytych metod i danych do przygotowania LSR

Etapy	Zakres tematyczny	Użyte metody partycypacyjne	Dane użyte w opracowaniu	Wnioski przyjęte	Wnioski odrzucone
Etap I Identyfikacja potrzeb, celów i przedsięwzięć	Diagnoza i analiza SWOT, identyfikacji grup wsparcia potrzeb mieszkańców	Spotkania branżowe Spotkania informacyjne w każdej z gmin. Spotkanie tematyczne, warsztaty przyszłościowe i problemowe Lokalny bank pomysłów – zbieranie fiszek Praca biura, konsultacje indywidualne, telefoniczne mailowe Strona internetowa i promocja w mediach Zespół roboczy Badania obszaru – wnioski z wdrażania LSR	Zebranie materiałów – prezentacja – celów – identyfikacja warunków, celów beneficjentów, kosztów, wysokość i intensywność pomocy, warunków oceny i wyboru.	Istniejąca i rozpoznawalna turystyczna oferta obszaru Doliny Baryczy, bazująca na produktach i usługach lokalnych System certyfikacji Dolina Baryczy Poleca, współpraca podmiotów, duża rozpoznawalność Dni Karpia wsparcie rybactwa w ramach małych gospodarstw rolnych wsparcie i promocje oferty wędkarskiej zwłaszcza skierowanej do dzieci i młodzieży	Wsparcie innych branż np. meblarskich, powszechnych usług dla mieszkańców tj. warsztaty samochodowe we – brak możliwości ze względu na zakres celów programu a także specyfikę obszaru
Etap II Podsumowanie spotkań roboczych identyfikacja celów	Formułowanie problemów i planowanie celów, przedsięwzięć, istotnych ze względu osiągnięcie wskaźników	Zespół roboczy, Spotkania tematyczne branżowe Analiza lokalnego banku pomysłów – wnioski z fiszek Praca biura, konsultacje indywidualne telefoniczne, mailowe Strona internetowa i promocja w mediach	Bieżąca analiza wniosków ze spotkań, analiza fiszek projektowych, interpretacji i wytycznych konkursowych, wniosków z wdrażania LSR – badania, lokalne kryteria wyboru, identyfikacja celów LSR w kontekście realizacji Międzygminnego planu adaptacji do zmian klimatu, Certyfikacji Dolina Baryczy Poleca, realizacji Programu Edukacja dla Doliny Baryczy, oraz kontynuacji wsparcia Dni Karpia w Dolinie Baryczy.	Kontynuacja zaradzania lokalną strategią przez specyficzne dla obszaru kryteria wyboru premiujące: podmioty rybactwa w tym utrzymujące lub tworzące miejsca pracy w szczególności dla członków rodzin lub domowników. Wsparcie zasobów architektonicznych, rozwiązania służących przeciwdziałaniu zmianom klimatu promocji obszaru. Wsparcie podmiotów zapewniających krótki łańcuch dostawy – współpraca w ramach dolina Baryczy Poleca oraz tworzących ofertę edukacyjną lub ofertę wydarzeń w ramach dni karpia.	Zainteresowanie celem Jakość życia przez część podmiotów publicznych – ze względu na ograniczoną ilość środków oraz konieczność wyboru 3 celów - zdecydowano o wsparciu zadań podmiotów publicznych w celu celów środowisko - co umożliwi realizację kierunków zidentyfikowanych w międzygminnym planie adaptacji do zmian klimatu i ograniczenia ważnego problemu jakim jest konieczność zarządzania na poziomie gminy ofertą turystyczną i ograniczenie antropopresji.

Etapy	Zakres tematyczny	Użyte metody partycypacyjne	Dane użyte w opracowaniu	Wnioski przyjęte	Wnioski odrzucone
Etap III Opracowanie LSR	Planowanie rodzajów operacji i wskaźników,	Zespół roboczy Warsztat refleksyjny, spotkanie z Organem decyzyjnym – Radą Wnioski z wdrażania LSR Wnioski z wdrażania – pracownicy biura	Budowa planu działań i planu budżetu, planowanie kryteriów wyboru projektów. wskaźników Planowanie monitoringu, ewaluacji LSR. komunikacji	Zamieszczenie wsparcie dla podmiotów gospodarczych w ramach grantów z 100% do 90% oraz wprowadzenie kryterium wkładu własnego co umożliwi większą ilość wspartych operacji. Identyfikacja wskaźników własnych RLGD w zakresie rezultatów wyrażanych w identyfikacji wspartych ofert na stronach internetowych RLGD	Zachowanie maksymalnych wartości dofinansowania. W ramach planu budżetu oszacowano wartość wsparcia na podstawie średniej z kwot określonych w fiskalach projektowych na kwotę ok 340 000 zł jako preferowana max kwotę wsparcie – co umożliwi wsparcie większej ilości operacji Zachowanie 100 % wsparcie dla podmiotów gospodarczych w ramach grantów. – odrzucone ze względu na zachowanie konkurencyjności oraz zaangażowania kapitału własnego firm.

Źródło: opracowanie własne RLGD, sierpień 2024.

3. Opis metod angażowania społeczności lokalnej w proces realizacji LSR

Na etapie wdrażania LSR zaplanowano szereg działań służących utrzymaniu zaangażowania lokalnej społeczności z uwzględnieniem etapu oraz grup odbiorców wdrażania LSR.

Tabela 12 wykaz działań służących zaangażowaniu społeczności lokalnej w wdrażanie LSR

Etap wdrażania LSR/ planowane działania RLGD			
Grupa odbiorców	Informowanie	Realizacja	Utrzymanie rezultatów
Osoby zaangażowane w przygotowanie LSR	- Aktualizacja bazy kontaktów na podstawie list obecności, formularzy doradztwa - Organizacja szkoleń informacyjnych przed naborami - stacjonarnych oraz on – line nagrywane umożliwiających odsłuchanie w dogodnym czasie. - Organizacja doradztwa stacjonarnego, telefonicznego	- Organizacja szkolenia i doradztwo w zakresie ew. uzupełnień do wniosku, warunków umowy, - Informowanie o zasadach ponoszenia wydatków kwalifikowalności kosztów, promocji - Organizacja konsultacji stacjonarnych telefonicznych w tym opiniowanie zakresu zmian w zakresie utrzymania warunków wyboru.	- Realizacja działań sieciujących i służących promocji powstałej oferty: - udostępnienie na stronie www.dbpoleca.barycz.pl - promocja oferty w ramach wydawnictw RLGD (mapki tematyczne, przewodnik) - zaproszenie do certyfikacji wspartej oferty znakiem Dolina Baryczy Poleca - zaproszenie do promocji wspartej oferty w ramach kolejnych edycji Dni Karpia www.dnikarpia.barycz.pl oraz udostępnienie półki na www.sklep.barycz.pl - zaproszenie do promocji wspartej oferty edukacyjnej w ramach Programu edukacja Barycz.pl i strony www.edukacja.barycz.pl
Partnerzy współpracujący	Identyfikacja potrzeb w zależności	Zaproszenie partnerów do realizacji projektów	Informowanie o rezultatach współpracy w ramach partnerskiej

Etap wdrażania LSR/ planowane działania RLGD			
Grupa odbiorców	Informowanie	Realizacja	Utrzymanie rezultatów
	od aktualnej sytuacji, opracowanie zakresu operacji własnych RLGD oraz projektów współpracy. Organizacja szkoleń i wizyta studyjnych oraz doradztwa w zakresie zidentyfikowanych potrzeb (np. udostępnienie wędzonych ryb, wypełnienie RRW itp.)	współpracy ora operacji własnych. - Szkolenie z obsługi stron internetowych służących aktywizacji partnerów oraz aplikacji Dolina Baryczy - Szkolenia w zakresie obsługi półki sklepowej. - Udostępnienie sprzętu na potrzeby organizacji wydarzeń np. w ramach dani Karpia	współpracy – strony internetowe . tematyczne media społecznościowe - Udostępnienie danych z aplikacji – np. dotyczące natężanie ruchu turystycznego, niezbędne do planowania działań marketingowych partnerów. - Udostępnienie opinii klientów dla partnerów Dni Karpia (opinia za gadżet) - Promocja wspartej oferty w ramach wizyt studyjnych organizowanych przez RLGD dla innych podmiotów. - Organizacja forum/ konferencji/ targów sieciujących partnerów.
Bierni interesariusze	Promocja działań w ramach mediów społecznościowych RLGD oraz za pośrednictwem partnerskich samorządów.	Informowanie o realizowanych projektach i działaniach poprzez oznakowanie miejsc realizacji i wskazaniu wsparcie za pośrednictwem RLGD	Zaangażowanie partnerów i beneficjentów RLGD w informowanie swoich klientów o rezultatach zrealizowanych operacji.

Źródło: wnioski z Ewaluacji, spotkań konsultacyjnych, opracowanie własne RLGD.

IV. ANALIZA SWOT OBSZARU REALIZACJI LSR ORAZ WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z ANALIZY SWOT

1. Tabela SWOT.

Zidentyfikowane w ramach procesu konsultacji społecznych oraz wniosków z wdrażania poprzednich lokalnych strategii rozwoju atuty i problemy obszaru Doliny Baryczy

Tabela 13 Tabela SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- Unikatowe walory przyrodniczo- krajobrazowe, związane z prowadzoną gospodarką rybacką, w obszary objęte różnymi programami ochrony. - Istniejące na obszarze szlaki turystyczne, szlaki tematyczne oraz ścieżki przyrodnicze. - Dostępność i położenie obszaru przebieg dróg krajowych i węzłów komunikacyjnych z dużymi ośrodkami. - Rosnące zainteresowanie mieszkańców i turystów ofertą rekreacyjną (w szczególności łowisk). - Zabytki pogranicza i dziedzictwo architektoniczne obszaru. - Oferta rekreacyjna i turystyczna tworzona przez NGO - Istniejące na obszarze systemowe rozwiązania służące zachowaniu specyfiki obszaru w zakresie promocji i wsparcie produktów i usług lokalnych – System Dolina Baryczy Poleca, Dni Karpia, Edukacja dla Doliny Baryczy	- Brak wsparcia szkoleniowego mniejszych gospodarstw rybaków m.in. w zakresie prowadzenie ksiąg stawowych sprawozdawczości RRW czy działań adaptacyjnych do zmian klimatu. - Niewystarczające wsparcie gospodarki rybackiej służące ochronie przed negatywnymi czynnikami – antropopresja, deficyt wody, szkody rybożerców, choroby. - Niewystarczająco zmodernizowane gospodarstwa rybackie w zakresie dostosowania oferty do całorocznej sprzedaży. - Brak mechanizmów weryfikacji pochodzenie karpia, konkurencja i psucie marki - Niewielka ilość zakładów przetwórczych i punktów sprzedaży karpia oraz przetworów z ryb - Niskie kompetencje w zakresie możliwości dywersyfikacji źródeł dochodów, szczególnie wśród osób mających zatrudnienie w rolnictwie i rybactwie. - Niewystarczająca oferta łowisk o charakterze rekreacyjnym czy komercyjnym.

8. Funkcjonowanie i duża rozpoznawalność społecznych stronami internetowych (dnikarpia.barycz.pl, edukacja.barycz.pl, dbpoleca.barycz.pl, sklep.barycz.pl) sprzyjających sieciowaniu partnerów i podnoszeniu ich kompetencji cyfrowych. 9. Doświadczenia RLGD w zakresie promocji obszaru, w tym finansowaniu działań z różnych funduszy. 10. Doświadczeni pracownicy biura. 11. Rozpoznawalność wśród mieszkańców rozpoznawalność oferty jako miejsca rekreacji i wypoczynku oraz miejsca do zamieszkania. 12. Potencjał społeczny i struktura wiekowa mieszkańców służąca powstawaniu nowych miejsc pracy. 13. Doświadczenie w prowadzeniu konkursów grantowych 14. Dobrze rozwinięta sieć szkół oraz doświadczona i aktywna grupa liderów edukacji, organizacji wiejskich 15. Rosnąca liczba aktywnie działających organizacji pozarządowych w tym organizacji wędkarskich. 16. Napływ nowych mieszkańców i włączanie się ich w życie społeczne obszaru. 17. Rosnące zaufanie i współpraca podmiotów w zakresie tworzenia oferty edukacyjnej. 18. Dokument strategiczny identyfikujący cele i zadania w zakresie adaptacji obszaru do zmian klimatu (MGPA)	8. Rosnący deficyt wody oraz niewystarczająca współpraca podmiotów lokalnych w zakresie zarządzania wodą – ograniczenie prowadzenia/ rozwoju gospodarki rybackiej 9. Zły stan dróg i słabo rozwinięta komunikacja publiczna, głównie wewnątrz obszaru, uniemożliwiająca lub utrudniająca dostęp do rynku pracy, gospodarstw rolnych i rybackich 10. Brak systemu wsparcia szkoleń, szkół w zakresie nabycie kwalifikacji dostosowanych do potrzeb rynku pracy w tym branż turystycznej, edukacyjnej, usługi okołoturystyczne i rybackiej. 11. Niewystarczająca współpraca podmiotów rolnych i rybackich z innymi podmiotami (sklepy, restauracje, sprzedaż bezpośrednia) w ramach krótkiego łańcucha dostaw. 12. Ograniczona możliwość dostępu do innowacji ze względu na wysokie koszty nowych rozwiązań w szczególności w zakresie GOZ (gospodarka w obiegu zamkniętym) 13. Niewystarczająca oferta i kompetencje, w tym językowe, promocyjne, związane z obsługą grup zorganizowanych, osób niepełnosprawnych, rodzin z dziećmi itp. 14. Wysokie koszty odnawialnych źródeł energii. 15. Słaba znajomość pośród mieszkańców lokalnej historii, dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, specyfiki krajobrazu 16. Braki w wyposażaniu i infrastrukturze edukacyjnej i szkoleniowej, popularyzujące naukę, innowację i rozwiązania służące przeciwdziałaniu zmianom klimatu 17. Niewystarczająca ilość materiałów edukacyjnych dotyczących zachowania specyfiki obszaru w tym publikacji na temat rybactwa 18. Niewystarczający system wsparcia i promocji oferty edukacji pozaszkolnej wśród mieszkańców 19. Niska świadomość ekologiczna mieszkańców związana z przeciwdziałaniem zmianom klimatu dotycząca gospodarki odpadami 20. Odpływ młodych i aktywnych ludzi, brak wsparcia dla „wypalonych” liderów. 21. Niewystarczająca współpraca i wsparcie działań NGO 22. Niskie kompetencje cyfrowe osób 50+, umożliwiające dostęp do informacji.
SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Funkcjonowanie obszarów chronionych szansą na dostęp do większych środków. 2. Rosnąca rozpoznawalność obszaru jako destynacji turystycznej i marka Doliny Baryczy. 3. Rosnące zainteresowanie pobytem turystów z kraju i z zagranicy. 4. Położenie na pograniczu województw z dobrą dostępność komunikacyjna –drogi krajowe i wojewódzkie -bliskość dużych aglomeracji 5. Moda na turystykę kwalifikowaną, edukacyjną, unikatową powstającą w zgodzie z przyrodą wykorzystujące połączenie ofert (miejsca noclegowe i gastronomiczne, oferta warsztatów rękodzielniczych, rajdów rowerowych, spływów kajakowych, etc.).	1. Kłęski żywiołowe wynikające ze zmian klimatu, susza/ nadmiar wody. 2. Brak identyfikacji w krajowym programie retencji stawów jako zbiorników retencyjnych 3. Ograniczenia wynikające z różnych form ochrony przyrody. 4. Napływ masowej ilości turystów. 5. Niekontrolowany rozwój gospodarczy zagrażający walorom przyrodniczym obszaru w tym zagrażający specyfice krajobrazowej. 6. Wzrost emisji zanieczyszczeń. 7. Pogarszający się stan zabytków znajdujących się w prywatnych rękach.

6. Wykorzystanie współpracy i dobrych praktyk z innych obszarów - pozyskanie nowych rynków zbytu produktów i usług. 7. Wskazanie obszaru Doliny Baryczy jako obszaru cennego turystycznie w Pólnie rozwoju turystyki Dolnego Śląska . Rozpoznawalność obszaru - pozyskiwanie zewnętrznych inwestorów 8. Wykorzystanie potencjału napływowych mieszkańców (inicjatywy, kreowanie nowych produktów, usług). 9. Zwiększenie dochodów społeczeństwa 10. Możliwe do pozyskania fundusze na rozwijanie działalności gospodarczych i miejsc pracy na obszarze z różnych źródeł. 11. Zapotrzebowanie na unikatową, kompleksową ofertę turystyczną i usługową, bazującą na produktach lokalnych. 12. Zwiększenie popytu na żywność lokalną, w tym bezpośrednio od producenta oraz zdrowy tryb życia. 13. Zaangażowanie mieszkańców w planowanie i rozwój.	8. Niewystarczająca wiedza i świadomości osób decyzyjnych w zakresie zrównoważonego rozwoju obszarów cennych przyrodniczo 9. Atrakcyjność i konkurencja innych obszarów pod względem oferty turystycznej i kulturalnej 10. Niewystarczająca ilość i brak systemowego wsparcia dla tworzenia połączeń wewnątrz obszaru (komunikacja lokalna) 11. Nadmierna biurokracja, zmienność i niejasność przepisów prawnych, zmieniające się zasady oraz niekompetentne wsparcie przez firmy i doradców prywatnych. 12. Dalszy odpływ młodych, wykształconych mieszkańców 13. Niska opłacalność rolnictwa i rybactwa związane z sezonowością oraz brakiem wiedzy na temat sposoby i pochodzenia produktów. 14. Rosnące koszty utrzymania infrastruktury społecznej, rekreacyjnej i sportowej.
---	--

2. Wnioski wynikające z analizy SWOT dla całości obszaru realizacji LSR

Spojrzenie przez pryzmat opisu obszaru oraz zapisów analizy SWOT pozwala scharakteryzować obszar jako cenny przyrodniczo z problemami środowiskowymi, gospodarczymi czy administracyjnymi, które mają wpływ na gospodarkę rybacką. Charakteryzując **silne strony** analizy widać, że obszar ten wyróżnia się znaczącymi i różnorodnymi walorami przyrodniczymi. Na szczególną uwagę zasługuje obszar Natura 2000, który był podstawą utworzenia RLGD i skutecznego rozwoju w ramach lokalnych strategii. Walory przyrodnicze obszaru, w powiązaniu z możliwością budowania na nich oferty turystycznej oraz rozwoju dotatkowej oferty usługowej przez podmioty rybackie i pozostałe branż turystyczne, a także podmioty publiczne, pozwoliły na stozanie silnej rozpoznawalnej marki turystycznej oraz realne sieci współpracy.

Silne strony pozwolą zniwelować **zagrożenia** jakim są niewystarczające mechanizmy wsparcia zrównoważonego rozwoju czy masowy napływ turystów i negatywne zjawiska związane z działalnością człowieka (antropopresja). Współpraca i współdziałanie, a także ukierunkowanie środków na ofertę turystyczną ograniczenie antropopresji przez podmioty publiczne i NGO – pozwoli na dalsze wzmocnienie silnych stron i zniwelowanie zagrożeń. Wskazane jako kluczowe silne strony przyczynią się również do zniesienia barier zidentyfikowanych jako **słabe strony** związane z gospodarką wodną obszaru i koniecznością dostosowania się do zmian klimatycznych, niewystarczającego wsparcia i promocji rybactwa, w tym podniesienia kompetencji i ograniczeń w dywersyfikacji działalności. W szerszym zakresie pozwolą na zmniejszenie zagrożenia dewastacją krajobrazu kulturowo – przyrodniczego, wynikającej z braku świadomości i wiedzy o unikatowych walorach przyrodniczych i architektonicznych obszaru.

Na zniwelowanie **słabych stron** istotny wpływ będzie miało wykorzystanie **szansy** związanej z możliwościami finansowania działań, a także rosnącej rozpoznawalności marki Doliny Baryczy i wzrostu zainteresowanie aktywną turystyką blisko przyrody.

Potencjalny brak zniwelowania **słabej strony** jaką jest niewystarczająca świadomość walorów w krajobrazowo - kulturowo – przyrodniczych w bezpośredni sposób związana z **zagrożeniem** w postaci ograniczeń dla rozwoju innych niż turystyka kierunków gospodarczych potęgować mogłaby stagnację w rozwoju obszaru.

Z analizy wynika, że w dalszym ciągu istotnymi partnerami - **grupami docelowymi** wdrożenia LSR powinni być mieszkańcy, turyści i odbiorcy oferty rybackiej obszaru – dotarcie do tych grup będzie możliwe dzięki wsparciu zrównoważonej oferty podmiotów turystycznych i rekreacyjnych, wędkarskich świadczonej przez przedstawicieli wszystkich sektorów publicznego, społecznego (NGO) czy gospodarczego, a w szczególności rybackiego (preferencja podmiotów rybackich spełniających kryteria dla rybackości które są członkami RLGD i zapewniają rybackość na etapie wyboru LSR).

3. Wnioski wynikające z analizy SWOT dla sektora rybackiego z obszaru realizacji LSR

Zidentyfikowane w analizie SWOT **słabe strony** można scharakteryzować w ramach trzech głównych kategorii: - bezpośrednio związanych z gospodarką rybacką (pojawiające się choroby ryb, niewystarczające dla rybaków rekompensaty za szkody wyrządzone przez zwierzynę łowną i gatunki chronione, zły stan dróg dojazdowych do stawów i obiektów rybackich, niewystarczająca ilość infrastruktury przetwórczej i służącej do magazynowania przetworzonych produktów, niewystarczająca promocja karpia na rynku zewnętrznym), - związanych z ofertą bazującą na gospodarce rybackiej (zbyt mała ilość punktów restauracyjnych i gastronomicznych związanych z rybactwem, mała ilość łowisk komercyjnych), - związanych z organizacją sektora rybackiego (niskie kompetencje i wiedza. Zidentyfikowane w ten sposób słabe strony bezpośrednio związane są ze wskazanymi **szansami** - wykorzystanie potencjału napływowych mieszkańców (inicjatywy, kreowanie nowych produktów, usług, zwiększenie dochodów społeczeństwa, możliwe do pozyskania fundusze na rozwijanie działalności gospodarczych i miejsc pracy na obszarze z różnych źródeł, zapotrzebowanie na unikatową, kompleksową ofertę turystyczną i usługową, bazującą na produktach lokalnych. Patrząc na wzajemne ich powiązania stwierdzić można, że odpowiednie wykorzystanie pojawiających się szans pozwoli na wyeliminowanie słabych stron.

Niebezpieczeństwem, na które w realizacji LSR będzie trzeba zwrócić baczność, jest możliwość spotęgowania ryzyka wynikającego z wzajemnego powiązania **słabych stron z zagrożeniami**, szczególnie w aspekcie barier biurokratycznych oraz trudności w pozyskaniu środków finansowych na rozwój sektora rybackiego i jego oferty. Dużą rolę w przeciwdziałaniu temu zagrożeniu będzie miała RLGD.

Stosunkowo niska cena karpia nie pozwala zrekomensować wszystkich poniesionych nakładów, co z kolei przyczynia się do małej opłacalności gospodarki rybackiej. Na niską wydajność ekonomiczną miejscowej ryby wpływ ma nieuczciwa konkurencja, która bardzo często wykorzystuje do sprzedaży siłę marki karpia milickiego czy przygodzickiego, sprzedając pod tą nazwą ryby niższej jakości pochodzącej z taniej produkcji z zagranicy (m.in. z Czech).

Zidentyfikowana w **silnych stronach** sfera turystyczna oparta na walorach przyrodniczych i kulturowych regionu powinna być stale wzmacniana z wykorzystaniem **szans** jakimi są niezmiennie tradycje rybackie obszaru i powiązanie gospodarki rybackiej z ochroną przyrody. To powinno wpłynąć na dalszy rozwój i wzmocnienie dodatkowych usług na bazie gospodarstw rybackich i produkcji rybackiej co spowoduje zniwelowanie **słabych stron** (niewystarczająca opłacalność produkcji, brak wystarczających kompetencji) Przyczynić się do tego może dalsze wykorzystanie 19 lat doświadczeń jesiennych imprez promujących Dolinę Baryczy, realizowany jest w ramach Dni Karpia.

Biorąc pod uwagę **szanse** wskazujące na specyfikę Doliny Baryczy jako największego obszaru stawów hodowlanych w Europie oraz pokazujących jako **silne strony** dotychczasowe efekty działań związanych z promocją regionu, w tym organizacja Dni Karpia, systemu certyfikacji Dolina Baryczy Poleca czy Program Edukacji dla Doliny Baryczy – pozwoli na wykorzystanie zintensyfikowanych działań promocyjnych oraz dalszy rozwój bazy turystycznej, rekreacyjnej i edukacyjnej, bazującej na tradycjach rybackich obszaru w celu przyciągnięcia turystów zainteresowanych aktywnym spędzaniem czasu wolnego. Współpraca i komunikacja oraz ukierunkowana promocja (wydawnictwa, szkolenia) pozwolą na zniwelowanie zagrożeń wynikających z utrudnień w dostępie do stawów oraz z masowej turystyki.

Zastanawiając się, czy zidentyfikowane **słabe strony** ograniczają możliwość wykorzystania **szans** nakierowanych na dalsze, o większym zasięgu, działania promocyjne oraz na rozwój bazy turystycznej, rekreacyjnej i edukacyjnej bazujących na tradycjach rybackich obszaru w celu przyciągnięcia turystów zainteresowanych aktywnym spędzaniem czasu wolnego, można zwrócić uwagę na kilka zależności. Po pierwsze, braki w publicznej infrastrukturze drogowej i komunikacyjnej mogą mieć wpływ na możliwości i komfort dojazdu turystów do regionu. Po drugie, mała ilość połączenia różnych ofert turystyki oraz zbyt mała ilość przewodników, punktów informacyjnych i postojowych, a także brak bazy turystycznej, rekreacyjnej i edukacyjnej bazujących na tradycjach rybackich obszaru może mieć negatywny wpływ na przyciągnięcie turystów zainteresowanych aktywną formą spędzania czasu wolnego. Po trzecie, bez zachowania walorów obszaru i odpowiedniej ich promocji Dolina Baryczy straci atuty, dzięki którym jest obecnie atrakcyjna dla turystów.

V. OKREŚLENIE CELÓW LSR I ŚRODKÓW SŁUŻĄCYCH DO ICH OSIĄGNIĘCIA, W TYM OPERACJE PLANOWANE DO WSPARCIA

1. Cele główne wybrane do realizacji.

Cele główne sformułowano na podstawie diagnozy obszaru Doliny Baryczy, przeprowadzonej analizy SWOT oraz potrzeb poszczególnych sektorów. Potrzeby te rozpoznane zostały w trakcie przeprowadzonych spotkań warsztatowych i konsultacyjnych, w których wzięli udział przedstawiciele sektora publicznego, społecznego i gospodarczego, w tym sektora rybackiego.

Do każdego z celów ogólnych sformułowano **zadania** mające charakter operacyjny dla strategii zawierające konkretne sposoby i metody osiągnięcia celów LSR.

Zgodnie z metodyką prac nad LSR, problemy mają swoje zidentyfikowane przyczyny i potencjalne negatywne następstwa - skutki, którym powinno przeciwdziałać planowane interwencje.

W wyniku analizy potencjału obszaru, wniosków z analizy SWOT w oparciu o potrzeby zidentyfikowane w ramach konsultacji opracowania LSR realizowane będą **trzy Cele główne** tożsame z celami określonymi w § 3 rozporządzenia o Priorytecie 3 a także zgodnie z lokalnymi dokumentami strategicznymi w szczególności Międzygminnym Planem Adaptacji do zmian klimatu dla Doliny Baryczy. **Realizacja Celu 4 operacje w zakresie współpracy, przypisana została jako komplementarna do zakresu Celów głównych 1-3.**

Odpowiadający celowi opisanemu w § 3 pkt 2 rozporządzenia o Priorytecie 3

Cel 1. ŚRODOWISKO - ochrona zasobów rybackich, przyrodniczych i turystycznych w Dolinie Baryczy.

Zakres celu, wybór zadań oraz form realizacji bazuje na istniejących - **silnych stronach** oraz **szansach**, tj. wyjątkowe walory przyrodnicze utrzymywane dzięki zachowaniu gospodarki rybackiej oraz racjonalnemu ich udostępnieniu i spowodują ograniczenie **słabych stron**, którymi są nadmierna i niekontrolowana antropopresja, niewystarczająca współpraca między sektorami czy niewystarczające kompetencje podmiotów w rybackich, w zakresie dywersyfikacji dochodów, a także działań ograniczających skutki zmian klimatu – stanowiących **zagrożenie** dla obszaru i potencjału rybackiego. Ponadto uzasadnieniem wyboru celu była spójność potrzeb zawartych w znacznej większości fiszek projektowych oraz zgodność z celami Międzygminnego Planu adaptacji do zmian klimatu.

Realizacja **Celu 1. ŚRODOWISKO - ochrona zasobów rybackich, przyrodniczych i turystycznych w Dolinie Baryczy**, zaplanowana została w ramach **zadań** w formie:

- projektów własnych RLGD,
- konkursów dla JST,
- konkursy dla podmiotów rybackich,
- grantów dla podmiotów rybackich i łowisk
- a także w ramach projektu współpracy.

Odpowiadający celowi opisanemu w § 3 pkt 3 rozporządzenia o Priorytecie 3

Cel 2. PROMOCJA -wsparcie promocji i rozpoznawalności rybackiego charakteru obszaru Doliny Baryczy

Zakres celu, wybór zadań oraz form realizacji bazuje na istniejących - **silnych stronach** oraz **szansach**. tj. wieloletnie doświadczenia i rosnąca popularność działań promocyjnych i sieciujących partnerów jakim jest formuła jesiennych wydarzeń Dni Karpia w Dolinie Baryczy, rosnącej rozpoznawalności obszaru oraz identyfikacji go z miejscem równoważonej turystyki i rekreacji. Kontynuacja działań i wzajemna współpraca pozwoli na zniwelowanie **słabych stron** jakim są niskie kompetencje i brak wystarczając środków na promocję oferty przez podmioty rybackie, niewystarczająca ilość oferty rekreacyjnej na bazie wody (łowisk wędkarskich) oraz związanej z nim oferty edukacyjnej przybliżającej znaczenie i specyfikę rybactwa. Współdziałania w ramach promocji pozwoli na zniwelowanie niewystarczającej współpracy między sektorami a także ograniczy **zagrożenia** jakimi są rosnąca konkurencja turystyczna innych obszarów, odpływ młodych osób czy rosnące koszty utrzymania infrastruktury publicznej.

Uzasadnieniem wyboru celu była również identyfikacja potrzeb w fiszkach projektowych oraz analiza wniosków z ewaluacji wielofunduszowej LSR (2014-2022), w tym skuteczności działań aktywizacyjnych i promocyjnych RLGD.

Realizacja **Cel 2. PROMOCJA** -wsparcie promocji i rozpoznawalności rybackiego charakteru obszaru Doliny Baryczy zaplanowana została w ramach zadań w formie:

- projektów własnych RLGD,
- grantów dla oferty łowisk prowadzonych przez NGO
- a także w ramach projektów współpracy.

Odpowiadający celowi opisanemu w § 3 pkt 5 rozporządzenia o Priorytecie 3

Cel 3. BIZNES - wsparcie potencjału przedsiębiorczości lokalnej udostępniającej produkty rybactwa i rozwój oferty turystycznej w Dolinie Baryczy

Zakres celu, wybór zadań oraz form realizacji bazuje na istniejących - **silnych stronach** oraz **szansach**, tj. rosnącej rozpoznawalności obszaru w tym bogatej oferty szlaków turystycznych oraz wieloletniej współpracy na rzecz budowy marki lokalnej oraz identyfikację z miejscem równoważonej turystyki i rekreacji oraz mody na turystykę aktywną, Kontynuacja działań w zakresie ukierunkowania środków dla podmiotów rybackich i turystycznych pozwoli na zniwelowanie **słabych stron** jakim są niskie brak wystarczając środków na rozwój, odpływ młodych ludzi w tym członków rodzin podmiotów rybackich a także pozwoli na wsparcie i wykreowanie nowych ofert czy produktów na bazie ryb. Kontynuacja wsparcia przedsiębiorczości lokalnej zniwelują **zagrożenia** jakim jest odpływ młodych osób, niekontrolowany rozwój gospodarczy zagrażający walorom przyrodniczym obszaru w tym zagrażający specyfice krajobrazowej, wzrost emisji zanieczyszczeń, niska opłacalność rolnictwa i rybactwa związane z sezonowością oraz brakiem wiedzy na temat sposoby i pochodzenia produktów.

Uzasadnieniem wyboru celu była identyfikacja planowanych zakresów na podstawie wniosków z Ewaluacji wielofunduszowej LSR (2014-2022) oraz identyfikacja planowanych w ramach celu operacji sektora w szczególności z gospodarczego (turystyka) zawartych w fischkach projektowych.

Realizacja **Celu 3. BIZNES** - wsparcie potencjału przedsiębiorczości lokalnej udostępniającej produkty rybactwa i rozwój oferty turystycznej w Dolinie Baryczy zaplanowana została w ramach zadań w formie:

- projektów grantowych
- konkursu
- z także projektów współpracy -

Odpowiadający celowi opisanemu w § 3 pkt 6 rozporządzenia o Priorytecie 3

Cel 4 WSPÓŁPRACA - wymiana wiedzy i doświadczeń oraz budowanie sieci kontaktów o charakterze międzyterytorialnym lub międzynarodowym na rzecz obszaru Doliny Baryczy

Zakres celu oraz planowane projekty współpracy wynikają z analizy potrzeb zidentyfikowanych w ramach w/w uzasadnień Celów 1-3 i są z nimi komplementarne - uzupełniają je o współpracę, wymianę wiedzy i doświadczeń oraz budowanie sieci kontaktów za pośrednictwem RLGD z innymi RLGD z kraju i z zagranicy.

Realizacja **Celu 4 WSPÓŁPRACA** - wymiana wiedzy i doświadczeń oraz budowanie sieci kontaktów o charakterze międzyterytorialnym lub międzynarodowym na rzecz obszaru Doliny Baryczy, zgodnie z założeniami § 3 pkt 6 rozporządzenia o Priorytecie 3 wskazana została wskazana jako odrębna forma realizacji założeń **Celów 1-3**.

2. Cele uzupełniające wybrane do realizacji.

W ramach **Celu 1. ŚRODOWISKO** - ochrona zasobów rybackich, przyrodniczych i turystycznych w Dolinie Baryczy realizowane będą zadania obejmujące ochronę i odbudowę naturalnych ekosystemów i bioróżnorodności środowiskowej w celu przeciwdziałania zmianom klimatu lub wspomagania dostosowania się do tych zmian, lub przyczyniania się do zwalczania negatywnych zmian w środowisku naturalnym i ekosystemach.

Jako uzupełnianiające cel 1 realizowane będą działania lub inwestycje określone w (§ 3 pkt 2 ppkt a-k, rozporządzenia o Priorytecie 3) w szczególności w zakresie: infrastruktury ograniczającej antropopresję na środowisko naturalne w tym antropopresję wynikającą z turystyki, zabezpieczające potencjał produkcyjny lub przyrodniczy obiektów rybackich; związane z ograniczaniem nadmiernej eutrofizacji wód, przyczyniające się do przeciwdziałania kłusownictwu, uzupełniane przez działania adaptacyjne do zmian klimatu w tym: przyczyniające się do ograniczenia zużycia energii lub wody lub racjonalizacji gospodarowania energią lub

wodą, przyczyniające się do zmniejszenia emisji CO₂, dotyczące produkcji energii ze źródeł odnawialnych, zwiększające wykorzystanie materiałów pochodzących z recyklingu, o niskim wpływie na środowisko naturalne lub neutralnych środowiskowo.

W ramach **Cel 2. PROMOCJA -wsparcie promocji i rozpoznawalności rybackiego charakteru obszaru Doliny Baryczy** realizowane będą zadania obejmujące: **promowanie i rozwijanie dziedzictwa kulturowego i tradycji obszarów rybackich, w tym promowanie zawodów branży rybackiej.**

Jako uzupełniające Cel 2 realizowane będą działania lub inwestycje określone w (§ 3 pkt 3 ppkt a-f, rozporządzenia o Priorytecie 3) w szczególności w zakresie: działań informacyjnych lub promocyjnych upowszechniających wiedzę o obszarze rybackim jako atrakcyjnym miejscu turystycznym, działań informacyjnych lub promocyjnych dotyczących produktów rybnych z miejscowej produkcji rybackiej lub lokalnych tradycji kulinarnych a także kultywowania lub promowania historii lokalnej, promowanie roli, jaką w społeczności odgrywa sektor rybacki, działań informacyjnych lub promocyjnych upowszechniających wiedzę na temat dziedzictwa kulturowego lokalnej społeczności, tradycji rybackich lub obszaru rybackiego, a także przeciwdziałanie marginalizacji sektora rybackiego przez wspieranie dialogu społecznego z udziałem podmiotów tego sektora oraz ułatwianie im udziału w zarządzaniu lokalnym;

W ramach **Celu 3. BIZNES - wsparcie potencjału przedsiębiorczości lokalnej udostępniającej produkty rybactwa i rozwój oferty turystycznej w Dolinie Baryczy** realizowane będą zadania obejmujące: **rozwój zrównoważonej niebieskiej gospodarki, gospodarki obiegu zamkniętego przez wspieranie lokalnej przedsiębiorczości.**

Jako uzupełniające Cel 3 realizowane będą działania lub inwestycje określone w (§ 3 pkt 5 ppkt a-i rozporządzenia o Priorytecie 3) w szczególności w zakresie: wspieranie podmiotów sektora rybackiego w zakresie dywersyfikacji źródeł dochodów lub przekwalifikowania, wspieranie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, wspieranie wymiany pokoleniowej w rybactwie, wspieranie zrównoważonej lub innowacyjnej produkcji rybackiej, wzmacniania krótkich łańcuchów dostaw lub logistyki, wspieranie tradycyjnych technik wytwórczych lub tradycyjnych usług na obszarze realizacji LSR, działania na rzecz opracowywania nowych produktów rybnych oraz poprawę wartości i jakości produktów rybnych istniejących na rynku, działania wspierające produkcję lokalnej żywności, w tym utrzymanie jej jakości, promowanie, wzmacnianie krótkich łańcuchów dostaw lub informowanie konsumentów o jakości i dostępności tej żywności, działania informacyjne lub promocyjne dotyczące jakości i dostępności lokalnych produktów rybnych oraz wyróżnianie i promowanie miejsc związanych z ich sprzedażą lub serwowaniem, wspieranie rozwoju turystyki przyjaznej środowisku naturalnemu lub opartej o tradycje i dziedzictwo kulturowe obszarów rybackich;

3. Środki służące do osiągnięcia poszczególnych celów głównych i uzupełniających, w tym typy operacji planowanych do wsparcia.

Tabela 14 Szczegółowy opis zadań w ramach Celu 1 ŚRODOWISKO

1. ŚRODOWISKO- ochrona zasobów rybackich, przyrodniczych i turystycznych w Dolinie Baryczy				
Forma realizacji	Nazwa zadania	Opis zakresu zadania	Beneficjenci	Warunki finansowe (alokacja/intensywność wsparcia)
projekt własny	1.1 Wsparcie sektora rybackiego	Działania szkoleniowe w zakresie zabezpieczenie potencjału rybackiego, podniesienia kompetencji sektora w obszarze prowadzenia gospodarki rybackiej w zgodzie z wymogami środowiskowymi oraz przepisami, zasad ochrony. Konieczność realizacji operacji wynika z potrzeby podnoszenia wiedzy w branży rybackiej i poziomu zgodności prowadzonej działalności	RLGD	• Alokacja: 11904,76 € • Intensywność wsparcia: do 100% • Warunki dotyczące maksymalnej kwoty dofinansowania: do limitu środków stanowiących 5% budżetu LSR • Wskaźnik produktu: liczba operacji planowanych do zrealizowania • Wskaźnik rezultatu: liczba osób bezpośrednio korzystających z operacji

1. ŚRODOWISKO- ochrona zasobów rybackich, przyrodniczych i turystycznych w Dolinie Baryczy				
Forma realizacji	Nazwa zadania	Opis zakresu zadania	Beneficjenci	Warunki finansowe (alokacja/intensywność wsparcia)
		z otoczeniem prawnym, prowadzenia gospodarstwa rybackiej co pozwala utrzymać potencjał rybacki i przyrodniczy obszaru. Zadanie poprzedzać będzie projekt grantowy.		
projekt współpracy	1.2 Edukacja dla Doliny Baryczy i klimatu	Działania wspierające w zakresie Programu Edukacja dla Doliny Baryczy w tym m.in. podniesienie kompetencji w zakresie wiedzy o adaptacji do zmian klimatu- wśród rybaków, edukatorów, nauczycieli i mieszkańców obszaru oraz znaczenie dla klimatu gospodarki rybackiej. Produkcja / dodruk pomocy edukacyjnych.	RLGD	• Alokacja: 32857,14 € • Intensywność wsparcia: do 100% • Warunki dotyczące maksymalnej kwoty dofinansowania: do limitu środków stanowiących 5% budżetu LSR • Wskaźnik produktu: liczba operacji planowanych do zrealizowania • Wskaźnik rezultatu: liczba operacji w zakresie współpracy, w których uczestniczy więcej niż jedna RLGD
konkurs	1.3 Wsparcie zrównoważonej turystyki (JST) –	Zakres wsparcia obejmować będzie powstanie lub remont infrastruktury udostępniającej obszar Doliny Baryczy dla ruchu turystycznego przy wykorzystaniu rozwiązań zgodnych z założeniami Międzygminnego Planu Adaptacji do Zmian Klimatu. Preferowane będą operacje wykorzystujące odnawialne źródła energii oraz zapobiegające antropopresji w celu ochrony środowiska i zasobów rybackich obszaru.	JST lub ich jednostki	• Alokacja: 642857,14 € • Intensywność wsparcia: do 100% przy spełnieniu warunku interesu zbiorowego, w innych przypadkach do 50% • Warunki dotyczące maksymalnej kwoty dofinansowania: preferowana do 300 000,00 zł • Wskaźnik produktu: liczba operacji planowanych do zrealizowania • Wskaźnik rezultatu: liczba osób bezpośrednio korzystających z operacji
konkurs	1.4 Wsparcie zrównoważonej oferty publicznej na bazie wody.(JST , NGO)	Zakres wsparcia obejmować będzie powstanie wsparcia infrastruktury turystycznej - udostępniającej wody publiczne do celów rekreacyjnych w celu ograniczenia antropopresji, przeciwdziałania kłusownictwu, adaptacji oferty do zmian klimatu.	JST lub ich jednostki, NGO	• Alokacja: 285714,28 € • Intensywność wsparcia: do 100% przy spełnieniu warunku interesu zbiorowego, w innych przypadkach do 50% • Warunki dotyczące maksymalnej kwoty dofinansowania: preferowana do 300 000,00 zł • Wskaźnik produktu: liczba operacji planowanych do zrealizowania • Wskaźnik rezultatu: liczba osób (utrzymanych lub utworzonych miejsc pracy) w wyniku inwestycji; liczba ofert na stronie dbpoleca.barycz.pl i (jeśli dotyczy) ze strony edukacja.barycz.pl utrzymanych w okresie trwałości operacji
projekt grantowy	1.5 Wsparcie podstawowej	Zakres wsparcia obejmować będzie utrzymania podstawowej produkcji rybackiej jaja adaptacji do zmian klimatu poprzez realizację małych działań (do 30 tys. zł)	Podmioty zależne od rybactwa	• Alokacja: 142857,14 € • Intensywność wsparcia: do 100% • Warunki dotyczące maksymalnej kwoty dofinansowania: do 30 000 zł

1. ŚRODOWISKO- ochrona zasobów rybackich, przyrodniczych i turystycznych w Dolinie Baryczy

Forma realizacji	Nazwa zadania	Opis zakresu zadania	Beneficjenci	Warunki finansowe (alokacja/intensywność wsparcia)
	działalność i rybackiej			- Wskaźnik produktu: liczba operacji planowanych do zrealizowania - Wskaźnik rezultatu: liczba osób (utrzymanych lub utworzonych miejsc pracy) w wyniku inwestycji; liczba ofert na stronie dbpoleca.barycz.pl i (jeśli dotyczy) ze strony edukacja.barycz.pl utrzymanych w okresie trwałości operacji
konkurs	1.6 Podstawowa produkcja rybacka i udostępniająca wody, adaptacja do zmian klimatu	Zakres wsparcia obejmować będzie utrzymanie podstawowej działalności rybackiej w zakresie zabezpieczenie obiektów, rozwój oferty rekreacyjnej polegającej na udostępnieniu, uatrakcyjnieniu istniejących zbiorników wodnych w celu utrzymania potencjału rybackiego, ograniczenie kłusownictwa, oraz adaptacje do zmian klimatu.	Podmioty zależne od rybactwa	Alokacja: 357142,91 € - Intensywność wsparcia: do 100% przy spełnieniu warunku interesu zbiorowego, w innych przypadkach do 50% - Warunki dotyczące maksymalnej kwoty dofinansowania: preferowana do 300 000,00 zł - Wskaźnik produktu: liczba operacji planowanych do zrealizowania - Wskaźnik rezultatu: liczba osób (utrzymanych lub utworzonych miejsc pracy) w wyniku inwestycji; liczba ofert na stronie dbpoleca.barycz.pl i (jeśli dotyczy) ze strony edukacja.barycz.pl utrzymanych w okresie trwałości operacji

Tabela 15 Szczegółowy opis zadań w ramach Celu 2 PROMOCJA

Cel 2. PROMOCJA -wsparcie promocji i rozpoznawalności rybackiego charakteru obszaru Doliny Baryczy

Forma realizacji	Nazwa zadania	Opis zakresu zadania	Beneficjenci	Warunki finansowe (alokacja/intensywność wsparcia)
projekt własny	2.1 Dni Karpia	Zakres wsparcia obejmować będzie wsparcie koordynację i promocję kolejnych edycji (2025 -2029) Dni Karpia w Dolinie Baryczy – jesiennego kalendarza imprez tworzonego we współpracy z podmiotami rybackimi, publicznymi, społecznymi, gospodarczymi, promującego ofertę obszaru Doliny Baryczy (wydarzenia plenerowe, gastronomiczne, edukacyjne, aktywne) a także ofertę łowisk z użyciem strony www.dnikarpia.barycz.pl .	RLGD	Alokacja: 59523,8 € - Intensywność wsparcia: do 100% - Warunki dotyczące maksymalnej kwoty dofinansowania: do limitu środków stanowiących 5% budżetu LSR - Wskaźnik produktu: liczba operacji planowanych do zrealizowania - Wskaźnik rezultatu: liczba osób bezpośrednio korzystających z operacji- liczba osób uczestniczących w wydarzeniach i odpowiadających na ankietę w ramach nagrodobrania; liczba osób bezpośrednio korzystających z operacji- liczba organizatorów wydarzeń w bieżącej edycji Dni Karpia
projekt własny	2.2.	Zakres wsparcia obejmować będzie organizację wizyt studyjnych sieciujących	RLGD	Alokacja: 68571,42 € - Intensywność wsparcia: do 100%

Cel 2. PROMOCJA -wsparcie promocji i rozpoznawalności rybackiego charakteru obszaru Doliny Baryczy				
Forma realizacji	Nazwa zadania	Opis zakresu zadania	Beneficjenci	Warunki finansowe (alokacja/intensywność wsparcia)
	Aplikacja/ wizyty studyjne	partnerów w odpowiedzialnych a tworzenie i rozwój oferty turystycznej obszaru, prezentujących dobre praktyki w promocji obszarów zależnych od rybactwa. Rozwój oferty aplikacji turystycznej Doliny Baryczy a także strony turystycznej obszaru www.dolinabaryczy.travel jako narzędzi promocji i przeciwdziałania marginalizacji sektora rybackiego. Udostępnienie oferty (np. w ramach targów turystycznych) Zadanie poprzedzać będzie projekt grantowy.		- Warunki dotyczące maksymalnej kwoty dofinansowania: do limitu środków stanowiących 5% budżetu LSR - Wskaźnik produktu: liczba operacji planowanych do zrealizowania - Wskaźnik rezultatu: liczba osób bezpośrednio korzystających z operacji- liczba partnerów korzystających z aplikacji; liczba pobrań aplikacji Dolina Baryczy ze sklepu Google
projekt współpracy	2.3 Kolorowy Szlak Karpia	Zakres wsparcia obejmować będzie modernizacją oferty Kolorowego Szlaku Karpia poprzez remont figur karpia identyfikujących atrakcje obszaru, wyznaczenie nowych lokalizacji, organizację wizyt studyjnych. Modernizację strony internetowej www.szalkkarpia.barycz.pl jako narzędzi promocji i przeciwdziałania marginalizacji sektora rybackiego.	RLGD	Alokacja: 83333,33 € - Intensywność wsparcia: do 100% - Warunki dotyczące maksymalnej kwoty dofinansowania: do limitu środków stanowiących 5% budżetu LSR - Wskaźnik produktu: liczba operacji planowanych do zrealizowania - Wskaźnik rezultatu: liczba operacji w zakresie współpracy, w których uczestniczy więcej niż jedna RRLGD
projekt grantowy	2.4 Łowiska i oferta edukacyjna w NGO	Zakres wsparcia obejmować będzie organizację oferty łowisk wędkarskich wraz z infrastrukturą edukacyjną służącą promocji wędkarstwa, rybactwa z udziałem organizacji pozarządowych tworzących ofertę.	Podmioty rybackie, NGO	Alokacja: 64285,71 € - Intensywność wsparcia: do 100% przy spełnieniu warunku interesu zbiorowego, w innych przypadkach do 50% - Warunki dotyczące maksymalnej kwoty dofinansowania: do 30 000 zł - Wskaźnik produktu: liczba operacji planowanych do zrealizowania - Wskaźnik rezultatu: liczba osób bezpośrednio korzystających z operacji; liczba ofert na stronie dbpoleca.barycz.pl i (jeśli dotyczy) ze strony edukacja.barycz.pl utrzymanych w okresie trwałości operacji

Tabela 16 Szczegółowy opis zadań w ramach Celu 3 BIZNES

Cel 3. BIZNES - wsparcie potencjału przedsiębiorczości lokalnej udostępniającej produkty rybactwa i rozwój oferty turystycznej w Dolinie Baryczy				
Forma realizacji	Nazwa zadania	Opis zakresu zadania	Beneficjenci	Warunki finansowe (alokacja/intensywność wsparcia)
projekt współpracy	3.1 Szkolenia i aktywizacja gastronomi i	Zakres wsparcia obejmować będzie szkolenia, wymianę doświadczeń i wsparcie w tym w zakresie procedur dla branży gastronomicznej na bazie produktów lokalnych, w celu zachęcenie do przetwórstwa ryb oraz kreowania nowych produktów rybactwa. Zadanie poprzedzać będzie projekt grantowy.	RLGD	Alokacja: 3809,52 € - Intensywność wsparcia: do 100% - Warunki dotyczące maksymalnej kwoty dofinansowania: do limitu środków stanowiących 5% budżetu LSR - Wskaźnik produktu: liczba operacji planowanych do zrealizowania - Wskaźnik rezultatu: liczba operacji w zakresie współpracy, w których uczestniczy więcej niż jedna RRLGD
projekt grantowy	3.2. Łańcuch dostaw produktów rybactwa	Zakres wsparcia obejmować ofertę podmiotów gastronomicznych w zakresie opracowywania nowych produktów rybnych oraz poprawę wartości i jakości produktów rybnych istniejących na rynku, utrzymanie jakości, promowanie, wzmacnianie krótkich łańcuchów dostaw.	Podmioty gospodarcze	Alokacja: 142857,14 € - Intensywność wsparcia: do 90% - Warunki dotyczące maksymalnej kwoty dofinansowania: do 30 000 zł - Wskaźnik produktu: liczba operacji planowanych do zrealizowania - Wskaźnik rezultatu: liczba osób (utrzymanych miejsc pracy) w wyniku inwestycji; liczba ofert na stronie dbpoleca.barycz.pl i (jeśli dotyczy) ze strony edukacja.barycz.pl utrzymanych w okresie trwałości operacji
konkurs	3.3. Oferta turystyczna i łańcuch dostaw produktów rybactwa	Zakres wsparcia obejmować będzie tworzenie lub rozwój oferty turystycznej bazującej na walorach rybackich i przyrodniczych oraz wzmacnianie krótkich łańcuchów dostaw.	Podmioty gospodarcze	Alokacja: 464285,71 € - Intensywność wsparcia: do 50% - Warunki dotyczące maksymalnej kwoty dofinansowania: preferowana do 390 000,00 zł - Wskaźnik produktu: liczba operacji planowanych do zrealizowania - Wskaźnik rezultatu: liczba osób (utrzymanych lub utworzonych miejsc pracy) w wyniku inwestycji; liczba ofert na stronie dbpoleca.barycz.pl i (jeśli dotyczy) ze strony edukacja.barycz.pl utrzymanych w okresie trwałości operacji

4. Operacje związane ze wspieraniem sektora rybackiego na obszarze realizacji LSR oraz operacje, w których beneficjentem będą podmioty sektora rybackiego.

Wszystkie zidentyfikowane Cele oraz zadania wspierają pośrednio lub bezpośrednio sektor rybacki. W zestawieniu uwzględniono planowane zadania skierowane bezpośrednio do grup beneficjentów - podmiotów sektora rybackiego, członków ich rodzin lub ich domowników oraz podmiotów władających wodami jako jednostki JST, czy NGO. Wskazano powiązanie zadań z słabymi stronami oraz zagrożeniami analizy SWOT – jako tymi, które w wyniku realizacji zadań zostaną zniwelowane wzmacniając silne strony oraz wykorzystując szanse obszaru.

Tabela 17 Operacje skierowane bezpośrednio do sektora rybackiego, lub których sektor będzie bezpośrednim beneficjentem – powiązanie z problemami - słabe strony SWOT- dla Celu 1 ŚRODOWISKO

Nazwa celu	Forma realizacji	Nazwa zadania	Sektora rybacki	Wskazania słabych stron z analiza SWOT- które zostaną zniwelowane w wyniku realizacji zadań.
cel1. ŚRODOWISKO- ochrona zasobów rybackich, przyrodniczych i turystycznych w Dolinie Baryczy	projekt własny	1.1 Wsparcie sektora rybackiego	Podmioty sektora rybackiego, członkowie rodzin/domownicy, Podmiotów władających wodami jako jednostki JST, czy NGO.	1. Brak wsparcia szkoleniowego mniejszych gospodarstw rybaków w zakresie prowadzenie ksiąg stawowych sprawozdawczości RRW czy działań adaptacyjnych do zmian klimatu. 2. Niewystarczające wsparcie gospodarki rybackiej służące ochronie przed negatywnymi czynnikami – antropopresja, deficyt wody, szkody rybożerców, choroby. 12. Ograniczona możliwość dostępu do innowacji ze względu na wysokie koszty nowych rozwiązań w szczególności w zakresie GOZ (gospodarka w obiegu zamkniętym) 22. Niskie kompetencje cyfrowe osób 50+, umożliwiające dostęp do informacji.
	konkurs	1.4 Wsparcie zrównoważonej oferty publicznej na bazie wody.(JST, NGO)	Podmiotów władających wodami jako jednostki JST, czy NGO.	7. Niewystarczająca oferta łowisk o charakterze rekreacyjnym czy komercyjny. 8. Rosnący deficyt wody oraz niewystarczająca współpraca podmiotów lokalnych w zakresie zarządzania wodą – ograniczenie prowadzenia/ rozwoju gospodarki rybackiej 15. Słaba znajomość pośród mieszkańców lokalnej historii, dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, specyfiki krajobrazu 16. Braki w wyposażaniu i infrastrukturze edukacyjnej i szkoleniowej, popularyzujące naukę, innowację i rozwiązania służące przeciwdziałaniu zmianom klimatu 21. Niewystarczająca współpraca i wsparcie działań NGO
	projekt grantowy	1.5 Wsparcie podstawowej działalności rybackiej	Podmioty sektora rybackiego, członkowie rodzin/domownicy.	2. Niewystarczające wsparcie gospodarki rybackiej służące ochronie przed negatywnymi czynnikami – antropopresja, deficyt wody, szkody rybożerców, choroby. 3. Niewystarczająco zmodernizowane gospodarstwa rybackie w zakresie dostosowania oferty do całorocznej sprzedaży. 4. Brak mechanizmów weryfikacji pochodzenie karpia, konkurencja i psucie marki 6. Niskie kompetencje w zakresie możliwości dywersyfikacji źródeł dochodów, szczególnie wśród osób mających zatrudnienie w rolnictwie i rybactwie. 7. Niewystarczająca oferta łowisk o charakterze rekreacyjnym czy komercyjny.
	konkurs	1.6 Podstawowa produkcja i/lub udostępnianie potencjału wodny gospodarstwa, adaptacja do	Podmioty sektora rybackiego, członkowie rodzin/domownicy	2. Niewystarczające wsparcie gospodarki rybackiej służące ochronie przed negatywnymi czynnikami – antropopresja, deficyt wody, szkody rybożerców, choroby. 3. Niewystarczająco zmodernizowane gospodarstwa rybackie w zakresie dostosowania oferty do całorocznej sprzedaży. 7. Niewystarczająca oferta łowisk o charakterze rekreacyjnym czy komercyjny.

Nazwa celu	Forma realizacji	Nazwa zadania	Sektora rybacki	Wskazania słabych strony z analiza SWOT- które zostaną zniwelowane w wyniku realizacji zadań.
		zmian klimatu		12. Ograniczona możliwość dostępu do innowacji ze względu na wysokie koszty nowych rozwiązań w szczególności w zakresie GOZ (gospodarka w obiegu zamkniętym) 20. Odpływ młodych i aktywnych ludzi, brak wsparcia dla „wypalonych” liderów.

Tabela 18 Operacje skierowane bezpośrednio do sektora rybackiego, lub których sektor będzie bezpośrednim beneficjentem – powiązanie z problemami - słabe strony SWOT- dla Celu 2 PROMOCJA

Nazwa celu	Forma realizacji	Nazwa zadania	Sektora rybacki	Analiza SWOT
Cel 2. PROMOCJA - wsparcie promocji i rozpoznawalności rybackiego charakteru obszaru Doliny Baryczy	projekt własny	2.1 Dni Karpia	Podmioty sektora rybackiego, członkowie rodzin/domownicy, Podmiotów władających wodami jako jednostki JST, czy NGO.	10. Brak systemu wsparcia szkoleń, szkół w zakresie nabycie kwalifikacji dostosowanych do potrzeb rynku pracy w tym branż turystycznej, edukacyjnej, usługi okołoturystyczne i rybackiej. 11. Niewystarczająca współpraca podmiotów rolnych i rybackich z innymi podmiotami (sklepy, restauracje, sprzedaż bezpośrednia) w ramach krótkiego łańcucha dostaw. 13. Niewystarczająca oferta i kompetencje, w tym językowe, promocyjne, związane z obsługą grup zorganizowanych, osób niepełnosprawnych, rodzin z dziećmi itp. 15. Słaba znajomość pośród mieszkańców lokalnej historii, dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, specyfiki krajobrazu 19. Niska świadomość ekologiczna mieszkańców związana z przeciwdziałaniem zmianom klimatu dotycząca gospodarki odpadami 21. Niewystarczająca współpraca i wsparcie działań NGO
	projekt grantowy	2.4 Łowiska i oferta edukacyjna w NGO	Podmiotów władających wodami jako jednostki JST, czy NGO.	7. Niewystarczająca oferta łowisk o charakterze rekreacyjnym czy komercyjnym. 8. Rosnący deficyt wody oraz niewystarczająca współpraca podmiotów lokalnych w zakresie zarządzania wodą – ograniczenie prowadzenia/ rozwoju gospodarki rybackiej 16. Braki w wyposażeniu i infrastrukturze edukacyjnej i szkoleniowej, popularyzujące naukę, innowację i rozwiązania służące przeciwdziałaniu zmianom klimatu 21. Niewystarczająca współpraca i wsparcie działań NGO

Tabela 19 Operacje skierowane bezpośrednio do sektora rybackiego, lub których sektor będzie bezpośrednim beneficjentem – powiązanie z problemami - słabe strony SWOT- dla Celu 3 BIZNES

Nazwa celu	Forma realizacji	Nazwa zadania	Sektora rybacki	Analiza SWOT
Cel 3. BIZNES - wsparcie potencjału przedsiębiorczości	projekt współpracy	3.1 Szkolenia i aktywizacja gastronomii	Podmioty sektora rybackiego, członkowie rodzin/domownicy	4. Brak mechanizmów weryfikacji pochodzenie karpia, konkurencja i psucie marki 5. Niewielka ilość zakładów przetwórczych i punktów sprzedaży karpia oraz przetworów z ryb 6. Niskie kompetencje w zakresie możliwości dywersyfikacji źródeł dochodów, szczególnie wśród osób mających zatrudnienie w rolnictwie i rybactwie.

Nazwa celu	Forma realizacji	Nazwa zadania	Sektora rybacki	Analiza SWOT
	projekt grantowy	3.2. Łańcuch dostaw produktów rybactwa	Podmioty sektora rybackiego, członkowie rodzin/domownicy	4. Brak mechanizmów weryfikacji pochodzenie karpia, konkurencja i psucie marki 5. Niewielka ilość zakładów przetwórczych i punktów sprzedaży karpia oraz przetworów z ryb 6. Niskie kompetencje w zakresie możliwości dywersyfikacji źródeł dochodów, szczególnie wśród osób mających zatrudnienie w rolnictwie i rybactwie.
	konkurs	3.3. Oferta turystyczna i łańcuch dostaw produktów rybactwa	Podmioty sektora rybackiego, członkowie rodzin/domownicy	3. Niewystarczająco zmodernizowane gospodarstwa rybackie w zakresie dostosowania oferty do całorocznej sprzedaży. 5. Niewielka ilość zakładów przetwórczych i punktów sprzedaży karpia oraz przetworów z ryb 6. Niskie kompetencje w zakresie możliwości dywersyfikacji źródeł dochodów, szczególnie wśród osób mających zatrudnienie w rolnictwie i rybactwie. 11. Niewystarczająca współpraca podmiotów rolnych i rybackich z innymi podmiotami (sklepy, restauracje, sprzedaż bezpośrednia) w ramach krótkiego łańcucha dostaw.

VI. WYKAZANIE SPÓJNOŚCI CELÓW LSR Z ANALIZOWANYM OBSZAREM

Logikę interwencji w zakresie planowania celów i zadań ilustruje w sposób uproszczony Schemat problemów ich przyczyn oraz negatywnych następstw zidentyfikowanych w analizie SWOT. Realizacja Celów pozwoli uniknąć negatywnych następstw. Mierzalność osiągnięcia Celów wyrażana została w zaplanowanych wskaźnikach wykorzystujących istniejące mechanizmy zidentyfikowane jako potencjał obszaru i warunkujące kontynuację oddziaływania LSR (m.in., utrzymania miejsc pracy w rybactwie czy identyfikacja i promocja ofert na stronach LGD)

Tabela 20 Schematyczne ujęcie problemów ich przyczyn oraz negatywnych następstw wynikających z analizy SWOT

Przyczyny	Niskie kompetencje cyfrowe, zmieniające się przepisy	Niewystarczająca oferta turystyczna kanalizująca rynek turystyczny	Niewystarczająca wiedza mieszkańców o specyfice rybackości na potencjału obszaru.	Niewystarczające zsięciowanie i wypromowana oferta turystyczna obszaru.	Wysokie koszty prowadzenie gospodarki rybackiej.	Niewystarczające wsparcie w zakresie zróżnicowania branża produktów i usług lokalnych. zachowujących specyfiką obszaru
	Niewystarczająca wiedza i brak doświadczeń w dostosowaniu oferty do zmian klimatycznych	Rosnący napływ turystów,	Niewystarczające umiejętności i zaangażowanie mieszkańców w tworzenie oferty i organizacji spędzania wolnego czasu.	Niewystarczające zachowane i dostępne miejsca, służące zachowaniu specyfiki obszaru.	Niski potencjał sprzedażowy sektora rybackiego	Niestarczająca świadomość pochodzenie i promocji produktów/usług przyczyniając się do zachowani specyfiki oferty
	Niewystarczające środki na dostosowanie oferty gospodarstw do zmian klimatu	Niewielkie wsparcie pozaturystycznej przedsiębiorczości lokalnej, służącej zachowaniu specyfiki obszaru.	Niewielka wiedza o specyfice obszaru (zrównoważonym rozwoju obszaru zależnego od rybactwa)	Niewystarczające zachowana i dostępna infrastruktura turystyczna, udostępniająca specyfikę obszaru.	Wysokie koszty prowadzenia działalności gastronomicznej uniemożliwiająca inwestycje w sprzęt lub kreowanie nowych produktów	Wysokie koszty prowadzenia działalności gastronomicznej uniemożliwiająca kreowanie nowych produktów
Problemy	Niewystarczające wiedza sektora rybackiego w zakresie specyfiki obszaru i adaptacji do zmian klimatu	Niewystarczające wiedza i dostosowania oferty turystycznej obszaru do zjawisk antropopresji, zmian klimatu	Niewystarczająca wiedza, współpraca i aktywność mieszkańców na rzecz zachowania specyfiki obszaru.	Niewystarczające powiązanie i promocja potencjału turystycznego (w tym rybackiego) obszaru.	Niska konkurencyjność sektora rybackiego oraz branż zależnych od rybactwa	Niewystarczająca aktywność gospodarstwa bazująca na lokalnym potencjale.
Negatywne następstwa	Zanik specyfiki przyrodniczej obszaru			Zanik rozpoznawalności Doliny Baryczy		
Cele	Cel 1. - ŚRODOWISKO ochrona zasobów rybackich, przyrodniczych i turystycznych w Dolinie Baryczy			Cel 2. PROMOCJA - wsparcie promocji i rozpoznawalności rybackiego charakteru obszaru Doliny Baryczy		
Zadania	1.1 Wsparcie sektora rybackiego, 1.5 Wsparcie podstawowej działalności rybackiej 1.6 Podstawowa produkcja rybactwa i udostępniająca wody adaptacja do zmian klimatu	1.2 Edukacja dla Doliny Baryczy i klimatu 1.3 Wsparcie zrównoważonej turystyki (JST) 1.4 Wsparcie zrównoważonej oferty publicznej na bazie wody(JST, NGO)	2.1 Dni Karpia 2.4 Łowiska i oferta edukacyjna w NGO	2.2. Aplikacja/wizyty studyjne 2.3 Kolorowy Szlak Karpia	3.2. Łańcuch dostaw produktów rybactwa produktów rybactwa	3.1 Szkolenia i aktywizacja gastronomii3.3. Oferta turystyczna i łańcuch dostaw

Źródło: Opracowanie własne RLGD, na podstawie wniosków z analizy SWOT spotkań konsultacyjnych.

25

VII. PROCES WYBORU OPERACJI ORAZ STOSOWANE KRYTERIA WYBORU

1. Tworzenie procedur.

W celu stworzenia sprawnego, transparentnego i rzetelnego systemu wdrożenia LSR, wyboru operacji do dofinansowania opracowane zostaną procedury, opisujące proces wyboru, monitoring na etapie realizacji i w okresie trwałości. Zgodnie ze Statutem LGD, organem odpowiedzialnym za opracowanie i przyjęcie procedur jest **Zarząd**, który przy udziale Biura RLGD dba o prawidłowe działanie przyjętych rozwiązań.

Procedury wyboru operacji zostaną podzielone na dwa zestawy- ze względu na to, kto: RLGD czy ARiMR będą ostatecznie przyznawały pomoc końcowym odbiorcom pomocy finansowej.

- 1) Procedury wyboru i oceny operacji innych niż grantowe wraz z procedurą ustalania niebudzących wątpliwości interpretacyjnych kryteriów wyboru operacji stosowanych w RLGD
- 2) Procedury wyboru i oceny grantobiorców zawierające procedury ustalania niebudzących wątpliwości interpretacyjnych kryteriów wyboru oraz te kryteria

Obie procedury składają się z opisu poszczególnych elementów procesu złożenia i oceny wniosku aplikacyjnego, regulują sposób, rodzaj i terminy przekazywania informacji na linii RLGD-wnioskodawca/beneficjent/grantobiorca, zasady dokonywania zmian w wybranych czy realizowanych projektach jak również zakres i sposób przekazywania informacji niezbędnych do monitoringu i ewaluacji LSR opisanych w pozostałych częściach niniejszego dokumentu.

Procedury regulować będą zasady kontroli w przypadku powierzonych Grantobiorcom zadań. Oprócz opisu ww. procesów, procedury zawierają także wzory i formularze dokumentów, które, w zależności od etapu procesu wyboru i realizacji, wypełnia wnioskodawca/beneficjent/grantobiorca lub RLGD.

Główną zasadą obowiązującą w procedurach jest konieczność zgodności z obowiązującymi przepisami, w szczególności z:

- Ustawą o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury na lata 2021-2027;
- Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 grudnia 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i wypłaty pomocy finansowej na realizację operacji w ramach Priorytetu 3. Sprzyjanie zrównoważonej niebieskiej gospodarce na obszarach przybrzeżnych, wyspiarskich i śródlądowych oraz wspieranie rozwoju społeczności rybackich i sektora akwakultury objętego programem Fundusze Europejskie dla Rybactwa na lata 2021–2027;

Procedury uwzględniać będą inne źródła prawa, jeśli RLGD będzie zobligowana do ich stosowania. Istotnym zapisem procedur jest to, że w przypadku, gdy procedura pozostaje w sprzeczności z dokumentem nadrzędnym, wówczas postępować należy zgodnie z tym dokumentem, a Zarząd niezwłocznie podejmie kroki zmierzające do zaktualizowania zapisów procedury w celu dostosowania jej do obowiązujących przepisów.

Procedury korelują z pozostałymi regulaminami w szczególności z Regulaminem Organizacyjnym Rady Programowej Stowarzyszenia PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy – organu powołanego do wyboru operacji i ustalenia kwoty pomocy. Dokument ten opisuje tryb i sposób pracy nad oceną, sposób podejmowania decyzji, opisuje także zakres dokumentacji, która ma potwierdzać jej dokonanie.

Oprócz samych procedur, RLGD jest odpowiedzialna za przygotowanie regulaminu naboru, czyli dokumentu, który dla wnioskodawcy będzie stanowił kompendium wiedzy w zakresie aplikowania. Regulamin wynika z procedur, jednak jego poziom szczegółowości jest znacznie wyższy. Jego rolą jest przede wszystkim uproszczenie procesu aplikowania, bowiem zbiera on w jednym miejscu informacje wynikające z dokumentów RLGD (LSR, procedury, regulamin Rady, i inn.) oraz z ustaw, rozporządzeń czy wytycznych.

2. Proces wyboru operacji

Wybór operacji w RLGD jest procesem złożonym, który musi zostać przeprowadzony sprawnie i w sposób transparentny. Każdy etap tego procesu jest dokumentowany, a dokumentacja ta ma charakter publiczny- wyniki wyboru operacji są podawane do publicznej wiadomości.

Samo aplikowanie do RLGD poprzedzone jest **czynnościami związanymi z ustaleniem terminu i warunków naboru** (na podstawie harmonogramu naborów, RLGD występować będzie do ARiMR z wnioskiem o uzgodnienie treści Regulaminu, alokacji i terminu naboru. Przyjmuje się, że czynność ta musi zostać wykonana min. 60 dni przed pierwszym dniem naboru. Regulamin naboru podawany jest do publicznej wiadomości min. 14 dni przed planowanym rozpoczęciem naboru poprzez jego zamieszczenie na stronie

internetowej RLGD. Przyszły wnioskodawca czy grantobiorca o naborze mogą dowiedzieć się wcześniej, a głównym źródłem wiedzy na ten temat jest harmonogram naborów, który może być aktualizowany co kwartał. Harmonogram jest listą planowanych naborów ze wskazaniem daty, zakresu, alokacji i rodzaju wnioskodawcy.

Równolegle do tych czynności RLGD prowadzić będzie kampanię promującą nabór. Informacje o nim będą emitowane na stronie www, poprzez bazę kontaktów drogą e-mailową, spotkania informacyjne on-line i stacjonarne, szkolenia z wypełniania wniosku i kryteriów, w biurze RLGD na indywidualnym doradztwie oraz przy okazji innych działań aktywizujących lokalną społeczność, jak np. podczas imprez czy spotkań branżowych, np. z lokalnymi producentami i usługodawcami. Czynności te również są dokumentowane, a obowiązek ten narzucony został w umowie ramowej i ma na celu weryfikację wywiązanie się RLGD z działań komunikacyjnych z lokalną społecznością.

Samo **złożenie wniosku** będzie odbywało się drogą elektroniczną, zgodnie z zapisami rozporządzenia ogólnego. Formularz wniosku aplikacyjnego będzie z góry znany, a proces wypełnienia wniosku będzie związany ze znajomością technicznej obsługi generatora wniosków. Dlatego też, obsługa takiego narzędzia również będzie przedmiotem szkolenia ze strony RLGD.

Złożona dokumentacja będzie podlegała ocenie w dwóch etapach: **ocena formalna**, przeprowadzana przez pracowników Biura, a zatwierdzana przez Radę oraz **ocena punktowa** w całości przeprowadzana przez Radę. Na etapie oceny formalnej wnioskodawcy przewiduje się możliwość wzywania do „uzupełnień” w celu wyjaśnienia kwestii zgodności formalnej. Na etapie oceny punktowej czyli zgodnie z lokalnymi kryteriami wyboru takie uzupełnienia czy wyjaśnienia nie będą miały miejsca, bowiem w kryteriach punktowych chodzi o ustalenie listy operacji mieszczących się w limicie, a wzywanie do uzupełnienia dokumentacji, która dotyczy tego etapu oceny powodowałaby niesprawiedliwe traktowanie wnioskodawców, którzy o taką dokumentację zadbali przy złożeniu wniosku. Ocena powinna być dokonana w ciągu 60 dni dlatego w celu usprawnienia przebiegać będzie z **wykorzystaniem narzędzi cyfrowych- dedykowanej aplikacji do oceny wniosków** obsługiwanej przez członków Rady oraz z roli administracyjnej pracowników Biura i Zarządu.

Zwieńczeniem procesu wyboru jest **lista ocenionych operacji**, która podawana do publicznej wiadomości wskazuje, które operacje zostały wybrane i zmieściły się w limicie środków, które zostały wybrane, ale się nie zmieściły w alokacji naboru oraz operacje niewybrane (uznane za niezgodne z LSR lub niespełniające warunków oceny formalnej lub takie, które nie osiągnęły minimalnej liczby punktów w kryteriach rankingujących).

Dokumentacja z wyboru będzie mogła podlegać kontroli przez MRiRW lub/i ARiMR. Wnioski w systemie do zarządzania naborem będą uzupełnione o wyniki tej oceny i skierowane do dalszej oceny, która to przeprowadzana już będzie przez ARiMR w przypadku operacji innych niż grantowe, natomiast w przypadku grantów, pozytywna ocena punktowa zakończona zostanie zawarciem umowy o powierzenie grantu z grantobiorcą.

3. Kryteria wyboru operacji

Kryteria zostaną opracowane przez RLGD w procesie partycypacyjnym, a ich zbiór może być różny dla poszczególnych naborów. RLGD posiada doświadczenie oraz sprawdzony zestaw kryteriów pozwalające osiągnąć zakładane wskaźniki oraz ogólnodostępne narzędzie on – line umożliwiające weryfikację spełniania warunków (np. strony www.dbpoleca.barycz.pl, www.edukacja.barycz.pl). Kryteria te zostaną dostosowane do specyfiki zadań powiązane będą z diagnozą obszaru.

W ramach **oceny formalnej** wykorzystywane będą tzw. **kryteria dostępne**, tj. warunkujące udzielenie wsparcia w zależności od rodzaju operacji, beneficjenta oraz celami LSR. Na etapie oceny formalnej sprawdzana będą również zgodność operacji kryteriami horyzontalnymi. Na tym etapie wnioskodawcy będą wzywani do wyjaśnień i uzupełnień dokumentacji.

Aby wybrać jak operacje stosowane będą tzw. **kryteria rankingujące**, czyli premiujące operacje o określonym charakterze. Zgodnie z informacjami zawartymi w założeniach do LSR wynikającymi z doświadczeń z wdrażania poprzednich strategii oraz wysokiej oceny przejrzystości i skuteczności przyjętych kryteriów (ewaluacja, ocena szkoleń) RLGD planuje zastosować kryteria, które można podzielić na 3 grupy, w zależności od tego, jaki cel jakościowy RLGD chce uzyskać w wybieranych operacjach:

Grupa I - kryteria JAKOŚCIOWE, które mają na celu wybrać operacje najlepsze pod kątem jakości złożonej

dokumentacji. Ma to na celu przyspieszenie weryfikacji takich wniosków w ARiMR oraz wybór operacji, co do których istnieje jak najmniejsze ryzyko, że zostaną wybrane, ale nie zostanie zawarta umowa ze względu na to, że dokumentacja nie będzie kompletna i wyczerpująca. Planuje się premiować wnioski:

- których wnioskodawcy uczestniczyli w nieodpłatnych szkoleniach organizowanych przez RLGD z zakresu wypełnienia wniosku i załączników oraz lokalnych kryteriów wyboru;
- w których koszty zostały poparte dokumentacją potwierdzającą ich wysokość- aby uzyskać punkty trzeba będzie przedłożyć komplet ofert/kosztorys oraz uzasadnić niezbędność kosztów i powiązanie z zakresem operacji;
- gotowe pod kątem Ustawy Prawo Budowlane- premiowane będzie przedłożenie już na etapie aplikowania pozytywnych decyzji związanych z prawem budowlanym (wymagane pozwolenie na budowę i/lub zgłoszenie wraz z brakiem sprzeciwu lub decyzją administracyjną wskazującą, że nie jest wymagane zgłoszenie: budowy i robót budowlanych niewymagających pozwolenia na budowę, i/lub zmiany sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części);
- oszczędne- preferowane będą operacje, w których wymagany wkład własny jest większy od minimalnego, a także takie, gdzie wnioskowana kwota pomocy jest niższa niż określana jako preferowana. Ma to na celu realizację wskaźników produktu w zaplanowanej ilości i optymalne wykorzystanie budżetu LSR;
- opisane pod kątem ich efektywności- wykazuje zapotrzebowanie na realizację danego projektu bądź jego elementu- efektywności, w tym określenie stanu wyjścia oraz rezultatów- stan po zmianie: - efektywność klimatyczna w zakresie OZE, BZI oraz efektywność społeczna w zakresie udziału społeczności w ofercie wspartej w ramach projektu świadczonej w obiektach publicznych, np. ofercie łowisk
- opisane pod kątem posiadanych zasobów i możliwości realizacyjnych operacji, zwłaszcza w przypadku organizacji pozarządowej- preferencja dla podmiotów posiadających doświadczenie w realizacji podobnych projektów, posiadających wystarczające zaplecze organizacyjno-techniczne lub administracyjne lub alternatywną formę wsparcia.

Grupa II- kryteria ZGODNOŚCI Z PROGRAMEM, które pozwolą wybrać operacje realizujące cele programu. Preferują operacje, które:

- realizują lokalną politykę klimatyczną w zakresie celów Międzygminnego Planu Adaptacji do zmian klimatu w działaniach służących zrównoważonemu rozwojowi Doliny Baryczy;
- są realizowane przez grupy wymagające wsparcia tj. rybaków oraz ich domowników a także premiujące utworzenie/utrzymania miejsca pracy, w tym dla osób z tych grup, preferowana będą podmioty dające rybackość na etapie wyboru LSR
- są operacjami innowacyjnymi, tj. takimi, które są niespotykane w skali, gminy i przedsiębiorstwa lub organizacji, tj. wykorzystujące niepraktykowane dotąd zastosowania co najmniej jednego z potencjałów: przyrodniczego, historyczno-kulturowego, architektonicznego.

Grupa III- kryteria SPECYFICZNE, które wynikają z lokalnych potrzeb i diagnozy zawartej w LSR. Zgodnie z nimi preferowane będą operacje:

- realizowane przez podmioty upubliczniające i sieciujące ofertę poprzez stronę www.dbpoleca.barycz.pl, www.sklep.barycz.pl, współpracujące w ramach krótkich łańcuchów dostawa z użytkownikami znaku Dolin Baryczny Poleca;
- promujące cały obszar Doliny Baryczy z wykorzystaniem logo i hasła promocyjnego oraz map całego obszaru Doliny Baryczy, współpracujące w ramach kolejnych edycji Dni Karpia w Dolinie Baryczy
- wykorzystujące założenia i/ lub katalog tradycyjnej architektury Doliny Baryczy lub działania udostępniające obiekty zabytkowe;
- planujące działania realizowane w oparciu o infrastrukturę szlaków turystycznych jako ich modernizację, udostępnienie, promocję;
- realizowane przez podmioty/osoby mające miejsce zamieszkania lub siedzibę na terenie obszaru od minimum roku;

Powyższy katalog dotyczy głównie operacji realizowanych przez podmioty inne niż RLGD w ramach procedury wyboru operacji. Jest on najobszerniejszy, ponieważ w tej grupie projektów występuje największa konkurencja.

Ponad to, preferowane będą w ramach wdrażania LSR

- projekty współpracy, które mające charakter włączający, uwzględniając potrzeby sektora rybactwa, operacje angażujące aktywnie społeczność lokalną i skierowane do mieszkańców poprzez wsparcie lokalnych produktów turystycznych oraz w zakresie edukacji o obszarze i przeciwdziałaniu zmianom klimatu;
- projekty grantowe skierowane do sektora rybactwa i branży gastronomicznej udostępniającej produkty rybactwa lub do NGO udostępniających ofertę na bazie wody (łowiska) oraz identyfikację i upublicznienie tej oferty;
- projekty własne, kierowane do różnych grup odbiorców z całego obszaru LSR, w tym realizujące założenie międzygminnego planu adaptacji oraz związane z podnoszeniem kwalifikacji w branżach zachowujących potencjał rybacki oraz promocję obszaru

4. Kwalifikowanie operacji jako realizowanych w interesie zbiorowym.

Zakres operacji realizowanej w interesie zbiorowym, zgodnie z załącznikiem III wiersz 13 ppkt (i) rozporządzenia 2021/1139. Zostanie opisany z kryterium oceny punktowej pod nazwą Realizacja zbiorowego interesu. Opis kryterium określi pełen zakres informacji niezbędnych do oceny, wnioskodawca nie będzie wzywany na etapie oceny do wyjaśnień. Na wnioskodawcy będzie ciążył obowiązek udowodnienia, że **efekty realizacji inwestycji będą korzystne dla społeczności Doliny Baryczy tzn. rezultaty operacji (np. powstała oferta) przyczyni się do szerszego wykorzystywania i udostępnienia w sposób zrównoważony np. z uwzględnieniem warunków adaptacji do zmian klimatu, zasobów przyrodniczych czy kulturowych, obszaru Doliny Baryczy.**

Cel operacji musi realizować powyższe warunki, rezultaty muszą być ogólnie dostępne, a powstała oferta musi być upubliczniona na czas trwałości projektu. Udostępnienie rezultatów operacji może być uregulowane w Regulaminie którego założenia wnioskodawca powinien przedstawić na etapie oceny wniosku. Oferta może mieć charakter odpłatny, co nie stoi w sprzeczności z ideą realizacji zbiorowego interesu - odpłatny charakter oferty powinien zapewniać jej trwałość i zagwarantować jej udostępnienie w całym okresie trwałości. Odpłatność oferty powinna być uzasadniona i opisana na etapie aplikowania o środki, np.: jeśli generuje koszty związane z utrzymaniem celu samej oferty w tym zobowiązaniami utrzymania/utworzenia miejsca. W przypadku, gdy wnioskodawca będzie ubiegał się o 100%-owy poziom dofinansowania, RLGD będzie weryfikować spełnienie warunków udostępnienia oraz zasad korzystania z oferty. Opis operacji i sposobu jej udostępniania powinien być wyczerpujący i uwzględniać wskaźniki realizacji – gwarantujące spełnianie warunków np. udostępnienie oferty na stronach RLGD np. www.edukacja.barycz.pl, www.dbpoleca.barycz.pl, www.dnikarpia.barycz.pl lub innych wskazanych w opisie kryterium.

VIII. PROCES REALIZACJI LSR I ZDOLNOŚĆ RLGD DO JEJ REALIZACJI

1. Proces realizacji LSR.

Zgodnie z przyjętym planem działania RLGD zaplanowała realizację niemal 95% budżetu do końca 2027 r. Zakłada się, że do tego czasu zostaną zawarte umowy o dofinansowanie i osiągnięty zostanie tzw. I kamień milowy, czyli zobowiązanie z umowy ramowej do uzyskania odpowiedniego stanu wdrażania w określonym momencie. Osiągnięcie zaplanowanego poziomu wiąże się z koniecznością przeprowadzenia naborów już w 2025 r. i RLGD zamierza te czynności wykonać.

Kolejny, II kamień milowy, do końca 2028 r. zostanie osiągnięty, zgodnie z planem który określa poziom kontraktacji środków na niemal 100%.

Harmonogram naborów obecnie zakłada **13 naborów**- zaplanowano realizację większych projektów, aby uniknąć natłoku dokumentacji i pracy związanej z rozdrobnieniem środków. Niesie to ze sobą pewne ryzyko- w sytuacji, gdy nie uda się zrealizować choćby jednego z takich projektów, realizacją kamieni milowych na założonym w LSR poziomie może być zagrożona, jednak nadal kamień milowy z umowy ramowej pozostaje bezpieczny.

Należy zaznaczyć, że zaplanowany harmonogram naborów, dobór wskaźników i tematyki naborów jest ściśle powiązany z diagnozą obszaru. Potencjalni beneficjenci w ramach konsultacji LSR zostali poinformowani o zasadach kwalifikowalności kosztów już od 2021 r. Ponadto doświadczenie w wdrażaniu wcześniejszych

strategii, doświadczeni w doradztwie pracownicy biura a także stały kontakt z przedstawicielami branży rybackiej oraz branż powiązanych (gastronomia, turystyka) dla których zaplanowano wsparcie pozwala na zaplanowanie sprawnej realizacji LSR.

Główną obawą ze strony RLGD realizacji zakładanego planu wdrożenie jest brak znajomości specyfiki oddolnego podejścia i specyficznych warunków realizacji przez podmiot wdrażający (ARiMR) – również w zakresie przygotowania wniosków, terminowości oceny czy opiniowania zamian na etapie realizacji przez RLGD.

Sprawną realizacją harmonogramu LSR możliwa będzie poprzez wdrożenie planu komunikacji, którego celem jest komunikowanie założeń LSR społeczności lokalnej do czego użyte zostaną strony internetowe media społecznościowe, a także świadczenie opieki doradczej przez pracowników biura na każdym etapie projektu- od jego planowania przez wykonanie, promocję oraz rozliczenie a także zachowanie trwałości. Realizacja Planu komunikacji odbywać się będzie z poszanowania praw podstawowych, zasady równości kobiet i mężczyzn, zasady równości szans i niedyskryminacji w tym zasada dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, poprzez:

- informowanie w zakresie pozyskiwania środków oraz doradztwo w procesie realizacji i rozliczenia projektów;
- integracja i aktywizacja społeczności lokalnej z uwzględnieniem jej trójsektorowości, ze szczególnym uwzględnieniem aktywizacji i udziału we wdrażaniu LSR przedstawicieli sektora rybackiego oraz innych sektorów a także angażowania w realizację projektów własnych, projektów współpracy, zaproszenie do udziału w szkoleniach czy wizytach studyjnych;
- konsultacji lokalnych kryteriów wyboru oraz ich zmian;
- budowanie pozytywnego wizerunku LSR wśród mieszkańców obszaru poprzez informowanie o możliwościach dofinansowania oraz działaniach aktywizujących czy sieciujących.

Komunikacja będzie odbywać się na wielu płaszczyznach „w terenie” i w kontakcie z potencjalnymi odbiorcami działań RLGD a także z wykorzystaniem niewykluczających form komunikacji

- on-line- poprzez emisję informacji dot. możliwego wsparcia na stronie www gdzie umieszczone zostaną: harmonogram naborów, procedury i kryteria wyboru operacji, informacje dodatkowe, jak interpretacje, opracowania, wskazówki czy też bieżące aktualności związane organizacją pomocy doradczej (indywidualnej i szkoleniowej). Planuje się, że strona www będzie źródłem stałych informacji nt otoczenia prawnego i reguł rządzących aplikowaniem o środki;
- w social mediach- RLGD posiada profile na najpopularniejszych platformach społecznościowych: Facebook, TikTok, Instagram, a kanały te są aktywne i na bieżąco uzupełniane. Planuje się emitowanie krótkich komunikatów, które mogą być udostępniane przez użytkowników tych platform.
- spotkania indywidualne i dyżury doradcze przed naborami w biurze RLGD lub w terenie, u potencjalnych wnioskodawców. Tego typu kontakty są najbardziej skuteczną formą dotarcia do potencjalnych zainteresowanych pomocą, ponieważ w osobistej rozmowie doradca ma szansę dokonać najbardziej trafnej diagnozy potrzeb, zaproponować optymalne rozwiązania. Z doświadczenia w tej materii RLGD dowodzą, że często takie doradztwo kończy się zmianą planów o aplikowaniu – które to lna uwzględniają spełnienie kryteriów i odgniecie wskaźników;
- emisja informacji mailowych aktualizacja bazy kontaktów, którą posiada RLGD- sprawdzony sposób komunikowania o zbliżających się naborach, szkoleniach, spotkaniach, zmianach zasad krajowych, zasadach realizacji i rozliczenia operacji, itp. Baza kontaktów jest prowadzona od lat i pozwala na wysegregowanie kontaktów do określonych grup podmiotów. Baza kontaktów jest uzupełniana na bieżąco po każdym kontakcie z interesantem, zarówno osobistym jaki telefonicznym czy e-mailowym; Baza jest chroniona i może być aktualizowana przez interesariuszy zgodnie z zasadami RODO.
- spotkania informacyjne, szkoleniowe i branżowe- to dedykowane spotkania nt. możliwości wynikających z LSR, które pozwolą w sposób przejrzysty i zrozumiały poinformować większą grupę osób o możliwościach wsparcia w ramach LSR. Takie spotkania, o których informacja będzie emitowana z dużym wyprzedzeniem pozwalają na poinformowanie. Obok spotkań indywidualnych są najskuteczniejszą formą dotarcia do potencjalnych interesariuszy interwencji. Takie spotkania będą organizowane przed każdym naborem wniosków, w których odbiorcami nie będzie RLGD. Mogą mieć one także formę on-line – z nagraniem udostępnionym do samodzielnego odsłuchania.

- publikacje, broszury, gazetki- tradycyjne formy drukowane również są planowane i będą wykorzystywane pomocniczo w spotkaniach z potencjalnymi wnioskodawcami.

2. Zdolność RLGD do realizacji LSR.

Praca biura Stowarzyszenia PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy nadzorowana jest przez dyrektora biura, będącego jednocześnie Prezesem Zarządu, w biurze zatrudnieni mogą być również inni członkowie Zarządu, o ile ich zadania nie są tożsame z zadaniami Zarządu, są natomiast zgodne z kwalifikacjami określonymi w opisie stanowisk stanowiących załącznik do Regulaminu Pracy Biura. Powierzenie członkom Zarządu zadań i nadzór nad pracą biura pozwala na sprawne zarządzanie, zaangażowanie, gwarantujące skuteczność działań. Pracownikami biura nie mogą być osoby zasiadające w innych organach Stowarzyszenia tj: Komisji Rewizyjnej czy Rady.

Stowarzyszenie zatrudnia wykwalifikowaną doświadczoną kadrę pracowników posiadających odpowiednie kompetencje i zasoby do tworzenia i zarządzania procesami rozwoju. Są to odpowiednio samodzielnicy pracownicy na stanowisku Specjalistów lub osoby wspierające ich prace jako Referenci. Zatrudnieni pracownicy biura, a także członkowie Zarządu posiadają doświadczenie nabyte m.in. w ramach wdrażania lokalnych strategii w perspektywie 2006-2028, 2007-2013 oraz 2014-2020, tj. w zakresie doradztwa, przygotowania wniosków, w tym wniosków o płatność z Funduszy Europejskich (PROW, EFRM (PO RYBY, PO RiM), a także EFS).

Pracownicy i członkowie Zarządu a także członkowie Rady posiadają niezbędną wiedzę u umiejętności do wdrożenia dokumentów strategicznych o zasięgu regionalnym/lokalnym, oraz kompetencje (zdobyte w ramach realizacji m.in. lokalnego programu grantowego) do dokonywania przez RLGD samodzielnej oceny, wyboru, realizacji czy kontroli projektów.

Pracownicy biura są zobowiązani do udzielania nieodpłatnego doradztwa, którego pomiar jakości weryfikowany jest na podstawie ankiety. Miara efektywności doradztwa jest jakość i ilość wniosków, konsultowanych z pracownikami biura lub przygotowanych na podstawie wiedzy zdobytej na szkoleniach. Jakość wniosków oraz udział w szkoleniach będzie weryfikowana w kryteriach wyboru operacji a także ilości zawartych i zrealizowanych umów.

Biuro prowadzi rejestr udzielonego doradztwa - kartę doradztwa oraz badanie jakości doradztwa – poprzez ankiety. Korzystający z doradztwa doradztwo zarówno telefoniczne jak i w biurze, zostaje wpisany do rejestru udzielonego doradztwa, a dla podmiotu korzystającego z doradztwa wielokrotnie np. przed złożeniem wniosku lub w trakcie realizacji projektu, założenie indywidualnej karty udzielonego doradztwa.

Biuro RLGD mieści się w budynku znajdującym się w centrum miasta z dogodnym dojazdem, windą oraz salą szkoleniową, lokal biura dostępnym dla osób z niepełnosprawnościami. Biuro wyposażone jest w niezbędne urządzenia, szafy gwarantujące bezpieczne przechowywanie dokumentów. Zaplecze techniczne obejmuje wysokiej klasy sprzęt biurowy, stałe łącze internetowe, kilka numerów telefonów.

Stowarzyszenie prowadzi wiele stron internetowych dedykowanych systemowym działaniom aktywizującym Działania PARTNERSTWA: nasza.barycz.pl, projekty.barycz.pl, w zakresie aktywizacji edukacja.barycz.pl, dbpoleca.barycz.pl, dzialaj.barycz.pl w zakresie promocji obszaru: dolinabaryczy.travel, dnikarpia.barycz.pl, szlakarpia.barycz.pl, sklep.barycz.pl. Na potrzeby wdrażania LSR, zmodyfikowane zostaną strony główne: nasza.barycz.pl oraz strona projekty.barycz.pl.

Pracownicy biura, Zarządu oraz członkowie Rady posiadają doświadczenie w obsłudze oprogramowania do obsługi wniosków i ich oceny- aplikację, którą do tej pory dostarczała firma OMIKRON. Pracownicy mają też duże doświadczenie w pracy z systemami zewnętrznymi, jak PUE, LSI, CST czy AMODIT.

IX. PLAN FINANSOWY (BUDŻET) LSR

1. Opis finansowania działalności RLGD.

Budżet realizację LSR oszacowany został z uwzględnieniem warunków dotyczących podziału środków z rozporządzenia MRiRW z dnia 20 lutego 2024 r. w sprawie punktacji kryteriów oceny strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność oraz sposobu podziału środków przeznaczonych na realizację tych strategii w ramach Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury na lata 2021–2027.

Do minimalnej wartości od 1,8 mln euro dodane zostało 500 000 euro przewidziane jako dodatkowe środki za spełnianie warunku o którym mowa §2.ust.2 a tj. gdy liczba przedstawicieli sektora rybackiego na obszarze objętym realizacją LSR wynosi od 26 do 50 podmiotów a także kolejne 500 000 euro przewidziane jako dodatkowe środki za spełnianie warunku, o którym mowa § 2.ust.3 a) w przypadku gdy wartość produkcji sektora rybackiego na obszarze objętym realizacją LSR wynosi co najmniej 10 mln zł.

Na podstawie powyższych założeń oraz potwierdzenia przez Instytutu Rybactwa Śródlądowego im. Stanisława Sakowicza - Państwowego Instytutu Badawczego spełniania warunków w **Oświadczeniu dotyczącym liczby przedstawicieli sektora rybackiego (poświadczającym 26 podmiotów)** oraz **Oświadczeniu dotyczącym wartości produkcji sektora rybackiego poświadczam wartość produkcji na poziomie 10 383 668,74 zł**, zaplanowano budżet LSR w wysokości 2 800 000 euro z uwzględnieniem limitów:

- w ramach działania 3.1 - Realizacja LSR z uwzględnieniem
 - projektów własnych do 5% wartości całości LSR oraz
 - projektów współpracy do 5% wartości całości LSR
- w ramach działania 3.3 - Funkcjonowanie RLGD do 15 % całości LSR

Ponadto w planowaniu budżetu wzięto pod uwagę limity środków zaplanowane w ramach celu dla beneficjenta odpowiednio dla:

- projektów grantowych do 200 000 lub do 600 000 zł
- oraz konkursów do 600 000 zł

W szacowaniu budżetu uwzględniono dane z analizy fiszek projektowych wskazujące średnio zapotrzebowanie na środki w wysokości 300 – 400 tys. zł. Planując budżet, szacowano, że preferowana ilość środków będzie wynosić max 300 000 zł dla JST oraz jednostek publicznych władających wodami, a także oraz 390 000 zł dla podmiotów gospodarczych. Preferencja ubiegania się o dofinansowanie niższe o niż określono w rozporządzeniu będzie przejawiała się na poziomie kryteriów rankingujących, a zachęcenie w ten sposób wnioskodawców do aplikowania o niższe kwoty pozwoli wesprzeć więcej podmiotów i efektywniej wykorzystać dostępne w ramach LSR środki. Preferowane będą także te operacje, w których zaplanowano wyższy od minimalnego wkład własny. Zaznaczyć należy, że wskazanie preferowanej wartości dofinansowania operacji nie stanowi zakazu ubiegania się o maksymalne dofinansowanie wynikające z rozporządzenia, wnioski na wyższe kwoty będą również oceniane.

W ramach planowanych projektów grantowych zaplanowano udzielanie grantów podmiotom gospodarczym, jednak w ich przypadku zdecydowano o niższym poziomie dofinansowania niż możliwy 100%-owy. Wskazano, że maksymalny poziom będzie **wynosił 90%** ze względu na fakt, że alokacja jest ograniczona, a RLGD dąży do optymalnego wykorzystania budżetu, a podmioty prowadzące działalność gospodarczą mają możliwość zgromadzenia tego wkładu. Na taki zabieg nie zdecydowano się w projektach grantowych dedykowanych organizacjom pozarządowym.

Tabela 21 Budżet LSR – podział wg działań i limitów na formy wsparcia

Zakres wsparcia	Procentowy udział w całościowym budżecie (%)	Środki ogółem (EURO)
działanie 3.1 Wdrażania LSR	75%	2 100 000,00 €
3.1 konkursy	53%	1 470 000,00 €
3.1 granty	13%	350 000,00 €
3.1 projekty własne	5%	140 000,00 €
3.1 projekty współpracy	5%	140 000,00 €
działanie 3.3 Funkcjonowanie RLGD	15%	420 000,00 €
Razem	100%	2 800 000,00 €

2. Powiązanie budżetu z celami LSR.

Budżet LSR został zaplanowany adekwatnie do potrzeb i zidentyfikowanych celów w szczególności z uwzględnieniem sektora rybackiego tj. podmiotów gospodarczych, podmiotów publicznych władających wodami oraz NGO udostępniających wody publiczne, oraz podmioty gospodarcze udostępniające jako przetwórcy produkty rybackie) na którego wsparcie z budżetu na wdrażania LSR zostało zaplanowane ponad 65% środków, sektora publicznego – JST ponad 27% oraz sektora społecznego – mieszkańców niepełna 8 % . Stosunkowo niewielką ilość środków przewidzianą na wsparcie społeczności lokalnej uzupełnią środki i działania RLGD realizowane w ramach Funkcjonowania RLGD w tym stałe działania aktywizacyjne, szkolenia, promocja ofert, media społecznościowe czy utrzymanie stron internetowych).

Tabela 22 Budżet LSR – podział na planowane do wsparcie sektory

Sektor	planowana kwota wsparcia	% wsparcie budżet całość	% wsparcie budżet Wdrażanie LSR
rybacki gospodarczy, publiczny, NGO)	1 552 380,97	55,44%	65,23%
publiczny	642 857,14	22,96%	27,01%
społeczny	184 761,89	6,60%	7,76%
		85,00%	100,00%

Tabela 23 Budżet LSR – podział wg celów i sektorów

Cel szczegółowy	Forma wsparcia	Zadanie	Liczba naborów	Alokacja [€]	% budżetu n cel	Sektor
1. ŚRODOWISKO-ochrona zasobów rybackich, przyrodniczych i turystycznych w Dolinie Baryczy	projekt własny	1.1 Wsparcie sektora rybackiego	1	11 904,76	0,43%	rybacki
	projekt współpracy	1.2 Edukacja dla Doliny Baryczy i klimatu	1	32 857,14	1,17%	społeczny
	konkurs	1.3 Wsparcie zrównoważonej turystyki (JST)	1	642 857,14	22,96%	publiczny
	konkurs	1.4 Wsparcie zrównoważonej oferty publicznej na bazie wody (JST, NGO)	1	285 714,28	10,20%	rybacki
	projekt grantowy	1.5 Wsparcie podstawowej działalności rybackiej	1	142 857,14	5,10%	rybacki
	konkurs	1.6 Podstawowa produkcja rybacka i udostępniająca wody, adaptacja do zmian klimatu	1	357 142,91	12,76%	rybacki
	RAZEM		6	1 473 333,37	52,62%	
2. PROMOCJA-wsparcie promocji i rozpoznawalności rybackiego charakteru obszaru Doliny Baryczy	projekt własny	2.1 Dni Karpia	1	59 523,80	2,13%	rybacki
	projekt własny	2.2 Aplikacja/wizyty studyjne	1	68 571,42	2,45%	społeczny
	projekt współpracy	2.3 Kolorowy Szlak Karpia	1	83 333,33	2,98%	społeczny
	projekt grantowy	2.4 Łowiska i oferta edukacyjna w NGO	1	64 285,71	2,30%	rybacki
	RAZEM		4	275 714,26	9,85%	
3. BIZNES-wsparcie potencjału przedsiębiorczości lokalnej udostępniającej produkty rybactwa i rozwój oferty turystycznej w Dolinie Baryczy	projekt współpracy	3.1 Szkolenia i aktywizacja gastronomii	1	23 809,52	0,85%	rybacki
	projekt grantowy	3.2 Łańcuch dostaw produktów rybactwa	1	142 857,14	5,10%	rybacki
	konkurs	3.3 Oferta turystyczna i łańcuch dostaw produktów rybactwa	1	464 285,71	16,58%	rybacki
	RAZEM		3	630 952,37	22,53%	
3.1 Realizacja LSR			13	2 380 000,00	85,00%	
3.3 Funkcjonowanie RLGD			1	420 000,00	15%	
RAZEM			14	2 800 000,00	100,00%	

3. Plan realizacji budżetu.

Wdrażanie LSR w 2024 roku oraz w pierwszej połowie 2025 r. poprzedzą spotkania informacyjne, oraz szkolenia organizowane przez biuro z zakresu kryteriów wyboru, kwalifikacji kosztów oraz w sukcesywnie w miarę udostępnienia przez ARiMR, z systemu obsługi oraz wzorów wniosków o przyznanie pomocy.

W **pierwszej kolejności** zaplanowana została organizacja konkursów dla podmiotów gospodarczych, czy rybackich a następnie publicznych. RLGD za pośrednictwem doradztwa, szkoleń oraz lokalnych kryteriów wyboru dopełni wszelkich starań by wybrane do dofinansowania wnioski były kompletne, racjonalne oraz gotowe do szybkiej weryfikacji przez oddziały ARiMR, które zawierać będą z wnioskodawcami umowy. RLGD nie ma wpływu na ten etap procedowania wybranych wniosków – a od nich zależeć będzie realizacja kamieni milowych. Osiągnięcie kamieni milowych określone zostało w projekcie Umowy ramowej na wdrażanie LSR w następujący sposób:

- I kamień milowy zakłada, że do końca 2027 zawarte umowy z beneficjentami muszą opiewać na min. 40% budżetu na wdrażanie LSR. W przypadku nieosiągnięcia tego poziomu, pozostała kwota na wdrażanie zostanie obniżona.
- II kamień milowy zakłada, że do końca 2028 zawarte umowy z beneficjentami muszą opiewać na min. 80% budżetu na wdrażanie LSR. W przypadku nieosiągnięcia tego poziomu, pozostała kwota na wdrażanie zostanie obniżona.

W planowaniu budżetu Tabela 24 (wg wzoru Tabeli 6) uwzględniono (ze względu na brak wskazówek) narastająco ilość środków planowanych do wydatkowanie w ramach zawieranych umów na dany rok, tak by były one spójne z planami działania, co pozwala monitorować spełnienie warunków z umowy ramowej.

Do końca 2027 zaplanowano, że pomoc zostanie udzielona na nieco ponad 94% budżetu, a do końca 2028 r. 98%.

W Tabeli 25 (wg wzoru Tabeli 7) przedstawiono harmonogram realizacji budżetu.

Tabela 24 Budżet LSR wg wzoru Tabeli 6

Operacje w ramach	środki na operacje wybrane do realizacji (w euro)									
	do 31.12.2025*		31.12.2026		31.12.2027		31.12.2028		31.12.2029	
	kwota ogółem (euro)	% wykorzystania a budżetu	kwota ogółem (euro)	% wykorzystania a budżetu	kwota ogółem (euro)	% wykorzystania a budżetu	kwota ogółem (euro)	% wykorzystania a budżetu	kwota ogółem (euro)	% wykorzystania a budżetu
Celu										
1. ŚRODOWISKO- ochrona zasobów rybackich, przyrodniczych i turystycznych w Dolinie Baryczy	0,00	0%	1 297 619,09	54,52%	1 440 476,23	60,52%	1 440 476,23	60,52%	1 473 333,37	61,90%
Celu										
2. PROMOCJA- wsparcie promocji i rozpoznawalności rybackiego charakteru obszaru Doliny Baryczy	0,00	0%	59 523,80	2,50%	192 380,93	8,08%	275 714,26	11,58%	275 714,26	11,58%
Celu										
3. BIZNES- wsparcie potencjału przedsiębiorczości lokalnej udostępniającej produkty rybackie i rozwój oferty turystycznej w Dolinie Baryczy	0,00	0%	464 285,71	19,51%	607 142,85	25,51%	630 952,37	26,51%	630 952,37	26,51%
RAZEM	0,00	0,00%	1 821 428,60	76,53%	2 240 000,01	94,12%	2 347 142,86	98,62%	2 380 000,00	100,00%

Tabela 25 Harmonogram realizacji budżetu wg wzory Tabeli 7

l.p.	Typ operacji	Wnioskodawcy	Planowany termin naboru	Limit środków finansowych na dany nabór wniosków o dofinansowanie (euro)
1.	konkurs 3.3 Oferta turystyczna i łańcuch dostaw produktów rybactwa	podmioty zależne od rybactwa, osoby fizyczne, osoby fizyczne i podmioty prowadzące działalność gospodarczą	maj 2025	464 285,71
2.	konkurs 1.6 Podstawowa produkcja rybacka i udostępniająca wody, adaptacja do zmian klimatu	podmioty zależne od rybactwa	maj 2025	357 142,91
3.	projekt własny 1.1 Wsparcie sektora rybackiego	RLGD	czerwiec 2025	11 904,76
4.	projekt własny 2.1 Dni Karpia	RLGD	czerwiec 2025	59 523,80
5.	konkurs 1.3 Wsparcie zrównoważonej turystyki (JST)	jednostki samorządu terytorialnego	październik 2025	642 857,14
6.	konkurs 1.4 Wsparcie zrównoważonej oferty publicznej na bazie wody (JST, NGO)	jednostki samorządu terytorialnego lub ich jednostki, NGO realizujące we współpracy z JST zadanie publiczne dysponujące wodą do celów rekreacyjnych	październik 2025	285 714,28
7.	projekt własny 2.2 Aplikacja/wizyty studyjne	RLGD	styczeń 2026	68 571,42
8.	projekt grantowy 3.2 Łańcuch dostaw produktów rybactwa	podmioty zależne od rybactwa, osoby fizyczne, osoby fizyczne i podmioty prowadzące działalność gospodarczą	styczeń 2026	142 857,14
9.	projekt grantowy 1.5 Wsparcie podstawowej działalności rybackiej	podmioty zależne od rybactwa	czerwiec 2026	142 857,14
10.	projekt grantowy 2.4 Łowiska i oferta edukacyjna w NGO	organizacje pozarządowe	czerwiec 2026	64 285,71
11.	projekt współpracy 2.3 Kolorowy Szlak Karpia	RLGD	styczeń 2027	83 333,33
12.	projekt współpracy 3.1 Szkolenia i aktywizacja gastronomii	RLGD	styczeń 27	23 809,52
13.	projekt współpracy 1.2 Edukacja dla Doliny Baryczy i klimatu	RLGD	styczeń 28	32 857,14

X. WSKAŹNIKI REALIZACJI LSR

Do monitorowania realizacji LSR przyjęto wskaźniki produktu oraz wskaźniki rezultatu ustalone w Programie FER dotyczące realizacji Priorytetu 3 (o ile są powiązane z planowanymi do realizacji operacjami), tj.:

Wskaźnik produktu:

- **Liczba operacji**- ten wskaźnik produktu był adekwatny do każdej operacji.
 - miernik: liczba operacji planowanych do zrealizowania,
 - jednostka miary: operacja,

Wskaźnik rezultatu:

- **Utrzymane miejsca pracy**- wskaźnik rezultatu zastosowano w operacjach realizowanych przez rybaków, podmioty gospodarcze oraz podmioty publiczne lub organizacje pozarządowe, które pozyskały środki przeznaczone na udostępnienie specyficznej dla obszaru oferty. Należy wskazać, że optymalnie, RLGD

umożliwiła tworzenie nowych miejsc pracy, jeśli podmiot nie byłby w stanie wykazać istniejących miejsc. Jedynie w operacji 3.2 Łańcuch dostaw produktów rybactwa w ramach udzielanych grantów na rozwój tego łańcucha przez podmioty gastronomiczne i świadczące usługi turystyczne wskazano tylko utrzymanie miejsc pracy, ponieważ potencjalni wnioskodawcy prowadzą już działalność i zatrudniają, głównie sezonowo, wielu pracowników.

- miernik: liczba osób (utrzymanych miejsc pracy) w wyniku inwestycji,
- jednostka miary: osoby,
- **Osoby czerpiące korzyści**
 - miernik: liczba osób bezpośrednio korzystających z operacji,
 - jednostka miary: osoby,
- **Działania przyczyniające się do dobrego stanu środowiska**, obejmujące odbudowę przyrody, zachowanie, ochronę ekosystemów, różnorodności biologicznej, zdrowia i dobrostanu zwierząt
 - miernik: liczba operacji w zakresie ochrony środowiska w wyniku inwestycji,
 - jednostka miary: operacja
- **Współpraca między zainteresowanymi stronami**
 - miernik: liczba operacji w zakresie współpracy, w których uczestniczy więcej niż jedna RLGD
 - jednostka miary: operacja.

RLGD ustaliła także specyficzne dla obszaru i LSR wskaźniki rezultatu, które są mierzalne i określone w jednostkach, określono stan początkowy i docelowy oraz sposób weryfikacji, co szczegółowo zobrazowano w tabeli pn. Zastosowane wskaźniki. Są one związane głównie z uwarunkowaniami społeczno-gospodarczymi i sposobami aktywizacji wypracowanymi przez lata na obszarze, tj. Systemem Dolina Baryczy Poleca, Programem Edukacja dla Doliny Baryczy i Klimatu, Dniami Karpia, czy sieciowymi produktami turystycznymi, jak szlaki. Uzasadnienie ich zastosowania jest następujące:

- **liczba osób (utworzonych miejsc pracy) w wyniku inwestycji**- jest to wskaźnik specyficzny, ponieważ na chwilę tworzenia LSR nie były znane szczegółowe zasady i dokumentowanie istniejących miejsc pracy. Stąd też, aby wydatkowanie środków było efektywne, a wybrane projekty jak najlepsze, podjęto decyzję o złagodzeniu obligatoryjnego wskaźnika, jakim jest utrzymanie miejsc pracy.
- **liczba ofert na stronie dbpoleca.barycz.pl i (jeśli dotyczy) ze strony edukacja.barycz.pl** utrzymanych w okresie trwałości operacji- wskaźnik rezultatu ściśle związany z zakresem operacji, jakie będą wspierane ramach LSR, tj. takich, których efektem będzie wzmocnienie istniejącej lub stworzenie nowej oferty turystycznej (gastronomicznej, edukacyjnej, noclegowej, edukacyjnej, przewodnickiej, itp.). Docelowo, przyczyni się to do rozbudowy oferty dostępnej na obu wskazanych serwisach, a obszar stanie się atrakcyjniejszy.
- **liczba osób bezpośrednio korzystających z operacji**- liczba osób uczestniczących w wydarzeniu i odpowiadających na ankietę w ramach nagroda-brania- wskaźnik specyficzny dla wydarzeń w ramach Dni Karpia, które, w ramach mechanizmów wypracowanych przez kilkanaście ostatnich lat pozwalają nie tylko na ogromną promocję obszaru i karpia, ale także na ewaluację tych działań dzięki narzędziu, jakim jest nagrodobranie i możliwość obligatoryjnego ankietowania chętnych uczestników konkursu. Do pomiaru wskaźnika RLGD posiada gotowe narzędzie, z którego wygenerowanie wartości wskaźnika jest natychmiastowe- mechanizm dostępny jest na dedykowanej platformie www.dnikarpia.barycz.pl.
- **liczba osób bezpośrednio korzystających z operacji**- liczba organizatorów wydarzeń w bieżącej edycji Dni Karpia- podobnie jak wskaźnik dot. ankietowanych, przedmiotowy wskaźnik rezultatu dotyczy aktywizacji obszaru w ramach Dni Karpia. Liczba organizatorów wydarzeń to element całego procesu, który docelowo ma rosnąć, aby oferta wydarzeń była coraz bogatsza i tym samym wymuszała konkurencję i wzrost jej jakości. Dzięki temu, na obszar dotrze więcej turystów, a przekaz promocyjny i edukacyjny wydarzeń będzie większy i bardziej merytoryczny. Pozwoli to zachować lokalny potencjał.
- **liczba osób bezpośrednio korzystających z operacji**- liczba partnerów korzystających z aplikacji Dolina Baryczy. Wskaźnik odpowiada zaplanowanym w ramach projektów współpracy oraz projektach własnych zakresom związanych z rozwojem istniejącego narzędzia będącego vademecum turysty odwiedzającego obszar. Docelowo pożądanym efektem jest wzrost liczby partnerów, którzy skorzystają z aplikacji, wiążąc swoją ofertę z tym cyfrowym narzędziem.

- **liczba pobrań aplikacji Dolina Baryczy** - podobnie jak liczba partnerów korzystających z aplikacji, wskaźnik dotyczy właśnie tego narzędzia i wzrostu jego popularności wśród korzystających. Narzędzie pomiaru będzie bardzo proste, a dana dostępna publicznie w sklepie Google.

Syntetyczne ujęcie planowanych wskaźników zawarte zostało w Tabeli (

Tabela 26 Zastosowane wskaźniki wg wzoru Tabela 8

lp.	nazwa operacji	wnioskodawcy/ beneficjenci	typ operacji	nazwa wskaźnika produktu/ wskaźnika rezultatu	typ wskaźnika produktu/ wskaźnika rezultatu	jednostka miary wskaźnika produktu/ wskaźnika rezultatu	wartość początkowa wskaźnika produktu/ wskaźnika rezultatu	wartość końcowa wskaźnika produktu/ wskaźnika rezultatu	źródło danych / sposób pomiaru wskaźnika produktu/ wskaźnika rezultatu
1	1.1 Wsparcie sektora rybackiego	RLGD	projekt własny	liczba operacji planowanych do zrealizowania	produktu	operacja	0	1	Relacja ze szkoleń na www RLGD
2	1.2 Edukacja dla Doliny Baryczy i klimatu	RLGD	projekt współpracy	liczba osób bezpośrednio korzystających z operacji	rezultatu	osoba	0	40	Lista obecności ze szkolenia
3	1.3 Wsparcie zrównoważonej turystyki (JST)	jednostki samorządu terytorialnego	konkurs	liczba operacji planowanych do zrealizowania	produktu	operacja	0	1	Relacja ze szkoleń na www RLGD i/lub Protokół odbioru pomocy edukacyjnych
4	1.4 Wsparcie zrównoważonej oferty publicznej na bazie wody (JST, NGO)	jednostki samorządu terytorialnego lub ich jednostki, NGO realizujące we współpracy z JST zadanie publiczne dysponujące wodą do celów rekreacyjnych	konkurs	liczba osób bezpośrednio korzystających z operacji	rezultatu	osoba	0	2500	Lista obecności ze szkolenia i/lub Lista dystrybucyjna pomocy edukacyjnych
				liczba operacji planowanych do zrealizowania	produktu	operacja	0	9	Protokół odbioru prac/wyposażenia zakupionych w ramach operacji
				liczba osób bezpośrednio korzystających z operacji	rezultatu	osoba	0	2500	Wydruk aktualnych danych z GUS dot. liczby mieszkańców miejscowości, w której realizowano operację
				liczba operacji planowanych do zrealizowania	produktu	operacja	0	4	Protokół odbioru prac/wyposażenia zakupionych w ramach operacji;

lp.	nazwa operacji	wnioskodawcy/ beneficjenci	typ operacji	nazwa wskaźnika produktu/ wskaźnika rezultatu	typ wskaźnika produktu/ wskaźnika rezultatu	jednostka miary wskaźnika produktu/ wskaźnika rezultatu	wartość początkowa wskaźnika produktu/ wskaźnika rezultatu	wartość końcowa wskaźnika produktu/ wskaźnika rezultatu	źródło danych / sposób pomiaru wskaźnika produktu/ wskaźnika rezultatu
5	1.5 Wsparcie podstawowej działalności rybackiej	podmioty zależne od rybactwa	projekt grantowy	liczba osób (utrzymanych lub utworzonych miejsc pracy) w wyniku inwestycji	rezultatu	osoba	0	4	Dokumenty potwierdzające utrzymanie lub utworzenie miejsca pracy zgodnie z wytycznymi MRiRW
				liczba ofert na stronie dbpoleca.barycz.pl i (jeśli dotyczy) ze strony edukacja.barycz.pl utrzymanych w okresie trwałości operacji	rezultatu	sztuka	0	4	wydruk oferty powstałej/wspartej w wyniku operacji ze strony dbpoleca.barycz.pl i (jeśli dotyczy) wydruk oferty ze strony edukacja.barycz.pl wraz z niezbędną dokumentacją wskazującą na udostępnianie oferty zgodnie z obowiązującym prawem
				liczba operacji planowanych do zrealizowania	produktu	operacja	0	1	Wydruk z ewidencji księgowej wskazujący na operacje księgowe dot. przekazania środków grantobiorcom
6	1.6 Podstawowa produkcja rybactwa i udostępniająca wody, adaptacja do zmian klimatu	podmioty zależne od rybactwa	konkurs	liczba osób (utrzymanych lub utworzonych miejsc pracy) w wyniku inwestycji	rezultatu	osoba	0	20	Dokumenty potwierdzające utrzymanie lub utworzenie miejsca pracy zgodnie z wytycznymi MRiRW
				liczba ofert na stronie dbpoleca.barycz.pl i (jeśli dotyczy) ze strony edukacja.barycz.pl utrzymanych w okresie trwałości operacji	rezultatu	sztuka	0	20	wydruk oferty powstałej/wspartej w wyniku operacji ze strony dbpoleca.barycz.pl i (jeśli dotyczy) wydruk oferty ze strony edukacja.barycz.pl
				liczba operacji planowanych do zrealizowania	produktu	operacja	0	5	Protokół odbioru prac/wyposażenia zakupionych w ramach operacji; Potwierdzenie prowadzenia działalności biznesowej (np.. KRS, CEDIG, REGON)
				liczba osób (utrzymanych lub utworzonych miejsc pracy) w wyniku inwestycji	rezultatu	osoba	0	5	Dokumenty potwierdzające utrzymanie lub utworzenie miejsca pracy zgodnie z wytycznymi MRiRW

lp.	nazwa operacji	wnioskodawcy/ beneficjenci	typ operacji	nazwa wskaźnika produktu/ wskaźnika rezultatu	typ wskaźnika produktu/ wskaźnika rezultatu	jednostka miary wskaźnika produktu/ wskaźnika rezultatu	wartość początkowa wskaźnika produktu/ wskaźnika rezultatu	wartość końcowa wskaźnika produktu/ wskaźnika rezultatu	źródło danych / sposób pomiaru wskaźnika produktu/ wskaźnika rezultatu
				liczba ofert na stronie dbpoleca.barycz.pl i (jeśli dotyczy) ze strony edukacja.barycz.pl utrzymanych w okresie trwałości operacji	rezultatu	sztuka	0	5	wydruk oferty powstałej/wspartej w wyniku operacji ze strony dbpoleca.barycz.pl i (jeśli dotyczy) wydruk oferty ze strony edukacja.barycz.pl
7	2.1 Dni Karpia	RLGD	projekt własny	liczba operacji planowanych do zrealizowania	produktu	operacja	0	1	Rejestr środków trwałych w przypadku zakupu sprzętu. Wydruk widoku kalendarza ze strony www.dnikarpia.barycz.pl dla bieżącej edycji
				liczba osób bezpośrednio korzystających z operacji- liczba osób uczestniczących w wydarzeniu i odpowiadających na ankietę w ramach nagrodo- brania	rezultatu	osoba	0	1000	Wydruk z CMS-a strony sklep.barycz.pl wskazujący na liczbę ankietowanych w bieżącej edycji Dni Karpia
				liczba osób bezpośrednio korzystających z operacji- liczba organizatorów wydarzeń w bieżącej edycji Dni Karpia	rezultatu	osoba	0	25	Wydruk z CMS-a strony dnikarpia.barycz.pl wskazujący na liczbę podmiotów będących organizatorami wydarzeń w ramach bieżącej edycji Dni Karpia
8	2.2 Aplikacja/wizyty studyjne	RLGD	projekt własny	liczba operacji planowanych do zrealizowania	produktu	operacja	0	1	W zależności od zakresu kosztów: 1. Relacja z wizyty studyjnej- wydruk z MS lub/i stron www RLGD; 2. Protokół odbioru prac potwierdzający aktualizację aplikacji Dolina Baryczy
				liczba osób bezpośrednio korzystających z operacji- liczba partnerów korzystających z aplikacji	rezultatu	osoba	0	10	Wydruk z CMS-a aplikacji Dolina Baryczy wskazujący na liczbę partnerów korzystających z aplikacji
				liczba pobrań aplikacji Dolina Baryczy ze sklepu Google	rezultatu	pobranie	5000	5500	Wydruk widoku ze sklepu Google Play wskazujący na ilość pobrań aplikacji

lp.	nazwa operacji	wnioskodawcy/ beneficjenci	typ operacji	nazwa wskaźnika produktu/ wskaźnika rezultatu	typ wskaźnika produktu/ wskaźnika rezultatu	jednostka miary wskaźnika produktu/ wskaźnika rezultatu	wartość początkowa wskaźnika produktu/ wskaźnika rezultatu	wartość końcowa wskaźnika produktu/ wskaźnika rezultatu	źródło danych / sposób pomiaru wskaźnika produktu/ wskaźnika rezultatu
9	2.3 Kolorowy Szlak Karpia	RLGD	projekt współpracy	liczba operacji planowanych do zrealizowania	produktu	operacja	0	1	Protokół odbioru prac związanych z modernizacją Kolorowego Szlaku Karpia
				liczba operacji w zakresie współpracy, w których uczestniczy więcej niż jedna RLGD	rezultatu	operacja	0	1	Protokół odbioru prac związanych z modernizacją Kolorowego Szlaku Karpia
10	2.4 Łowiska i oferta edukacyjna w NGO	organizacje pozarządowe	projekt grantowy	liczba operacji planowanych do zrealizowania	produktu	operacja	0	1	Wydruk z ewidencji księgowej wskazujący na operacje księgowe dot. przekazania środków grantobiorcom
				liczba osób bezpośrednio korzystających z operacji	rezultatu	osoba	0	2500	Wydruk aktualnych danych z GUS dot. liczby mieszkańców miejscowości, w której realizowano operację
				liczba ofert na stronie dbpoleca.barycz.pl i (jeśli dotyczy) ze strony edukacja.barycz.pl utrzymanych w okresie trwałości operacji	rezultatu	sztuka	0	9	wydruk oferty powstałej/wspartej w wyniku operacji ze strony dbpoleca.barycz.pl i (jeśli dotyczy) wydruk oferty ze strony edukacja.barycz.pl
11	3.1 Szkolenia i aktywizacja gastronomii	RLGD	projekt współpracy	liczba operacji planowanych do zrealizowania	produktu	operacja	0	1	Relacja na MS lub/i stronach www RLGD o przeprowadzeniu szkoleń/wizyt studyjnych
				liczba operacji w zakresie współpracy, w których uczestniczy więcej niż jedna RLGD	rezultatu	operacja	0	1	Relacja na MS lub/i stronach www RLGD o przeprowadzeniu szkoleń/wizyt studyjnych
12	3.2 Łańcuch dostaw produktów rybackich	podmioty zależne od rybackich, osoby fizyczne,	projekt grantowy	liczba operacji planowanych do zrealizowania	produktu	operacja	0	1	Wydruk z ewidencji księgowej wskazujący na operacje księgowe dot. przekazania środków grantobiorcom

lp.	nazwa operacji	wnioskodawcy/ beneficjenci	typ operacji	nazwa wskaźnika produktu/ wskaźnika rezultatu	typ wskaźnika produktu/ wskaźnika rezultatu	jednostka miary wskaźnika produktu/ wskaźnika rezultatu	wartość początkowa wskaźnika produktu/ wskaźnika rezultatu	wartość końcowa wskaźnika produktu/ wskaźnika rezultatu	źródło danych / sposób pomiaru wskaźnika produktu/ wskaźnika rezultatu
13	3.3 Oferta turystyczna i łańcuch dostaw produktów rybackich	podmioty zależne od rybackich, osoby fizyczne, osoby fizyczne i podmioty prowadzące działalność gospodarczą	konkurs	liczba osób (utrzymanych miejsc pracy) w wyniku inwestycji	rezultatu	osoba	0	20	W przypadku istniejącego miejsca pracy potwierdzenie, że istnieje ono zgodnie z wytycznymi MRiRW
				liczba ofert na stronie dbpoleca.barycz.pl i (jeśli dotyczy) ze strony edukacja.barycz.pl utrzymanych w okresie trwałości operacji	rezultatu	sztuka	0	20	wydruk oferty powstałej/wspartej w wyniku operacji ze strony dbpoleca.barycz.pl i (jeśli dotyczy) wydruk oferty ze strony edukacja.barycz.pl
				liczba operacji planowanych do zrealizowania	produktu	operacja	0	5	Protokół odbioru prac/wyposażenia zakupionych w ramach operacji; Potwierdzenie prowadzenia działalności biznesowej (np.. KRS, CEDIG, REGON)
				liczba osób (utrzymanych lub utworzonych miejsc pracy) w wyniku inwestycji	rezultatu	osoba	0	5	Dokumenty potwierdzające utrzymanie lub utworzenie miejsca pracy zgodnie z wytycznymi MRiRW
				liczba ofert na stronie dbpoleca.barycz.pl i (jeśli dotyczy) ze strony edukacja.barycz.pl utrzymanych w okresie trwałości operacji	rezultatu	sztuka	0	5	wydruk oferty powstałej/wspartej w wyniku operacji ze strony dbpoleca.barycz.pl i (jeśli dotyczy) wydruk oferty ze strony edukacja.barycz.pl

XI. MONITOROWANIE I EWALUACJA REALIZACJI LSR PRZEZ RLGD

Celem monitoringu i ewaluacji jest zebranie informacji przydatnych do skuteczniejszego zarządzania i wdrażania LSR oraz działalności RLGD. Stały monitoring zebranych danych oraz wprowadzenie niezbędnych korekt zapewnia zdolność Stowarzyszenia LGD do realizacji strategii wraz z założonymi celami w sposób sprawny i skuteczny. Proces ten składa się z dwóch elementów:

- **Monitoring** będzie procesem stałego kontrolowania, czy realizacja strategii przebiega zgodnie z założeniami, poprzez systematyczne zbieranie oraz analizowanie danych dotyczących funkcjonowania RLGD oraz stanu realizacji strategii, a także sposób ich pomiaru. Poza samym gromadzeniem informacji, procedura zakłada, w jaki sposób zbiór ten zostanie wykorzystany.
- **Ewaluacja** ma na celu przede wszystkim ocenę wartości zgromadzonych w ramach monitoringu. Pozwala na przeprowadzenie analizy pomiędzy podejmowanymi inicjatywami, a rezultatami końcowymi, dzięki której można sformułować rekomendacje na dalsze działania.

1. Zasady i procedury monitorowania

W ramach procesu monitoringu planuje się systematyczne zbieranie danych i analizowanie informacji ilościowych i jakościowych na temat stanu wdrażania LSR oraz działań RLGD w aspekcie finansowym i rzeczowym. Pozyskane dane pozwolą na weryfikację, czy podejmowane poszczególne działania nie odbiegają od wcześniej założonych celów. Monitoring będzie prowadzony na bieżąco. Za opracowanie procedur i planowanie zadań odpowiedzialny jest Zarząd we współpracy z biurem. Dane pozyskiwane będą przede wszystkim ze sprawozdań beneficjentów, rejestrów danych prowadzonych przez biuro RLGD, w tym przez rejestry doradztw, list obecności, informacji na temat odwiedzin strony internetowej. Ocena zebranych informacji będzie analizowana w kontekście założonych wartości. Zebrane informacje będą podstawą do przygotowania sprawozdań lub innych wymaganych raportów i ewaluacji.

Elementy podlegające monitoringowi:

Doradztwo

Tabela 27 Monitorowanie doradztwa RLGD

Elementy podlegające monitorowaniu	Wykonawca monitoringu	Źródła i metody zbierania danych	Czas i okres dokonania pomiaru	Analiza i ocena pozyskanych danych: wskaźniki
<u>Działania informacyjno - promocyjne RLGD:</u> Liczba odwiedzin strony www dedykowanej naborom: nasza.barycz.pl projekty.barycz.pl	Biuro RLGD	- odbiorcy działań - portale społecznościowe RLGD - strona internetowa	czas pomiaru: -na bieżąco -po realizacji poszczególnych działań -przed planowaną ewaluacją okres pomiaru: obejmuje czas od ostatniego monitoringu	- wskaźnik: Liczba wyświetleń strony internetowej RLGD
<u>Działania aktywizacyjne RLGD w ramach animacji:</u> Liczba wydarzeń kierowanych do lokalnej społeczności; Liczba podmiotów będących partnerami/użytkownikami systemów i programów: Dolina Baryczy Poleca Dni Karpia Program Edukacja dla Doliny Baryczy i Klimatu	Biuro RLGD	- lista obecności - ankieta - odbiorcy działań - portale społecznościowe RLGD - strona internetowa	czas pomiaru: -na bieżąco -po realizacji poszczególnych działań -przed planowaną ewaluacją okres pomiaru: obejmuje czas od ostatniego monitoringu	- wskaźnik: liczba interesantów korzystających z działania
<u>Doradztwo w biurze RLGD:</u> Liczba osób korzystających z doradztwa i szkoleń;	Biuro RLGD	- karta doradztwa - ankieta	czas pomiaru: -na bieżąco -po realizacji poszczególnych działań	- wskaźnik: liczba interesantów korzystających

Elementy podlegające monitorowaniu	Wykonawca monitoringu	Źródła i metody zbierania danych	Czas i okres dokonania pomiaru	Analiza i ocena pozyskanych danych: wskaźniki
			-przed planowaną ewaluacją okres pomiaru: obejmuje czas od ostatniego monitoringu	z działania
Strona internetowa RLGD: ilość odbiorców informacji zamieszczanych na stronach internetowych RLGD: edukacja.barycz.pl dbpoleca.barycz.pl dnikarpia.barycz.pl	Biuro RLGD	- strona internetowa RLGD - weryfikacja liczby wyświetleń strony internetowej RLGD - skuteczność działań aktywizacyjnych	czas pomiaru: -na bieżąco -przed planowaną ewaluacją okres pomiaru: obejmuje czas od ostatniego monitoringu	- wskaźnik: Liczba wyświetleń strony internetowej RLGD

Wdrażanie LSR

Tabela 28 Monitorowanie wdrażania LSR

Elementy podlegające monitorowaniu	Wykonawca monitoringu	Źródła i metody zbierania danych	Czas i okres dokonania pomiaru	Analiza i ocena pozyskanych danych: wskaźniki
<u>Realizacja założonych wskaźników produktu:</u> czy w ramach rozliczonych operacji realizowane są wskaźniki?	Biuro RLGD	-ankiety/ sprawozdania beneficjentów - analiza dokumentów wewnętrznych RLGD - szczegółowe informacje nt. źródeł danych dla poszczególnych wskaźników	czas pomiaru: -na bieżąco -po wpłynięciu ankiety od beneficjenta -przed planowaną ewaluacją okres pomiaru: obejmuje czas od ostatniego monitoringu	- stopień realizacji wskaźników produktu w ramach zakontraktowanych operacji w stosunku do zaplanowanego - wskaźnik: liczba zrealizowanych wskaźników produktu w ramach zakontraktowanych operacji
<u>Realizacja wykorzystania budżetu LGD:</u> czy środki przewidziane w ramach budżetu zostają przekazywane wnioskodawcom?	Biuro RLGD Instytucja wdrażająca (ARiMR)	-dokumenty LGD -dokumenty instytucji wdrażającej (ARiMR) - ankieta beneficjenta -zewnętrzne systemy zarządzania naborami (jeśli zostaną udostępnione)	czas pomiaru: -na bieżąco -po wpłynięciu ankiety od beneficjenta -po wpłynięciu danych z instytucji wdrażającej (ARiMR) -przed planowaną ewaluacją okres pomiaru: obejmuje czas od ostatniego monitoringu	- stopień kontraktowania środków z budżetu w stosunku do zaplanowanego (weryfikacja tzw. kamieni milowych)
<u>Konkursy (nabory) RLGD:</u> czy ilość składanych wniosków pozwala na wykorzystanie kwoty z naboru ogłoszonego przez RLGD?	Biuro RLGD	- rejestr złożonych wniosków, - karta doradztwa -obserwacja własna	czas pomiaru: -na bieżąco -po realizacji poszczególnych działań -przed planowaną ewaluacją okres pomiaru: obejmuje czas od ostatniego monitoringu	-liczba złożonych wniosków
<u>Realizacja Harmonogramu realizacji zadań dotyczących zobowiązań w zakresie komunikacji i widoczności:</u>	Biuro LGD	- liczba osiągniętych wskaźników, - listy obecności,	czas pomiaru: -na bieżąco -po realizacji poszczególnych	- stopień realizacji wykonania Harmonogramu realizacji zadań

Elementy podlegające monitorowaniu	Wykonawca monitoringu	Źródła i metody zbierania danych	Czas i okres dokonania pomiaru	Analiza i ocena pozyskanych danych: wskaźniki
		- karty doradztwa, baza doradztwa - artykułu na stronach www, - wysłane maile, - posty w mediach społecznościowych	działań - przed planowaną ewaluacją okres pomiaru: obejmuje czas od ostatniego monitoringu	dotyczących zobowiązań w zakresie komunikacji i widoczności - wskaźnik: liczba zrealizowanych działań zaplanowanych w ramach Harmonogramu realizacji zadań dotyczących zobowiązań w zakresie komunikacji i widoczności
<u>Rada RLGD: czy skład Rady LGD spełnia wymogi obowiązujących przepisów i umowy ramowej?</u>	Biuro RLGD	- weryfikacja składu Rady RLGD - uchwała Walnego Zebrania Członków	czas pomiaru: - na bieżąco - przed oceną wniosku podczas konkursu (naboru) RLGD	- zgodność składu Rady RLGD w stosunku do wymaganego - wskaźnik: prawidłowy skład Rady RLGD

W przypadku odstępstw od założonego planu funkcjonowania Stowarzyszenia i wdrażania LSR zweryfikowanego na podstawie analizy i oceny pozyskanych danych, przygotowany zostanie program naprawczy w celu uzyskania założonych wskaźników i rezultatów.

2. Zasady i procedury ewaluacji

Procedura ewaluacji ma przede wszystkim pomóc w uzyskaniu odpowiedzi na pytanie czy realizacja zaplanowanych działań przyniosła zakładane efekty. Ewaluacja pozwoli na zweryfikowanie rzeczywistych i oczekiwanych efektów funkcjonowania RLGD oraz wdrażania LSR. Badania ewaluacyjne będą prowadzone z zachowaniem standardów takich jak:

- trafność – pozwala ocenić, w jakim stopniu cele programu odpowiadają potrzebom i priorytetom danego sektora czy obszaru,
- efektywność – pozwala ocenić poziom ekonomiczności programu, czyli stosunek poniesionych nakładów do uzyskanych produktów,
- skuteczność – pozwala ocenić, do jakiego stopnia cele przedsięwzięcia zdefiniowane na etapie programowania wpływu zostały osiągnięte,
- użyteczność – pozwala ocenić, do jakiego stopnia produkty, rezultaty i oddziaływania programu odpowiadają potrzebom grupy docelowej,
- trwałość – pozwala ocenić, na ile można się spodziewać, że pozytywne zmiany wywołane oddziaływaniem projektu będą trwałe po jego zakończeniu.

Uwzględniając moment kiedy ewaluacja będzie przeprowadzona można wskazać kilka jej typów:

Tabela 29 Zakres ewaluacji LSR

Ewaluacja przeprowadzona ex-ante przed rozpoczęciem realizacji interwencji	Ewaluacja on-going - prowadzona w trakcie wdrażania interwencji	Ewaluacja ex-post* prowadzona po zakończeniu realizacji interwencji
Celem badania jest poprawa jakości planowanej do uruchomienia interwencji. Ten rodzaj ewaluacji będzie dotyczył w szczególności planowanych warunków naboru i będzie miała na celu weryfikację, czy założone na	Celem jest oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów, produktów i osiągniętych rezultatów oraz określenie trafności zamierzeń w stosunku do aktualnych trendów społeczno-gospodarczych. Poprzez stały kontakt z beneficjentami i grantobiorcami, monitorowanie czasu realizacji i wysokości zakontraktowanych kwot kontrolowane będzie, czy wydatkowane środki będą	Celem jest określenie jej długotrwałych efektów, w tym wielkości zaangażowanych środków, skuteczności i efektywności.

etapie tworzenia LSR warunki są realne dla potencjalnych aplikujących.	mogły zostać rozliczone. Ewaluacja pozwoli podjąć decyzję, czy LSR wymaga aktualizacji zarówno w zakresie planowanych rezultatów rzeczowych jak i stopni realizacji budżetu.	
--	--	--

Ewaluacja będzie prowadzona w wyznaczonym terminie, uzależnionym od potrzeby uzyskania informacji do weryfikacji danych. Głównym organem do realizacji procedury jest Zarząd RLGD, przy udziale pracowników biura. Zarząd może także zlecić wykonanie ewaluacji podmiotom zewnętrznym. Obejmować będzie ona przede wszystkim ocenę działalności Stowarzyszenia, pracowników i funkcjonowanie biura, skuteczność działań animacyjno – promocyjnych, realizacji celów LSR, funkcjonowanie procedur.

Ewaluacja wdrażania LSR:

Tabela 30 Procedura ewaluacji LSR

Opis kryteriów ewaluacji	Sposoby pozyskiwania danych	Wykorzystane typy ewaluacji	Podmioty odpowiedzialne za gromadzenie danych i prowadzenie ewaluacji	Czas, w jakim ewaluacja zostanie przeprowadzona
Stopień realizacji celów LSR i wskaźników rezultatu -badany będzie stopień realizacji wskaźników rezultatu	-ankiety/ sprawozdania beneficjentów -analiza dokumentów wewnętrznych RLGD -szczegółowe informacje nt. źródeł danych dla poszczególnych wskaźników zostały określone w Tabeli 8. Zastosowane wskaźniki	on-going w przypadku zawartych umów; ex-post w przypadku operacji rozliczonych	Biuro RLGD	na bieżąco, od 2026 r., kiedy pierwsze operacje zostaną rozliczone
Stopień realizacji budżetu -badany będzie stopień realizacji budżetu	- baza wniosków RLGD na podstawie danych pozyskanych od beneficjentów i grantobiorców oraz od ARiMR - zewnętrzny system zarządzania naborami (jeśli zostanie udostępniony)	ex-ante w przypadku planowania alokacji naboru w odniesieniu do każdego z nich on-going w odniesieniu do całej LSR ex-post w przypadku zakończenia naborów/rozliczenia operacji w odniesieniu do każdej z nich	Biuro RLGD	na bieżąco, od 2025 r., kiedy ustalone będą alokacje pierwszych naborów
Harmonogram rzeczowo-finansowy LSR -badana będzie terminowość realizacji naborów	-strona internetowa RLGD w zakresie dokumentacji naborów - badanie zapotrzebowania i gotowości do aplikowania potencjalnych odbiorców naboru-ankieta on-line	on-going w odniesieniu do całej LSR	Biuro RLGD	na bieżąco, od 2025 r., kiedy ustalone będą terminy pierwszych naborów
Jakość stosowanych kryteriów wyboru operacji - czy są faktycznie różnicujące?	- protokoły z posiedzeń organu decyzyjnego; - analiza protestów i wyroków sądu ws.	ex-post w odniesieniu do każdego naboru	Biuro RLGD Rada Zarząd	na bieżąco, od 2025 r., kiedy ustalone będą terminy pierwszych naborów

Opis kryteriów ewaluacji	Sposoby pozyskiwania danych	Wykorzystane typy ewaluacji	Podmioty odpowiedzialne za gromadzenie danych i prowadzenie ewaluacji	Czas, w jakim ewaluacja zostanie przeprowadzona
- czy zostały jasno sprecyzowane? - które z nich nie zostały spełnione wcale?	ich rozpatrzenia; -ankieta ewaluacyjna emitowana przez RLGD			
Jakość stosowanych procedur wyboru operacji - czy procedury zawierają aktualne zapisy? -czy są przejrzyste dla ich odbiorców?	- interpretacje i wytyczne instytucji zewnętrznych; - analiza protestów i wyroków sądu ws. ich rozpatrzenia; -ankieta ewaluacyjna emitowana przez RLGD	on-going w odniesieniu do całej LSR	Biuro RLGD Zarząd	na bieżąco, od 2025 r., kiedy ustalone będą terminy pierwszych naborów

Ewaluacja funkcjonowania RLGD:

Tabela 31 Procedura ewaluacji RLGD

Opis kryteriów ewaluacji	Sposoby pozyskiwania danych	Wykorzystane typy ewaluacji	Podmioty odpowiedzialne	Czas, w jakim ewaluacja zostanie przeprowadzona
Działalność RLGD, pracowników i funkcjonowanie biura - ocena świadczonego doradztwa; - czas załatwiania spraw i odpowiedzi na wezwania instytucji zewnętrznych, którym podlega RLGD - ocena funkcjonowania rozwiązań technicznych stosowanych do załatwiania spraw w RLGD	- ankieta on-line i drukowana oceny satysfakcji z kontaktu z RLGD; - analiza dziennika korespondencji pod kątem terminowości odpowiedzi na pisma z warunkiem terminowej odpowiedzi; - analiza własna funkcjonalności stron www, formularzy zewnętrznych, itp.	on-going w odniesieniu do całej LSR	Biuro RLGD	na bieżąco
Skuteczność promocji i aktywizacji społeczności lokalnej - ocena satysfakcji z udziału/współpracy w ramach systemów/programów: Dni Karpia Dolina Baryczy Poleca Edukacja dla Doliny Baryczy i Klimatu	- ankiety oceny satysfakcji/sprawozdania odbiorców/użytkowników wskazanych obok działań aktywizujących	on-going i ex-post w odniesieniu do całej LSR	Biuro RLGD Zarząd Podmiot zewnętrzny	na bieżąco, od 2025 r.- działania aktywizacyjne realizowane są zwykle w rocznych edycjach; ex-post w przypadku zlecenia ewaluacji podmiotowi zewnętrznemu
Przebieg konkursów - czy rozwiązania techniczne stosowane przez RLGD są wystarczające? - jaki jest czas oceny formalnej wniosków?	- ocena własna czasu prowadzenia oceny formalnej (czy ma wpływ na sprawność oceny punktowej?) - ocena własna samodzielności członków Rady w	on-going w odniesieniu do całej LSR	Biuro RLGD Rada	na bieżąco, od 2025 r.

	użytkowaniu elektronicznej aplikacji do oceny wniosków; - ocena własna funkcjonalności strony www dedykowanej naborom			
Komunikacja wewnętrzna i zewnętrzna (w tym plan komunikacji) - terminowość przekazywania i zatwierdzania dokumentów przez organy RLGD; - ocena szkoleń i doradztwa; - ocena komunikatywności strony www dedykowanej naborom	- ocena własna sprawności pracy organów; - ankieta satysfakcji z udzielonego wsparcia doradczego (spotkania indywidualne, szkolenia, strona www)	on-going w odniesieniu do całej LSR ex-post	Biuro RLGD Zarząd Podmiot zewnętrzny	na bieżąco, od 2025 r.; ex-post w przypadku zlecenia ewaluacji podmiotowi zewnętrznemu
Efektywność współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej pomiędzy RLGD - czy udało się sprawnie zrealizować zaplanowane wspólne zadania? - czy partnerzy byli rzetelni we współpracy?	- ocena własna satysfakcji ze współpracy;	ex-post po zrealizowaniu projektu współpracy	Biuro RLGD	2029

3. Wykorzystanie wyników ewaluacji i monitorowania.

Zarówno monitoring jak i ewaluacja prowadzone zgodnie z założonymi terminami powinny wykazać słabe strony pracy RLGD. Są bowiem narzędziami, które wskazują ewentualne problemy w funkcjonowaniu, których następstwem powinny być działania naprawcze. Wskazane powyżej elementy monitoringu i ewaluacji pozwolą wprowadzić działania naprawcze, które wskazuje się poniżej jako katalog otwarty możliwych czynności:

- zagrożenie kamieni milowych i realizacji wskaźników produktów, możliwe działania naprawcze: aktualizacja diagnozy i treści LSR prowadząca do efektywnego wykorzystania środków; zwiększenie punktacji za kryteria jakościowe wniosków; rozmowy i negocjacje z instytucją rozpatrującą wnioski w zakresie terminowości zawierania umów z wnioskodawcami;
- terminowość realizacji naborów, możliwe działania naprawcze: intensyfikacja pracy nad opracowywaniem regulaminów naborów; zacieśnienie współpracy z opiekunem naboru/strategii w instytucji nadzorującej;
- nieaktualna lub/i nieprecyzyjna procedura naboru, możliwe działania naprawcze: analiza aktualnego otoczenia prawnego; udział w spotkaniach sieci RLSG w celu wymiany doświadczeń; zlecenie analizy prawnej kancelarii adwokackiej;
- nieróżnicujące lub/i nieprecyzyjne kryteria wyboru, możliwe działania naprawcze: doprecyzowanie kryteriów; usunięcie lub dodanie kryterium; konsultacje społeczne propozycji zmian kryteriów;
- niska satysfakcja interesantów ze świadczonego wsparcia ze strony RLGD, możliwe działania naprawcze: rozmowy z pracownikami; szkolenia pracowników, zarówno w zakresie wiedzy merytorycznej jak i interpersonalnej; zwiększenie liczby szkoleń; reorganizacja pracy doradców;
- niska liczba składanych wniosków, możliwe działania naprawcze: kontakt z potencjalnymi wnioskodawcą i weryfikacji przyczyny, że nie aplikowali lub nie zgłosili takiej chęci- być może problemem są czynniki zewnętrzne, np. brak dopłat do produkcji rybactwa, sytuacja rynkowa, dostęp do wykonawców- RLGD może wykorzystać w takiej sytuacji swoje kontakty i możliwości zaradzenia takim sytuacjom; zwiększenie poziomów i kwot dofinansowania do maksymalnych możliwych; rozszerzenie możliwych branż mogących otrzymać wsparcie w ramach LSR;
- niska satysfakcja i ocena działań promujących, niska liczba uczestników działań aktywizujących, możliwe działania naprawcze: dogłębna ewaluacja narzędzi komunikacji (strony www, portale społecznościowe, formularze, komunikacja e-mail); wdrożenie nowych rozwiązań komunikacyjnych i promocyjnych.

Podstawa rolą RLGD jest budowania trwałego partnerstw lokalnego na rzecz Doliny Baryczy, umocnionego poprzez wdrożenie LSR. Stowarzyszenie ma charakter otwarty a poprzez działań aktywizacyjnych zachęca nowe podmiotów do włączenia się w realizację przedsięwzięć oraz współpracy między partnerami. Trójsektorowość

organizacji, liczba jej członków oraz działalność od niemal 20-u lat to gwarancja wysokiej jakości oddolnego, profesjonalnego podejścia. Sprawne wdrażanie LSR nie byłoby możliwe bez społecznego zaufania, jakim mieszkańcy obszaru darzą Stowarzyszenie PARTNERSTWO dla Doliny Baryczy.⁴

⁴ Raport z ewaluacji zewnętrznej LSR na lata 2014-2022

Spis tabel

Tabela 1 Skład ilościowy członków RLGD w ramach poszczególnych sektorów.	5
Tabela 2 Skład Organu Decyzyjnego Rady	6
Tabela 3 Zestawienie dokumentów obowiązujących w Stowarzyszeniu.	7
Tabela 4 Gminy partnerskie RLGD	8
Tabela 5 Zestawienie ilości ofert w bazie www.dbpoleca.barycz.pl wraz ilości podmiotów certyfikowanych znakiem Dolina Baryczy Poleca	12
Tabela 6 Zestawienie ilościowe działań w ramach Programu Edukacja dla Doliny Baryczy i klimatu	13
Tabela 7 Charakterystyka gmin i liczba ludności.	18
Tabela 8 Sektor rybacki w Dolinie Baryczy wg na podstawie sprawozda RRW za 2021	22
Tabela 9 Harmonogram rodzajów spotkań ilość uczestników tym podmiotów rybackich oraz ich rodzin.	24
Tabela 10 Liczba złożonych fiszek (ankiet on –line, fiszek w ramach spotkań konsultacyjnych z podziałem na reprezentowane sektory oraz szacowaną wartość projektów)	25
Tabela 11 Etapy angażowania społeczności lokalnej wraz wskazaniem użytych metod i danych do przygotowania LSR	26
Tabela 12 wykaz działań służących zaangażowaniu społeczności lokalnej w wdrażanie LSR	27
Tabela 13 Tabela SWOT	28
Tabela 14 Szczegółowy opis zadań w ramach Celu 1 ŚRODOWISKO	34
Tabela 15 Szczegółowy opis zadań w ramach Celu 2 PROMOCJA	36
Tabela 16 Szczegółowy opis zadań w ramach Celu 3 BIZNES	38
Tabela 17 Operacje skierowane bezpośrednio do sektora rybackiego, lub których sektor będzie bezpośrednim beneficjentem – powiązanie z problemami - słabe strony SWOT- dla Celu 1 ŚRODOWISKO	39
Tabela 18 Operacje skierowane bezpośrednio do sektora rybackiego, lub których sektor będzie bezpośrednim beneficjentem – powiązanie z problemami - słabe strony SWOT- dla Celu 2 PROMOCJA	40
Tabela 19 Operacje skierowane bezpośrednio do sektora rybackiego, lub których sektor będzie bezpośrednim beneficjentem – powiązanie z problemami - słabe strony SWOT- dla Celu 3 BIZNES	40
Tabela 20 Schematyczne ujęcie problemów ich przyczyn oraz negatywnych następstw wynikających z analizy SWOT	42
Tabela 21 Budżet LSR – podział wg działań i limitów na formy wsparcia	49
Tabela 22 Budżet LSR – podział na planowane do wsparcie sektory	50
Tabela 23 Budżet LSR – podział wg celów i sektorów	50
Tabela 24 Budżet LSR wg wzoru Tabeli 6	52
Tabela 25 Harmonogram realizacji budżetu wg wzory Tabeli 7	53
Tabela 26 Zastosowane wskaźniki wg wzoru Tabela 8	56
Tabela 27 Monitorowanie doradztwa RLGD	61
Tabela 28 Monitorowanie wdrażania LSR	62
Tabela 29 Zakres ewaluacji LSR	63
Tabela 30 Procedura ewaluacji LSR	64
Tabela 31 Procedura ewaluacji RLGD	65

Spis rysunków

Rysunek 1 Schemat Organów RLGD	5
Rysunek 2 Procentowy udział członków poszczególnych sektorów w składzie Rady (stan na wrzesień 2024).	7
Rysunek 3 Mapa obszaru objętego LSR	8
Rysunek 4 Obszary chronione na terenie Doliny Baryczy.	10

Rysunek 5 Mapa szlaków turystycznych Doliny Baryczy	14
Rysunek 6 Mapa szlaku kajakowego Doliny Baryczy	15
Rysunek 7 Mapka na pieczętki z kolorowego szlaku karpia, zdjęcie ilustrujące jedną z 30 figur	16
Rysunek 8 Slajdy informacyjne o celowości i niektórych danych pozyskiwanych z ankiet	
NAGRODObrania w ramach Dni Karpia	17
Rysunek 9 Potencjał produkcyjny mieszkańców	19

Literatura:

1. Raport z ewaluacji zewnętrznej LSR na lata 2014-2022
2. Międzygminny plan adaptacji do zmian klimatu dla Doliny Baryczy do 2050 r.
3. Artykuły i dane ze stron www: barycz.pl, nasza.barycz.pl, dnikarpia.barycz.pl, aktywni.barycz.pl, edukacja.barycz.pl, dbpoleca.barycz.pl.

